

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 25
Birželis-June 24, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Sulaikytam, paleistam ir vėliau KGB kelis kartus tardytam Los Angeles Times Maskvoj korespondentui Robert C. Toth pagaliau buvo leista išvykti iš Sov. S-gos. Prez. Carter, valst. d-to ir JAV spaudos aštrūs pasisakymai Belgrado konferencijos išvakarėse dėl žurnalistų persekiojimų Sov. S-goje pagaliau privertė KGB žurnalistą paleisti.

Ispanijos parlamento rinkimus, kaip ir buvo laukta, laimėjo min. pirm. Adolfo Suarez vadovaujama demokratinio centro unija. Parlamento daugumai sudaryti jai trūkstą tik 11 atstovų, todėl vyriausybė turės būti koalicinė. Komunistai surinko tik apie 8 proc. balsų. Rinkimuose dalyvavo apie 80 proc. turinčių teisę balsuoti.

Prasidėjusioj Belgrado konferencijoj JAV delegacija yra pasiryžusi tvirtai kelti žmogaus teisių pažeidimus Sov. S-goje ir jos bloko valstybėse, o Sov. S-ga ir jos satelitai stengsis įpiršti svarstyti tik tolimesnes atslūgio politikos reikalus, pagyvinant kultūrinį bendradarbiavimą, pasikeičiant mokslininkais ir pan. Spaudos atstovai į konferenciją nebus įleidžiami. Jugoslavijos policija areštavo ir išstremė apie 15 užsieniečių, bandžiusių demonstruoti už sovietų bloko žydų teises.

Sovietų disidentai, bandę demonstruoti ryšium su Belgrado konferencija, buvo sovietų policijos sulaikyti vos tik jiems išėjus iš butų. Pirmos koncentracijos stovyklos kaliniai ta proga pasiskelbė bado streiką.

Sov. S-gos aukšč. tarybos sesija paleido į pensiją savo pirmą Nikolai V. Podgornij, o į jo vietą išrinko partijos gen. sekret. Brežnevą, kuris dabar savo rankose turės ir partijos ir valstybės aukščiausius postus.

Britanijos bendruomenės valstybių galvų konferencija pasmerkė Ugandą už žmonių gyvybių neigimą ir už masinį žmogaus teisių pažeidimą.

Nato gen. sekret. Joseph M.A.H. Luns tvirtina, kad Sov. S-ga išdėstė savo vakarinėse srityse vidutinės tolinės raketos, ginkluotas 3 galvutėmis, galinčiom pasiekti bet kurį V. Europos taikinį.

Sovietų žvejybos laivo jūrininkas nušoko į artinius vandenis, buvo norvegų pakrančių laivo išgelbėtas ir pasiprašė politinio pabėgėlio teisių.

Olandijos jūrų pėstininkų dalinys puolė molukiečių teroristų pagrobimą traukinį ir mokyklos pastatą su juose laikomais įkaitais. 6 teroristai ir 2 įkaitai žuvo, o visi kiti buvo išlaisvinti.

JAV ir Sov. S-gos derybos dėl strat. ginklų apribojimo sutarties buvo atidėtos iki rugsėjo.

Šveicarija išstremė Rumunijos diplomata už ekonominį šnipinėjimą.

Prez. Carter pareiškė, kad savo agresyvia politika konkuoruojasi su Sov. S-ga kritiškose pasaulio srityse, kaip Vietname, Irake, Somalijoje, Alžirijoje, Kinijoje ir Kuboje, nes šios valstybės siekia sunormuoti savo santykius su JAV.

Japonijos komunistų partija pasiuntė Sov. S-gos kom. partijos centro komitetui laišką, prašydama grąžinti sovietų okupuotas Kurilų salas, bet susilaikė iš sovietų griežtų kaltinimų, nes toks prašymas rodo šoviništinį siekimą ir nedraugiškumą Sov. S-gai.

KĘSTUTIS JOKUBYNAS NEW YORKE

Visa pasaulio laisvoji spauda ne kartą rašė apie Kęstutį Jokubyną ir jo pastangas išvykti iš Lietuvos pas savo brolių į Hamiltoną Kanadoje. Gegužės vidury jis atvyko į Hamiltoną, o praeitą savaitę svečiavosi New Yorke, kalbėjo per Laisvės radiją (Radio Liberty) į Lietuvą, taip pat kalbėjo ir per Laisvės Žiburio radiją New Yorko lietuvių. Savaitgalį lankėsi Washingtone.

Kęstutis Jokubynas yra vienas iš svarbiųjų Lietuvos disidentų, 17 metų kalintas Sibire. Gyvendamas Vilniuje, palaikė ryšius su rusų disidentais ir užsienio žurnalistais. Tiems žurnalistams skubiai perduodavo žinias, kas dedasi Lietuvoje.

Jo gyvenimo istorija yra tokia. Gimė 1930 Vilkaviškio apskrityje. Gimnaziją baigė 1947 Marijampolėje. Tų pačių metų rudenį įstojo į Vilniaus universitetą. Po vieno semestro — 1947 gruodžio 8 — buvo areštuotas už antitarybinę veiklą, už pagrindinio laikraščio redagavimą.

Tą laikraštį leido Marijampolėje. Tokia pagrindinė veikla buvo paplitusi visur. Mokiniai norėjo prisidėti prie tautos sunkių kovų ir jie leido pagrindinius laikraštukus. Marijampolėje pagrindinė veikla buvo bene stipriausia.

Ta veikla persimetė į jaunuosius Vilniaus studentus.

Nuteisė 10 metų

Už antitarybinę veiklą jį nuteisė 10 metų. Išvežė į šiaurę, į Intos miestelį, kuris yra į pietus nuo Vorkutos.

Tame darbo ir pataisos lageryje išbuvo 7 metus. Mirus Stalinui, buvo paleistas. Dar truko 3 metų. Paleistas todėl, kad nusikaltimą buvo padaręs būdamas nepilnametis.

Išstremti tėvai

Po karo buvo vėl dideli trėmimai iš Lietuvos. Toks vienas buvo 1948 gegužės 23. Tada išvežė ir jo tėvus. Taip Kęstutis, paleistas iš kalėjimo, dabar nuvyko pas išstremtus tėvus. Tai buvo šokia tokia laisvė, bet vis dėl to gyvenimo sąlygos buvo sunkios.

Pogrindiniai leidiniai okupuotoj Lietuvoj

Kęstutis Jokubynas, kalbėdamas per Laisvės Žiburio radiją, palietė ir pogrindinius leidinius.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika yra labiausiai paplitusi. Eina nuo 1972.

Pastarųjų dvejų metų laikotarpį pasirodė visa eilė naujų leidinių.

Aušra yra irgi gana plačiai paplitusi. Jau pasirodė 6 numeriai. Varpas irgi buvo pasirodęs.

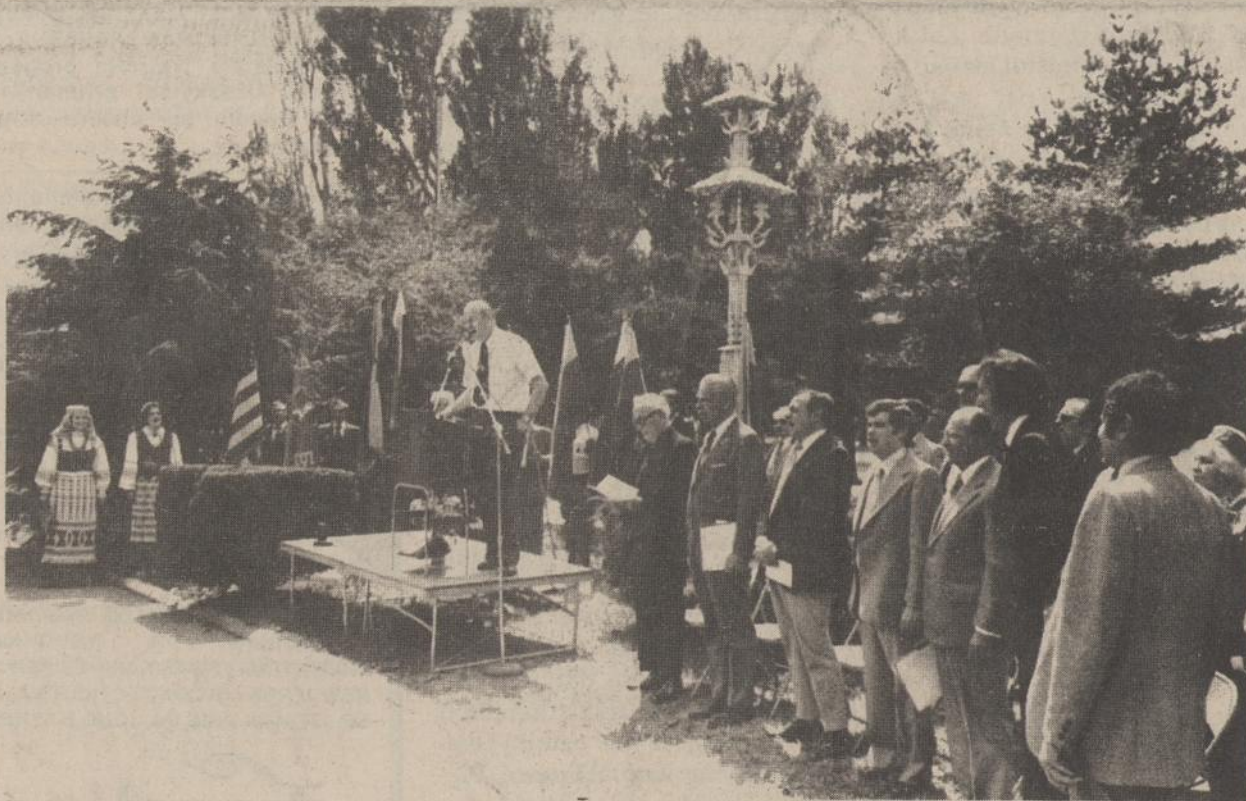
Sumano pabėgti

Sumano jis iš Sibiro pabėgti į užsienį. Pasiekė uostą, bet ten jį 1957 rugpjūčio mėnesį pagavo ir nubaudė 10 metų. Tuos dešimt metų jis jau pilnai atsėdėjo.

Grijta į Vilnių

Gyvendamas Sibire, ir tose sunkiose sąlygose jis mokėsi. Jis išmoko labai gerai anglų kalbą ir arabų kalbą. Anglų kalbą jam pravertė. Mokėdamas gerai anglų kalbą, jis lengvai susipažino su eile žurnalistų iš Anglijos ir iš Amerikos. Tie žurnalistai buvo naudingi, kai jis perdavė žinias apie Lietuvą.

(nukelta į 2 psl.)

Iškilmės prie lietuviško kryžiaus birželio 12 Flushing Meadow Corona parke. Iš k. R. Žymantaitė, šaliai stovi su vėliavomis, kalba Peter C. Wytenus — pirmininkas, toliau stovi prel. J. Balkūnas, senator Martin J. Knorr, assemblyman John Flash, assemblyman Joseph Lentol, assemblyman Peter G. Mirto, councilman Abraham Gerges, kandidatas į burmistrus Barry Farber, Aleksandras Vakselis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Kęstutis Miklas, Helga Ozalins. Nuotr. C. Binkins

PRIEKABĖS PRIE JOKUBYNŲ VILNIUJ

Iš Aušros Nr. 6 (46)

1977 vasario 15-16 Vilniuje lankėsi anglų laikraščio Financial Times korespondentas iš Maskvos D. Setter. Viešnagės programa buvo sudaryta jau Maskvoj, ir apžiūrėti Vilnių savo nužiūra galėjo tik vakare.

Vasario 16 korespondentas pasiskambino savo pažįstamam vilniečiui Kęstučiui Jokubynui ir darbovietę, kviesdamas jį 19 val. į Neringos viešbutį. Sutartu laiku Jokubynas, išlipęs iš troleibuso,ėjo Lenino prospektu viešbučio link. Staiga du vyrai civiliais drabužiais sučiupo jį už rankų ir, šukteleję "milicija, kriminalinis skyrius!", įsodino į Volgą ir nugabeno į Lenino rajono milicijos būstinę (Dzeržinskio 99).

Kęstutį Jokubyną įvedė į atskirą kambarį, kur suėjo keli pareigūnai ir liepė sėstis prie čia pat pašauktų dviejų asmenų.

Vos spėjus pareigūnui pastarojo paklausti, kurį iš trijų sėdinčiųjų jis atpažįstas dalyvavus ginkluotame užpuolime vasario 14-15 naktį, atvestasis atsakė: "Šitą", rodydamas į Jokubyną. Paklaustas, pagal ką atpažįstas — pagal ūgį, pagal eiseną? — atkartojo: "Pagal ūgį, pagal eiseną...", nors K. Jokubynas "atpažinimo" metu tebesėdėjo. K. Jokubynas užprotestavo, bet kaltintojų tuoj pat išvedė.

Kitus du, su kuriais jam teko sėdėti, taip pat išleido ir ėmė rašyti "atpažinimo protokolą", kurį pasirašyti K. Jokubynas atsisakė.

Po to liepė nusirengti asmenis kratai. K. Jokubynui pareikalavus raštiškos sankcijos, vienas pareigūnų atsakė, kad "užsidiarius šioms durims, visi įstatymai ir kodeksai liko už durų". Kratos metu nieko nerado. Po

to sekė apklausinėjimas: kur ir nuo kada gyvenęs, už ką ir kur kalėjęs, kur buvęs vasario 14-15 naktį ir t.t. Jokubynui pareiškus, kad jis tą naktį miegojęs savo kambaryje, reikalavo įrodymų. To jis pateikti negalėjęs, nes gyvenęs vienas.

Tuo metu atsirado pareigūnas, kuris dalyvavo jį suimant. Jis pakartotinai pats ėmėsi Jokubyną krėsti iki nuogai jį išrengiant. Tačiau ir dabar jokių įkalčių nerado. Baigę rašyti protokolą, pateikė pasirašyti. K. Jokubynas vėl atsisakė pareikšdamas, kad, jo manymu, visa tai inscenizuota KGB nurodymu ir kad šioj komedijoj dalyvauti jis atsisakąs. Tada pareigūnai pasakė, kad jie, esą, apsirėkę...

Taip po pusantros valandos, nors ir "atpažintas" kaip "ginkluoto užpuolimo dalyvis", K. Jokubynas buvo paleistas.

VEIDRODIS AR SNUKIS KREIVAS?

Ką rašytojas J. Baltušis atsakė "Figaro" korespondentui ir ką galima atsakyti J. Baltušiiui?

Iš Aušros Nr. 6

Gogolis kadaise yra labai teisingai pamokęs: "Nekaltink veidrodžio, jei snukis kreivas". Mūsų gerbiamas liaudies rašytojas J. Baltušis, atsakydamas "Figaro" korespondentui, linkęs vis dėlto kaltinti veidrodį... (žr. "Tiesa", 1977 vasario 2).

Kuris jų teisus? Skaitome J. Baltušio rūstų priekaištavimą "Figaro" korespondentui, kuris lankėsi Lietuvoje ir, pataikaudamas visokiems buržuaziniams nacionalistams, čia kažko ieškojo, kažką matė, kažko nerado...

Pimiausia, tvirtina J. Baltušis, Lietuvoje trūksta "žmonių, kurie šiandien nesidžiaugtų lietuvių tautos 1940 metais vieninimą priimtu sprendimu atkurti Lietuvoje tarybinę santvarką, visiems laikams įėjti į didžią ir nesugriaujamą tarybinių tautų sandraugą". Vadinas, išeity, kad Lietuvoje gyvena ne trys milijonai žmonių, o koks geras pusmilijonis. Na, maždaug tiek, kiek yra rusų kolonistų, jų statytinių pataikūnų ir dalelės suklaidintųjų. O visų kitų nėra. Šiuo kriterijum remiantis — visiškai nėra! Nes lietuvių tauta 1940 metų įvykiais tikrai nesidžiaugia. Į 1940 metų įvykius žiūri kaip į baisią nelaimę — nepriklausomybės praradimą, pradžią žiaurios okupacijos, sunaikinusios valstybinį savarankiškumą, sutrypusios tautos laisvę, atnešusios šimtam tūkstančių nekaltų žmonių mirtį Gulago salyne. Vadinas, jeigu tokių žmonių nėra, jei liko tik besidžiaugią vergove ir bebučiuoją rusiško okupanto batą, — apsirinka visokios statistikos, tvirtinančios, kad Lietuvoje gyvena trys milijonai gyventojų.

Tiesa, pagal Baltušį, tos buvusios Lietuvos nėra ko ir gailėtis. Ten žmonės tik vargė, skurdė, prie balanos susirietę kiurk-

soję, šiferinių stogų neturėję, visokiuose choruose nedainavę. Dabar kiti laikai, dabar ir elektros tinklai, ir keturiasdešimt šešis kartus padidėjusi pramonė, o tūkstančiai chorų, ir visas gyvenimas į nesapnuotas aukštumas pakilęs. Tik ar neužmiršta brangūs rašytojas, kad ana Lietuva buvo prieš 37 metus, po baisių karų ir okupacijų savarankiškai pasitvarkyti tepėjusi apie 20 metų? Ir jei per šiuos 20 metų tiek daug buvo suspėta padaryti, tai ką buvo galima atsiekti, pridėjus dar 20 ir dar 20? Reikėtų lyginti ne 1940 metų ir 1977 metų Lietuvą, o 1940 metų Lietuvą su 1940 metų Tarybų Sąjunga. Į to meto "skurstančią", "pramonės neturinčią", choruose nedainuojančią Lietuvą iš industrializuotos, kolektyvizuotos, elektrifikuotos ir visaip kitaip "pertekusios" šalies atėję "išvaduotojai" labai jau įtartinais godžiai puolė į visas mūsų parduotuves... Nors Lietuvos pramonės produkcija tuomet buvo 46 kartus mažesnė už dabartinę, nors žemės ūkis ir nebuvo pakilęs į "nesapnuotas aukštumas", bet alkanus ir sudrįskusius "išlaisvintojus", turtingos ir pramoningos valstybės piliečius, socialiai maitino ir gerokai aprenę. Ne Lietuvos gyventojai tada elgetiškai atrodė, bet į "svečius" atvykę "vyresnieji broliai". Ko Lietuva tuomet neturėjo ir tikrai buvo atsilikusi nuo Tarybų Sąjungos, didelio ir galingo NKVD aparato, milžiniškų lagerių ir kalėjimų. Elgetiška šiuo atžvilgiu buvo Lietuva, reikia atvirai pripažinti. Trūko jai ir išmingingo partijos ir liaudies vado, genialaus mokytojo, proletariato ir tautų vadovo ir tėvo...

Palyginęs 1940 ir 1977 metų Lietuvą ir padaręs labai nepalankias išvadas anų laikų Lietuvai (jei būtų palyginęs 1977

(nukelta į 2 psl.)

MIRĖ PRANAS VAINAUSKAS

Birželio 18 naktį ligoninėje mirė Pranas Vainauskas, visuomenės veikėjas, politikas. Paskutiniu metu sunkiai sirgo, buvo bent kelis kartus operuotas. Buvo pašarvotas M. Shalins šermeninėje. Atsisveikinimas buvo birželio 21, antradienį. Palaidotas birželio 22, trečiadienį, iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Nulitūdimė liko žmona Emilija.

-o-

Velionis buvo gimęs 1899 sausio 26 Gasčiūnų bažnytkaimyje, Joniškio valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Mokėsi Mintaujos gimnazijoje, Voroneže Martyno Yčo gimnazijoje. Gimnaziją baigė 1919 Šiauliuose. Tais pačiais metais stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, baigė karo mokyklos II laidą, 1922 leitenanto laipsniu išėjo atsargon. 1923 savanoriu dalyvavo Klaipėdos krašto sukilime, 1922 įstojo į Lietuvos Universitetą ir studijavo teisę iki 1927. Nuo pat studijų pradžios jis tarnavo, ėjo įvairias atsakingas pareigas. 1923-24 buvo Kauno apskrities žemės tvarkytojas, 1924-26 žemės reformos departamento direktorius, 1927-34 finansų ministerijos prekybos departamento vyriausias referentas, 1934-39 Klaipėdos uosto muitinės viršininkas. 1939 kovo 22 dalyvavo derybose su Vokietija dėl laisvosios zonos Klaipėdos uoste ir 1939-40 buvo tos zonos valdybos narys.

Susidarius laikinajai vyriausybei 1941, buvo prekybos ministriui. Į Vakarus pasitraukė 1944. 1946-49 buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vyriausios valdybos narys. Į JAV atvyko 1949. Nuo 1951 buvo Lietuvos Laisvės Komiteto narys ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narys, Pavergtųjų tautų seimo lietuvių delegacijos na-

Pranas Vainauskas

rys. Buvo ir Leono XIII fondo narys.

Ateitininkuose veikė nuo 1911, nuo 1915 krikščionių demokratų partijos narys, nuo 1927 tos partijos centro komiteto narys, 1949-51 centro komiteto pirmininkas. Kaip krikščionis demokratas dalyvavo tarptautinėse konferencijose, nuo 1951 buvo Vidurio Europos krikščionių demokratų sąjungos tarybos ir jos vykdomojo komiteto narys. Tai sąjungai jis atstovavo 1958 tarptautinėje krikščionių demokratų konferencijoj Briuselyje.

Politiniais klausimais rašė spaudoje — XX Amžiuje, Drauge, Tvėynės Sarge, Jaunimo Žygiuose.

Gyvendamas New Yorke, uoliai dalyvavo vietos lietuvių visuomeniniame gyvenime, kiek sveikata leido, lankė lietuviškus rengimus ir domėjosi visu lietuvišku gyvenimu.

Savaitės įvykiai

Tailando policija džiunglėse atrado 30 žmonių kaukolių, pasmeigtų ant mietų. Spėjama, kad tai buvę kambodiečiai, bandę pabėgti į Tailandą.

Debatų dėl žmogaus teisių Sov. S-goj metu, transliuotų per TV 4 kanalą, Sov. S-goj areštuoto disidento Anatoli Ščaranski žmona kreipėsi į sovietinius debatų dalyvius, prašydama ginti jos vyrą, bet buvo atsakyta, kad jos vyras pats galėjęs pasirinkti savo advokatą.

Borneo salos šiaurinėje dalyje užplaukę ant uolos nuskendo laivas su pabėgėliais iš Vietnamo. 30 jų prigerė, o 4 buvo išgelbėti.

Pakistano min. pirm. Zulfikar Ali Bhutto, susitaręs su opozicijos vadais, sutiko paskelbti naujus parlamento rinkimus.

Šveicarijos ats. brig. gen. Jean Louis Jeanmaire kariuomenės teisme prisipažino per 13 m. teikęs Sov. S-gos karo attaché slapta žinias apie Šveicarijos miliciją.

Ispanijos karalius Juan Carlos, pasinaudodamas savo teise, parlamento pirm-ku paskyrė nuosaukių teisninką Antonio Hernandez Gil ir 41 liberalių pažiūrų senatorių.

JAV gynybos d-to sekr. Clifford L. Alexander pašaukė JAV kariuomenės V. Vokietijoje V korpo vadą gen. ltn. Donn A. Starry pasiaiškinti už tai, kad jis amerikiečiams abiturientams tvirtinęs, jog JAV turėsiančios įsivelti į tarp Kinijos ir Sov. S-gos įvyksiantį karą ir kritikavęs Amerikos liberalinę spaudą ir pačius liberalus.

Belgrado konferencijos išvakarėse Jugoslavija dovanuoja bausmes nežinomam skaičiui politinių kalinių, kurių ten esą per 500.

P. Afrikoj du granatom ir autom. šautuvais ginkluoti juodieji teroristai, įsiveržę į Johannesburgo garažą, nužudė 2 baltuosius ir 1 sužeidė.

Izraelio parlamentui renkant savo pirmininką, rinkimus laimėjo Likud partijos kandidatas Yitzhak Shamir, gavęs 61 balsą.

Maskvos Lumumba universitete studijuoją 40 Etiopijos studentų surengė demonstracijas ir kaltino Etiopijos vyriausybę dėl masinių žudynių ir stengimosi likviduoti marksistinei partijai priklausančius studentus.

Jugoslavijos disidentas Milovan Djilas paragino vakarų valstybes ir toliau spausti Sov. S-gą dėl žmogaus teisių pažeidimų.

Čekoslovakijos disidentui, buv. užs. reik. min. Zdanek Mlynar buvo leista išvykti į Austriją su žmona.

Lenkijos istorikas Stanislaw Baranczuk ir dar kitų 14 paskelbė 7 dienų bado streiką, protestuodami dėl areštuotųjų disidentų.

Ugandos prez. Idi Amin uždraudė ten gyvenantiems britams keliauti ir susirinkti daugiau kaip 3 į vieną vietą, o Robert Scanlan buvo areštuotas ir apkaltintas šnipinėjimu.

Libijos teismas nuteisė buv. Reuter korespondentą jugoslavą Branislav Petrovic kalėti iki gyvos galvos už šnipinėjimą.

Waterburiečiai su plakatais demonstruoja prie Šv. Patriko katedros New Yorke.

HELSINKIS: ŽMOGAUS TEISĖS IR DETENTĖS POLITIKA

Šiai temai nagrinėti gegužės 6-8 Wild Bad Kreuth, Vakarų Vokietijoje, sušaukta konferencija. Jos rengėjai: Europos žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo konferencija (jos būstinė yra Lucerne, Šveicarijoje), Communio Nova Bohemica (St. Gallen, Šveicarijoje) ir Hans Seidel fundacija (Muenchene). Pirminkavo Muencheno universiteto rektorius prof. dr. Nikolaus Lobkewicz.

Konferenciją atidarė Europos žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo konferencijos pirminkas dr. F. Leu. Įvadinį žodį tarė dr. Lobkewicz, pabrėžęs, kad konferencija turi aiškiai politinį tikslą. Kad būtų pasiekta tikra detentė Belgrade, reikia, jog būtų išgirstas balsas pavergtųjų Europos tautų, kurios atmeta totalinį komunistinį režimą ir siekia, jei ne demokratinės, Vakarų prasmės, valstybinės sistemos, tai bent minimum teisinės valstybės. Ta proga apžvelgė keturis Helsinkio akto aspektus: jo genezę, poveikį Rytų blokui, Rytų Europos žmogaus teisių sąjūdžio svarbą ir Vakaruose vykstančias diskusijas dėl žmogaus teisių sąjūdžio rėmimo ir jo padarinių.

Wuerzburgo universiteto prof. dr. Dieter Blumenwitz kalbėjo tema "Helsinkis ir žmogaus teisės". Pabrėžė sovietų ir Vakarų Europos pažiūrų skirtumą ypač dėl suverenumo ir nesikišimo į vidaus reikalus ir teigė, kad žmogaus orumo principo reikšmė Helsinkio akte turi būti iškelta į politinį principą, o tai yra ne tik vyriausybių, bet ir kiekvieno iš mūsų uždavinys.

Ypatingai įdomus prof. dr. Ernst Kux iš St. Galleno pranešimas tema "Helsinkio sukrėtimas (šokas) tiek Vakarų, tiek Rytų Europoje".

Andrej Amalrik nušvietė žmogaus teisių sąjūdį Sovietų Sąjungoje.

Tęsiant bendrinius pranešimus, prof. dr. Laszio kalbėjo apie krikščionių padėtį komunistų ir 1 sužeidė.

Iš 10 Indijos valstijų vykstančius parlamento rinkimus 7-se laimėjo dabar Indiją valdanti Janata partija.

JAV aukšč. teismo buvęs teisėjas Tom C. Clark mirė miegodamas, sulaukęs 77 m. amžiaus.

Prez. Carter griežtai paneigė Sov. S-gos tvirtinimą, kad ten kalejime laikomas disidentas Anatoli Ščaranski bet kada dirbęs CIA.

JAV neturi diplomatinių santykių su Albanija, Angola, ekvatorine Gvineja, Iraku, Kambodija, Kinija, Komarų salom, Kongu, Kuba, Mongolija, pietiniu Jemenu, Rodezija, Š. Koreja ir Vietnamu.

3 kroatiai buvo įsiveržę į Jugoslavijos atstovybę prie JT ir išmetė atsišaukimus, reikalaujančius Kroatijai nepriklausomybės. Vienas pasiuntinybės tarnautojas buvo sužeistas, o įsiveržėliai areštuoti.

Čekoslovakijos laikraštis apkaltino prez. Carter patarėją saugumo reikalui Zbygniew Brzezinski, kad jis 1968 padėjęs paruošti čekoslovakam kontrrevoliuciją.

nistų valdomuose kraštuose, Israel Kleiner — apie žydų būklę Rytų bloke ir Gyula von Zathureczky — apie mažumų padėtį.

Apžvalginius pranešimus apie žmogaus teisių padėtį atskiruose kraštuose padarė: latvis Olafs Bruvers (pranešimas įteiktas raštu, nes autorius nedalyvavo), lietuvis prof. dr. D. Krivickas, ukrainietis dr. Theophil Leonti, iš Vokietijos Demokratinės respublikos — Dieter Fotisch, čekoslovakas Pawel Tigrid, lenkas Witold Wirpsza, vengras dr. Anton Czettier, jugoslavai Iwan Cerovac, rumunai Ilie Paunescu ir bulgaras Dimitar Inkiow.

Savo pranešime dr. Krivickas, pažymėjęs, kad Lietuvoje yra susidariusi grupė skatinanti Helsinkio nuostatų vykdymą, iškėlė tokius pagrindinius punktus: neigimą teisės grįžti į Lietuvą atlikusiems bausmę kalėjime, lageriuose ar ištėrime, žiaurų politinių disidentų traktavimą psichiatrinėse ligoninėse, neleidimą steigti lietuviškų mokyklų už Lietuvos respublikos ribų (tuo tarpu rusai gali steigti savąsias mokyklas visose respublikose ir tuo būdu diskriminuoja kitas tautybes), apribojimą emigruoti, susijungti šeimom ir

lankyti gimines, suvaržymus informacijos srity, religinės laisvės pažeidimus ir tikinčiųjų diskriminaciją (tuo reikalu prijungė kun. Kazimiero Pugevičiaus apžvalgą apie pažeidimus, padarytus tarp 1975 rugpjūčio ir 1976).

Diskusijose dalyvavo A. Amalrik, Žmogaus teisių komisijos Strassbourge pirmininkas prof. dr. Walter Hofer, Tarptautinės krikščionių akcijos atstovas Heinz Matthias, Vatikano radijo atstovas Heinrich Segur, SJ, ir Andreas Graf Razumowski. Dr. A. Gerutis iškėlė klausimą apie Maskvos vykdomą rusifikaciją, kurios tikslas yra suliedinti visas tautas į vieną, vadinamą sovietinę, o iš tikrųjų — rusų tautą.

Konferencijos dalyviai igaliavo Muencheno universiteto rektorijų konferencijos darbus perduoti Helsinkio akto signatarui, pabrėžiant, kad detentė neįmanoma be žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių gerbimo, ir reikalauti, jog pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės būtų pilnai vykdomos.

Be jau minėtų asmenų, iš lietuvių konferencijoje dalyvavo Gražina Krivickienė ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės atstovas J. Lukošius. (Elta)

Iš Aušros Nr. 6 (46)

(atkelta iš 1 psl.)

metus su 1937 metais, vaizdas būtų dar kontrastiškesnis...), Baltusis ima džiaugtis visais tais padidėjimais, kurie Lietuvoje įvyko tarybiniais metais. Ir pramonė augo, ir žemės ūkis kilo, ir šokėjų su dainininkais apšpiei atsirado. Pramonė, kas tiesa, tai tiesa, kilo. Bet kodėl, kam, kas šį kilimą planavo? Lietuva? Oi, ne! Pramonė buvo išdėstoma taip, kaip Maskvos ponam reikalinga, kaip jiems geriau. Be abejoj, būtų augusi ir nepriklausomos Lietuvos pramonė. Kai kurios jos šakos kraštui nepaprastai reikalingos. Ypač tos, kurios apdirba vietinę žaliavą, žemės ūkio produktus arba tos, kurios tenkina vietinę paklausą, nereikalaujamos didelių išlaidų žaliavos įvežimui. Tokių įmonių yra ir dabar. Bet ar respublikos interesais vadovaujantis steigta tokios įmonės, kurioms žaliavos Lietuvoje nėra ir kurios produkcija keliauja kitur? Tokių įmonių buvimą Lietuvoje padiktavo visai kiti motyvai, o ne rūpinimasis respublikos darbo

JOKUBYNAS

(atkelta iš 1 psl.)

Grįžusiems iš Sibiro sunku gauti darbą, bet jis darbą gavo. Vilnių jis organizavo griežtųjų gamtos mokslų, fizikos ir chemijos, biblioteką, užsakinėjo mokslo veikalus, žurnalus, daug rašė laiškus į užsienį. Bibliotekos darbą atliko sumaniai ir tvarkingai, daug padėjo griežtųjų mokslų specialistam.

Kelionė į Kanadą

Brolis darė žygių jį pasiimti, bet vis buvo trukdymų. Visokiais būdais trukdė sovietai. Tada apie jį buvo daug rašyta lietuviškoj spaudoj.

Darydamas žygius išvykti į užsienį, jis drauge palaikė ryšius ir su korespondentais, kurie gyvena Maskvoj. Toks vienas jų atvyko į Vilnių. Šis nuotykis yra aprašytas Aušros 6 numeryje. Saugumas dėjo visas pastangas sutrukdyti jo pasimatymą su anglų korespondentu.

Balandžio 14 vakarą jam buvo pranešta, kad jis gali išvažiuoti, išvažiuoti turėjo ne vėliau gegužės 3. Reikėjo atlikti daug formalumų.

Iškeliauvęs sustojo Paryžių savaitėi. Ten turi pažįstamą rusų rašytoją Siniavskį, pažįstamas iš lagerio dienų.

Iš Paryžiaus pagaliau pasiekė Kanadą ir apsilankė New Yorke.

(Bus daugiau)

DOVANA — IRENOS VELONSKINIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių paroduvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laido tuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto dalyje.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaido tuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOMI RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloki nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvių, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvių ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALE POVILASKAITE-SELLEI, sav., "Friendly Spirits, Wines & Liqueurs", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212-229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1977

1 SAVAITĖ
rugsėjo 18

Kaina iš New Yorko
838 dol.

2 SAVAITĖS

Kaina iš New Yorko
nuo 983 iki 1,189 dol.

liepos 3, 13, 17, 27
rugsėjo 7, 10
rugsėjo 4, 7, 18
gruodžio 21

Šių kelių, o taip pat visais kelių reikalais kreiptis:

VYTIS
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL. (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Talkos ieškant

Maždaug prieš dešimt metų iš okupuotos Lietuvos buvo gautas prašymas apie ten vykdomus sovietų nusikaltimus informuoti ne tik nekomunistines Vakarų Europos valstybių vyriausybes, bet ir tų valstybių kompartijų vadovybes. Buvo stipriai sugestijuojama nuolat pateikiamais faktais bandyti Vakarų komunistų įtikinti, kad Rusija komunizmo priedanga Pabaltijo valstybėse siekia rusiškojo imperializmo tikslų.

Tuo metu gausios Vakarų Europos komunistų partijos dar tebebuvo ištikimi Maskvos satelitai, tad gal todėl lietuvių išeivijos politinė vadovybė anas Lietuvos lietuvių sugestijas ignoravo ir jokios akcijos siūloma linkme nedarė. Tačiau pavergto žmogaus intucija, atrodo, yra labiau užaštrinta negu laisvės sąlygose išlepto žmogaus. Okupuotos Lietuvos lietuviai tada juto, kad Vakarų demokratijų orą kvėpuoją komunistai, ypač intelektualai, negali būti tokie akli fanatikai ir "žiauriai grubūs" (terminas, pavartotas rašytojo Kazio Almeno), kaip rusiškoji komunizmo veislė, pavergusi Pabaltijo valstybes ir kitus nerusiškus kraštus. Užguiti Lietuvos žmonės suprato, kad Vakarų komunistų vadų intelektualų nebus galutiniai sunaikinęs maskvinio marksizmo fanatizmas. Pagaliau jie jau tada manė, kad ta linkme veikti verta, nežiūrint, kokios būtų tų pastangų pasekmės. Tačiau laisvė esančių neveikta.

Okupuotos Lietuvos žmonės neapsirinko. Tuo metu, kai jų sugestijos pasiekė mus, "suhumaninto komunizmo" taikinga revoliucija visa jėga prasiveržė Čekoslovakijoje. Sovietai "žiauriu grubumu" taikingos revoliucijos procesą sustabdė, tačiau reikšmingas Vakarų komunistų skaičius viešai susirikiavo "humaniško komunizmo" šali-

ninkų pusėj. Intelektualių Sovietų Sąjungoj persekiojimas dar labiau sujaukė Vakarų komunistų gretas. Plyšys tarp Maskvos ir Vakarų komunistų gilėjo ir plėtėjo. Maskvos bandymai konferencijose paklydusias avelas sugrąžinti į Kremliaus avidę buvo nesėkmingi. Pagaliau Brežnevas buvo priverstas bent formaliai atskirų kraštų komunistų partijom pripažinti tam tikrą savarankiškumą. Tai padarė, aišku, ne iš geros valios, bet vien todėl, kad tankais Italijos ir Prancūzijos komunistų, kaip Dubčeko Čekoslovakijoje, pasiekti negalėjo.

Taigi okupuotos Lietuvos lietuviai neapsirinko, tikėdami, kad Vakarų komunizmo vadai akimais vaizdžiai tikrovei ir logikai galutinai nėra užsisiklę. Jeigu jau ir nebūtų įmanoma lietuviškais faktais jų nuo Maskvos atskirti, tačiau, atskleidus imperialistinių kėslių tikrovę, būtų galima bent sutvirtinti juose prasidėjusį Maskva nepasitikėjimo procesą. Ir tai jau būtų kovoj už Lietuvos laisvę reikšmingas laimėjimas. Deja, mūsų veiksniai šia linkme ne tik jokios iniciatyvos neparodė, bet nei teoretiškai konferencijose, seminaruose ar seminaruose tos problemos neanalizavo. Išimti sudarė pavėluotai į politinę veiklą atėjusi Lietuvių Bendruomenė, padariusi Lietuvos reikalui naudingus kontaktus su komunistine Kinija.

Okupuotos Lietuvos lietuviai, nesulaukę išeivijos pozityvaus atsiliepimo, apsisprendė patys tiesiogiai kontaktuoti Ispanijos, Italijos ir Prancūzijos kompartijų vadus. Jų viešas kreipimasis atspausdintas pagrindinėse "Aušros" 5/45 numery. Tiesa, šiuo kreipimusi jie ribojasi prašymu padėti išlaisvinti neteisėtai areštuotus du kovotojus už žmogaus teises — Joną Matulionį ir Vladą Lapienį, tačiau rašte pateiktoji

Vliko Užsienio Tarnybos 1951 išleistoje knygoje APPEAL TO THE UNITED NATIONS ON GENOCIDE yra išspausdinti Vliko bei Baltijos tautų memorandumai, pateikti per Baltijos valstybių diplomatinis atstovus JAV-ėse Jungtinėm Tautom nuo 1946 ligi 1950. Jų tarpe yra Lietuvos ministerio P. Žadeikio 1950.XI.21 raštu pateiktas Jungtinėm Tautom Vliko 1950.XI.15 memorandumas, kuriame yra nurodytas ūkininko Lukšos likimas. Ten taip pasakytas:

"Ūkininkas Lukša, 75 metų, turėjo 5 sūnus. Jis pats ir du jo sūnūs, studentas Jurgis 25, ir Stasys, 20, 1947 buvo komunistų nužudyti. Kiti du jo sūnūs, mokytojas Antanas, 30, ir ūkininkas Vincas, 40, buvo nuteisti — pirmas 30, antras 10 metų priverčiamo darbo — ir deportuoti; nėra žinių apie penktą sūnų Juozą. Jų senutė motina, našlė, buvo išvaryta iš ūkio. Jo (sūnaus Juozo) pusbroliai, Juozas ir Antanas Stravinskai nužudyti 1946. Juozo Stravinskio šeima deportuota į Komy. Lukšos dėdė Vilkas deportuotas 1946, o du pusbroliai Vilka — 1948. Artimas Lukšos giminė Varkala su visa šeima deportuotas, o sūnus Algis Varkala 1947

argumentacija peržengia šio konkretaus tikslo ribas — ji duoda apypilnį Lietuvos okupacijos vaizdą.

Kuris veiksnys pasirūpins, kad Lietuvos pogrindžio raštas skubiai pasiektų adresatus ir kuris apie rusiškojo imperializmo nusikaltimus Lietuvoje pastoviai informuos Vakarų komunistus?

K.K.

Waterburio jaunimas, vadovaujamas dr. Petro Vileišio, demonstruoja prie Jungtinių Tautų birželio 14.

ŽMOGAUS TEISIŲ NEGYNIMAS — LAISVĖS PRINCIPŲ IŠDAVIMAS

Lietuvos atstovo dr. S.A. Bačkio žodis, pasakytas 1977 birželio 12 Chicagoj, minint tragiškuosius birželio mėn. išvežimus ir J. Daumantą-Lukšą

nužudytas. Giminaite Danutė Dičpinigytė, gailestingoji sesuo, nužudyta 1946, o jos motina deportuota". (71 psl.)

Tai ryškus genocido faktas, primenąs mum 1941 deportacijas ir parodą, kaip šeimos buvo likviduojamos. Citatoj paminėta, kad nėra žinių apie penktą sūnų Juozą. Šiandieną mes jį ir paminėsime.

Deportacijų pasekmės Lietuvoj buvo klaidios, bet lietuvių priešinimosi jos nepalaužė. Pirmiausia lietuvių rezistencija reikšėsi nuo 1945 ligi 1952 partizanų veikla. Vėliau ji įgavo kitokias lytis ir kitaip reikšėsi, ir šiandieną tebesireiškia. Seniau apie lietuvių rezistenciją žinojom iš partizanų leidžiamos slaptos spaudos ir partizanų atneštų į Vakarus dokumentų. Dabar tai sužinom iš ok. Lietuvoj slapta leidžiamų dokumentuotų leidinių. Štai žodžiai iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 20-ojo numerio:

"Lietuvoje buvo ir bus žmonių, kurie nepaisys beprotumų klaidumų ir Rusijos lagerių šalčio. Juos palaikys krikščioniškasis būties supratimas ir lietuviška pasaulėjauta — sąlygos dvasinei revoliucijai, kuri neišvengiamai įvyks. Gal net ir po mūsų, bet tai įvyks. Ir net men-

kai prisidėdami prie pasaulio dvasinio atgimimo, mes pagerbime atminimą tų žmonių, kurie žuvo degdami begaline meile pasaulio Kūrėjui, Harmonijai ir Tautai!"

Vasario 16 ok. Lietuvoj išleistame Aušros 5/45 numery, straipsny apie dr. J. Basanavičių, V. Apyaušris iškelia faktą, kad klastojama Lietuvos istorija ir pamirštami faktai. Ir jis priduria: "Tokio niekšingo ir sąmoningo istorijos klastojimo fone šį kartą mums nuskamba J. Basanavičiaus parinkto motto žodžiai: Žmonės, nežinantieji istorijos, yra vaikai." Toliau jis priduria, kad tie žodžiai "primena pareigą domėtis savo praeitimi, jie primena taip pat, kad ir dabartis nepaprastai panaši į jo laikus, tik dar sunkesnius ir pavojingesnius. Ispėja, kad tautai ir dabar gresia mirtinis pavojus — pavojus žlugti pirmiausia moraliai, paskėstant alkoholyje, išsiblaš-

kant šeimų pakrikime, sumaterialėjime ir aukštesniųjų idealų praradime, o paskui išnykstant fiziškai, ištirpstant svetimųjų masėje. Primeną, kad priešas tas pats ir metodai dažnai tie patys, bet drauge ir padrasina. Mes kovojome ir laimėjome! Būkite mūsų verti. Šiandien padarykite tai, ką privalote padaryti! Ar paklusime savo didžiojo tautos patriarko žodžiam? Ar mokėsime būti ne bejėgiais vaikais, o subrendusiomis asmenybėmis, zinančiomis ko iš mūsų reikalauja istorija?"

Tokios tat dabar nuotaikos pavergtojų tėvynėj, kaip LKB Kronika ir Aušra rašo. Jos rodo keilius, kaip veikti, kad krašte mūsų broliai ir seserys, gyvendami pavojuose, rezistuoja ir skelbia, kad reikia daryti tai, ko iš mūsų reikalauja gyvenamasis momentas ir padėtis tautos, nesančios sunkų okupacijos jungą.

Prisimindami deportacijas, kartu minime šiandieną Juozą Daumantą-Lukšą. Jo atsiminimų "Partizanai už geležinės uždangos" dėka mes turim vaizdą ryžtingos, vieningos lietuvių kovos prieš Lietuvos okupantą.

(nukelta į 7 psl.)

WATERBURIO LIETUVIAI DEMONSTRUOJA NEW YORKE

Birželio 14, antradienį, iš Waterburio į New Yorką atvyko du automobiliai su savo plakatais

ir staiga pradėjo demonstruoti prie Jungtinių Tautų. Tai buvo Waterburio jaunimas, apsirėgęs tautiniais drabužiais. Vadovavo dr. Petras Vileišis.

Prie Jungtinių Tautų sukėlė nemažą judėjimą. Tuo metu buvo vidurdienis, daug diplomatų ir tarnautojų ejo iš JT ir matė plakatus. Kiti net fotografavo. Susirinko ir žurnalistai, kurie buvo painformuoti apie padėtį Lietuvoj, Latvijoje, Estijoje.

Praėjus žmonių sriautui, demonstrantai nusikėlė prie Šv. Patriko katedros. Ten praėina daug žmonių 5 Ave. Jie visi turėjo progos pamatyti ir perskaityti didelius plakatus.

Demonstrantai nukeliavo ir prie Metropolitan meno muziejaus, kur šiuo metu vyksta sovietinio meno paroda. Ir ten ant didžiųjų laiptų išstatė savo plakatus, visus nustebindami ir patraukdami visų dėmesį.

Visa ši grupė, baigusi demonstracijas, užsuko į Kultūros Židinį pasidalinti pirmais išpučiais.

Šatrijos Ragana

24

VIKTUTE

Žiūriu žiūriu, atsitraukti negalėdama, taip gražiai atrodo; vandeninių beužiant ir bejudant, ima sukintis galva, ir, rodos, tuojau tuojau pulsį į tą bedugnę. Ak, gailu būtų! Gyvenimas dabar toks geras ir gražus! Nemėgstu pavasario pradžios: žemė nešvari, nepasipuošusi, nėra prie ko apsistoti akimis; keliai baisūs, purvynai bedugnai; eiddama pas Stonius, dažnai prisemiu kaliošus. Maža Pranikė jau geresnė; tebeguli ir negreit galės atsikelti, bet karštis sumažėjo, apetitas pradeda grįžti. Nors man visados buvo liūdna, matant ją tokią blogą, tačiau gaudavau kartais prasijuokti, klausydamas, kaip ji klidėdama vis apie žąsis šnekėjo: rodės jai, kad jas gano, skaito žąsiukus, varo juos iš rugių, o žąsiukai neina. Dabar jau nebeklieda, bet baisu žiūrėti, kas pasidarė iš tos raudonskrustės mergelės. Kartais nunešu jai visokių paveikslėlių ir kitų žaislų, norėdama ją pralinksminti; ji su džiaugsmu žiūri tylėdama, nes jai sunku kalbėti, ir šypso;

pavargus merkia akis. Kartais prašo mane, kad padėčiau savo ranką jai ant lūpų, ir bučiuoja ją, tur būt, motinos pamokyta dėkoti. Doktoras liepė jai davinėti pieno gerti, o kadangi ji karvė nieko neduoda, paliko man pinigų tam tikslui. Imu kasdien iš paktininko ir liepiu gerti Pranikei.

Pasauly tiek nelaimių, vargų ir ašarų, tiek blogo ir neteisybės, kad nesuprantu, kaip žmogus gali būti čia visai laimingas. Nebent egoistas. Štai kad ir aš dabar, ar nepasiekiau laimės? Radau tokią gerą sielą, visi manieji sveiki ir gyvi, tačiau dažnai skauda širdį ir ašaros spaudžia gerklę, atminus, kad ne visi tegali apie save tai pasakyti.

Bet kaip man gera dabar, Dieve mano! Norėčiau, kad niekad nepasibaigtų ir neatsimainytų niekas, kad visados taip laukčiau pavakarių, kad paskui, visi kartu sėdėdami už stalo, skaitytume apie viską, kas jaudina sielą.

Rečiau terašau šiame sąsiuvinyje, nėra laiko, darbo lig ausų.

27 kovo, Didysis pirmadienis.

Daktaras ir ponas Juozas šaudė žuvis Ventoje, mūsų sodo gale. Alenutė ir aš nubėgome pasivežėti. Diena buvo graži, šilta, kaip vasarą; vieversiai skambėjo lyg sidabriniai varpeliai. Atsisėdusi ant seno, palinkusio lig žemės gluosnio, pačiame paupyje, žiūrėjau tai į Ventos bangas, tai priešakin, kur juodavo pono Juozo ir daktaro siluetai. Retkarčiais dundėjo šūviai ir, toli lėkdamai, byrėjo ant bangų.

Po valandėlės atėjo pas mane daktaras, sakydamasis norįs minutėlę atilsėti. Pastatęs šautuvą prie medžio, atsisėdo prieš mane. Turėjau rankoje lazdelę ir ėmiau su ja rašyti ant vandens, liepdama jam skaityti. Paskui jis užsimanė rašyti ir, paėmęs lazdelę, parašė: "Myliu".

Supratau aiškiai ir parašiau vėl: "Ką?"

O jis jau žodžiais paklausė: — Ar nežinai?

Man atėjo noras išgirsti aiškiai, ir pasakiau:

— Iš kur žinosiu! Nežinau!

Tada jis, pasilenkęs ir man į akis žiūrėdamas, tarė:

— Tave!

Žinojau, kad tą žodį išgirsiau, tačiau pajutau, kad paraudau baisyti baisiausiai. O jis klausė toliau:

— O tamta, Viktute?

Kažin kokia baimė paėmė mane... Norėjau bėgti šalin, kad tik nereikėtų nieko atsakyti. Bet jis paėmė mane už rankos ir vis klausė:

— Ar myli, Viktute? Pasakyk bent syki, nekankink!

— Kas žino! Gal... — sukuždėjau, akis į bangas įsmeigus.

— Nežinai?! Viktute! Ak, Dieve mano!

Žvilgtterėjau į jį: nuleido galvą ant rankų... Pašokau nuo gluosnio ir nuėjau namų linkui. Beeidama mačiau, kaip jis, valandėlę pasėdėjęs, paėmė šautuvą ir vėl nuėjo šaudyti lydekų. Paskui užėjo atsisveikinti — rūstus ir nuliūdęs — ir tuojau išėjo namo, skubėdamas prie ligoinių, ir nebemačiau jo daugiau šįvakar...

O dabar nerimstu... Sąžinę graužia, kad vėl jį užgavau. Neturėjau teisės taip padaryti: juk gerai žinau, kad jis man už visus brangesnis, tai kodėl gi neatsakiau taip, kaip jaučiau? Pati nežinau... Taip sau, drovu man rados, ir gana.

Myliu jį ir taip kankinu — gera mano meilė! Ne! taip negalima! Kaip galint greičiau reikia pataisyti savo klaidą ir pradžiuginti tą mano geriausiąjį...

28 kovo, Didysis antradienis. Žodis ištartas... Susiprato

me, ir bus galas visai kankynei.

Šiandien bėgu su kažin kokių reikalų į kabinetą, žiūriu — besėdįs daktaras ir bedirbąs patronus. Visą laiką darbavau virtuvėje ir viralinėje, dėl to nežinojau, kad jis yra pas mus. Man įėjus, jis pašoko ir pasisveikinęs toliau varė savo darbą, o aš priėjau arčiau pasižiūrėti. Staiga, patį nežinau kaip, pasilenkiau ir greitai, švelniai pabučiavau jam į plaukus... Ir tuojau, išsigandus, ką padariau, norėjau išbėgti iš kambario, bet jis nutvėrė mane per pusę ir nepaleido.

— Viktute, mano mylimiausioji! — šnibždėjo, bučiuodamas man rankas ir žiūrėdamas į akis, o aš raudau lyg vėžys. — ar tai atsakymas į mano vakarykštį klausimą? Turi dabar atsakyti... dėl Dievo meilės, Viktute!

— Ar tamta nežinai? Atsakiau jau dabar užtektinai...

— Ne, noriu išgirsti iš tavo lūpų! Negaliu įtikėti į savo laimę, neišgirdęs savo ausimis. Ar tau taip sunku pasakyti? Tur būt, nejauti giliai, Viktute!

Ką su tokiu daryti? Pasilenkiau ir, pridėjus lūpas prie pat jo ausies, tyliai tyliai sukuždėjau:

— Myliu tave...

O paskui, ištraukus iš jo rankų savo rankas, tekina išbėgau iš kambario.

Kaip sunku buvo ištarti, kad jį myliu! Tarsi kas burną užrišo... Bet pačiai klausyti malonu, ak Dieve, kaip malonu!

30 kovo, Didysis ketvirtadienis.

Pavargau per dieną taip, kad dabar rankos man dreba ir vos tevaldau plunksną, o kojų neįėjau visai: per kiauuras dienas bėgiojame kepdamos, virdamos. Reikia prikepti šeimynai viso ko, o sau nors ir nedidelį rengiamę stalą, vis dėlto, mažai teturint tamaičių, tenka pačioms visur ranką pridėti. Ir poną Antaną pristatėme prie darbo: piauštė migdolus, rinko razinas. Taip besidarbuojant, juokų ir linksnumo yra be galo. Užsimanė, kad sakyčiau jam "tu", ir, pasakius man "tamta", apsimeta negirdįs. Tol prašė, kol man nusibodo klausyti ir pasakiau, kaip norėjo, tyčiomis atkartodama po kiekvieno žodžio "tu", "Nepiaustyk tu, taip stambiai tu", — ir taip vis. Jis juokė, sakydamas, kad aš galinti ir po dešimtį sykių tą žodį kartoti, jis už tai nepyksias, jam klausyti nepakyrėsia.

Jis dėlto nuostabus, visai kitoks, kaip aš: man taip sunku pamesti "tamstą" ir sakyti "tu", nuolat užmirštu, negalėdama priprasti. O jis — tarsi niekados kitaip manęs ir nevadinęs nuo pirmųjų savo amžiaus dienų.

(Bus daugiau)

Per skautybę — lietuvių bei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
s. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

PUNTUKO STOVYKLA LAUKIA

Pristatau Puntuko stovyklos instruktorius, kurie tiesiogiai dirbs su Brolijos stovyklautojais.

I — **Praktiškasis skautavimas.** 1. Pionerija: mazgai ir jų praktiškas pritaikymas gyvenime — ps. Gintaras Čepas. 2. Pirmoji pagalba: rankų ir kojų lūžiai, jų sutvarkymas teikiant pirmąją pagalbą; praktiškas neštuvų pasigaminimas — s. Juozas Starėnas. 3. Kompasas ir žemėlapis — v.s. Antanas Saulaitis. 4. Stovyklavimas — ps. Romas Pakalnis.

II — **Sportas ir žaidimai** — skilt. Vytautas Pileika.

III — **Lituanistika** — v.s. Antanas Saulaitis, ps. Romas Pakalnis.

IV — **Laužai;** dainų mokymas — Edvardas Meilus.

V — **Pašnekesiai atskiroms šakoms.** Sk. vyčiam: skautų vyčių ir skautų judėjimas pasaulyje ir Lietuvoje — ps. Romas Pakalnis. Skautam: skiltininkas — v.s. Antanas Saulaitis. Vilkiukam: vilkiukas šeimoje, mokykloje ir liet. bendruomenėje — ps. Bronius Nemickas.

Vienetų vadovus prašau siunčiamus stovyklon skautus bei vilkiukus supažindinti su: I — praktiško skautavimo visais punktais; III — lituanistika — stovyklautojas turi žinoti savo tėvų ar senelių gimimo vietą Lietuvoje, kuri bus suskirstyta į 3 zonas: Žemaitija, Aukštaitija ir Vidurio Lietuva.

I ir III punktų supratimas ir žinojimas atneš daug naudos varžybų metu!

VILKIUKŲ IR PAUKŠTYČIŲ SĄSKRYDIS PUTNAME

Gegužės 28

Iš New Yorko autobusu išvažiavom 8 val. Putnamą, Conn., pasiekėm apie 1 val. p. p. Suvažiavime — sąskrydy dalyvavo paukštytės, vilkiukai ir jų vadovai iš trijų vietovių: New Yorko, Bostono ir New Jersey.

Atvykę susitvarkėm, pavalgėm pietus ir išsirikiavom vėlavos pakėlimui ir sueigos atidarymui. Po to pasirodėm pasirodymui pas senelius Arkivysk. J. Matulaičio namuose.

Nuėję į tų namų salę, buvom sutikti daugelio ten gyvenančių senelių. New Yorko paukštytės padainavo ir suvaidino dainelę "Julija", o vilkiukai padainavo "Vilkiukų dainą". Bostono paukštytės, su kaukėmis ir sijonais, pašoko "Suk, suk ratelį", gi vilkiukai padainavo "Žalios pievos". New Jersey paukštytės padeklamavo eilėraščių, o vilkiukai, kurių buvo tik trys, dainavo kartu su New Yorko vilkiukais.

Po programos paukštytės išdalinio seneliams savo padarytas gėles ir pyragaičius. Seneliai buvo pralinksminti.

Grįžę pailsėjom ir darėm darbelius. Paukštytės darė paveiklų, naudodamos kljus ir smėlį. Po to buvo sportas. Žaidėm įvairius žaidimus: traukėm virvę prieš vilkiukus, ir — mergaitės laimėjo!

Šeštą valandą pavalgėm sėselių skaniai paruoštą vakarienę. Po vakarienės pasirodėm lauzui. New Yorko paukštytės paruošė vaidinimėlį apie saldinių krautuvę ir padainavo.

Laužo metu buvo daug dainelių, vaidinimų ir šokių. Išskyrus

Civilizuotas pasaulis yra paremtas tikrais nuostatais, kuriais žmonija vadovaujasi ir tokiu būdu tobulėja savo darbuose.

Mūsų Atlanto rajono Puntuko stovykla rajono vadijos posėdyje, įvykusiame Hartforde 1977 kovo 20, diskutavo, įvertino ir nutarė stovyklos metu įgyvendinti nuostatus, kuriais vadovaus Puntuko Brolijos stovykla.

Atlanto rajono sporto šventė

Šiais metais Atlanto rajono skautų-čių 21-oji sporto šventė įvyks birželio 25-26 Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Jau yra išsiuntinėti registracijos lapai, šventės taisyklės ir programa vietovių vadovams.

Šiomet, kaip ir praėjusiais metais, vadovų pageidavimu, jauniui nebus atskirų šokių apatinę salę. Kaip vadeiva rašė, vietovės atsiunčia jom nustatytą mokesčių trofėjom pirkti.

Taip pat prašoma kuo greičiau atsiųsti sportininkų registracijos sąrašus ir registracijos mokesčių, po 5 dol. nuo kiekvieno. Prašoma pažymėti, kuriems reikės nakvynių.

Vietovės, laiku neužsiregistravusios ar nepristačiusios pilno mokesčio, šiomet sporto šventėje negalės dalyvauti. Su registracija prašoma taip pat atsiųsti ir komandų skaičių (krepšinio ir tinklinio) bei komandų klase

įkurius uodus, viskas buvo malonu ir smagu. Sugrįžę, prieš einant gulti, pavalgėm naktpiečius.

Gegužės 29

Kėlėmės septintą valandą irėjom į mišias. Po mišių pavalgėm pusryčius. Po pusryčių paukštytės turėjo užsiėmimus.

Dešimtą valandą prasidėjo sporto šventė. Buvo daug lenktynių: bėgimas, trijų kojų lenktynės, bulvės nešimas šaukšte, miegmaišio lenktynės, bėgimas atbuliumi ir šokimas per virvę.

Po sporto buvo priešpiečiai ir poilsis. Trečią val. vilkiukai ir paukštytės sportavo drauge. Žaidėm kvadratą ir traukėm virvę. Šį kartą paukštytės pralaimėjo...

Visos vadovės traukė virvę prieš stipriausius vilkiukus ir laimėjo. Tada, manydamos, kad jos tokios stiprios, pasisiūlė traukti virvę prieš vyrus. Nors ir smarkiai bandė, bet buvo sunku prieš stiprius vilkiukų vadovus laimėti.

Vėliau valgėm vakarienę ir pasirodėm lauzui, kuris vyko viduj. Laužo metu buvo dainų konkursas. Laimėjo Bostono paukštytės. Vėl buvo daug dainelių, vaidinimų ir šokių. Po lauzo visi išsiskirstė miegoti.

Gegužės 30

Atsikėlę susitvarkėm ir susipaikavom. Po pusryčių paukštytės su kun. v.s. S. Yla aplankė Alkops muziejų. Muziejų yra daug tapybos, knygų ir kitų dalykų. Buvo įdomu ir naudinga visa tai pamatyti.

Grįžę ir pavalgę priešpiečius, išsirikiavom uždarymo sueigai.

Pabrėžtinai kartoju aštuonias "didžiulias stovyklos nuodėmes".

Stovykloje draudžiama: 1) bet kokios rūšies narkotikai, 2) bet kokie alkoholiniai gėrimai, 3) viešas rūkymas, 4) asmeniniai radijo aparatai bei baterinės televizijos, 5) automobilių įvažiavimas į stovyklavietę (stovyklos šeimininkų reikalavimas!), 6) benzininės lempos, 7) maisto produktų laikymas palapinėse, 8) bet kokios rūšies vaistai.

Nuostatų pažeidimas vienu ar kitu būdu yra laikomas tam tikros rūšies nusikaltimu. Už nusikaltimą yra baudžiama. Pvz., stovyklautojas, nusižengęs Nr. 1 ir Nr. 2 nuostatom, bus šalinamas iš stovyklos be teisės stovyklauti ateinančioje stovykloje.

Prašau vietovių vadovus tuo reikalu informuoti savo skautus bei jų tėvus, kad vėliau neturėtume bereikalingų kalbų bei priekaištų.

Budėdamas —

Romas Pakalnis
Brolijos stovyklos
viršininkas

NEW YORKO SKAUTŲ ŠIO SEZONO PASKUTINĖ SUEIGA

Birželio 4 Kultūros Židinyje įvyko šio sezono paskutinė skautų-čių sueiga. Prasidėjo 1 val. p.p. vėliavų įnešimu ir raportais. Maldą sukalbėjo T. Benvenutas Ramanauskas, OFM.

Buvo pakeltos į vyresniškumo laipsnius šios Neringos tunto sesės: į skiltininkes — psl. Lina Bobelytė ir psl. Rūta Dragūnevičiūtė, o į vyr. skiltininkes — sl. Regina Galinytė ir sl. Jolita Gudaitytė.

Paukštytės įžodį davė Laura Kidolytė ir Kristina Matusaitė, skautės — Rama Gvildytė ir Ramunė Jasaitytė. Taip pat ir šešetas naujų vilkiukų pasipuošė raudonais kaklaraiščiais, kuriuos užrišo draugininkai, gi mazgelius užrišo T. Benvenutas ir įžodį davusiųjų tėveliai. Keturių paukštytės buvo pervesos į skautų draugovę: Rasa Alksninytė, Lina Kidolytė, Gailė Katnaitė ir Nina Jankauskaitė.

Eilė skautų įsigijo net po ketelį specialybų. Sveingos skautės ir sveikatos saugotojos specialybes įsigijo: Elenutė Baltrulionytė, Rūta Bobelytė, Kristina Česnavičiūtė, Rūta Kidolytė, Lijiva Kliveckaitė, Adrijona Nemickaitė, Ramunė Rygelytė, Kristina Žukauskaitė ir Kristina Kirklaitė. Gamtos žinovės ir daržininkės specialybes: E. Baltrulionytė, R. Bobelytė, K. Česnavičiūtė, R. Kidolytė, K. Kirklaitė, L. Kliveckaitė, K. Žukauskaitė, Margučių žinovės: E. Baltrulionytė, R. Bobelytė, K. Česnavičiūtė, L. Kliveckaitė, R. Rygelytė ir K. Žukauskaitė. Visos yra Pempų skilties skautės.

Lapių skilties skautės įsigijo taip pat eilę specialybų. Lina Alksninytė, Audronė Česnavičiūtė, Rita Dragūnevičiūtė, Viktorija Reventaitė ir Aušra Sidlauskaitė įsigijo šias II patyrimo laipsnio specialybes: Lietuvos geografijos žinovės, Lietuvos istorijos žinovės, vėliavininkės, pirmosios pagalbos, stovyk-

Tada buvo ir išdalintos dovanos sporto šventės laimėtojam.

Laikas greit prabėgo, ir mes, susikrovę savo bagažą į autobusą, išvažiavom atgal į New Yorką po šio smagaus savaitgalio. New Yorką pasiekėm apie penktą valandą. Mus pasitiko išsilgę tėveliai.

psl. Rūta Dragūnevičiūtė

New Yorko skautų Neringos tunto atstovės, surengusios dailininko V. Petravičiaus parodą Kultūros Židinyje. Iš k. Lilija Milukienė, Eglė Šukytė, Paulius Jurkus, kalbėjęs parodos atidaryme, Ramona Ašbergaitė, Giedrė Stankūnienė ir Vida Jankauskienė. Nuotr. L. Tamošaičio

jaunių ir jaunučių surinkti likusią dalį mokesčio, po 7 dol. nuo asmens (pilnas mokeskis yra 12 dol.), ir šiuos pinigus pristatyti šeštadienio rytą, kad palengvėtų registracija.

Prašoma visus atidžiai perskaityti sporto šventės taisykles, kad būtų išvengta bereikalingų nesusipratimų.

Iki pasimatymo sporto šventėje!

s. Romas Jakubauskas

LSB ATLANTO RAJONO VADEIVA PRANEŠA

LSB Atlanto rajono Puntuko stovyklos viršininko ps. R. Pakalnio prašomas, noriu paskelbti tos stovyklos pastovyklių vadovybes: vilkiukų past. virš. — ps. B. Nemickas, skautų past. virš. — s. J. Starėnas, skautų vyčių past. virš. — ps. S. Zabulis. Linkiu išvardintiems broliams kuo geriausios sėkmės.

Spaudoje buvo pasirodžiusios žinutės, iš kurių buvo galima susidaryti nuomonę, kad vėl bus stovyklaujama turint vieną bendrą vadovybę — tiek Seserijai, tiek Brolijai. Noriu atitaisyti šią klaidą ir užtikrinti jus, kad šiomet bus dvi atskiros — Brolijos ir Seserijos — stovyklos ir Brolijos stovyklos viršininkas yra atsakingas tik rajono vadeivai, kaip LSB vyriausio skautininko įgaliotiniui šiame rajone. Administracinius reikalus, kaip registracija, ūkis, pastas, sani-

tarija, religinės apeigos ir pan., tvarkys rajono vadeivos pakvietas administratorius abiem stovyklom — v.s. Petras Molis.

s. J. Raškys
LSB AR vadeiva

SKAUTŲ PASTOGĖS SKAITYTOJAM

Atėjus vasaros atostogom, šis skautų puslapis bus paskutinis iki rugsėjo mėnesio, kada vėl reguliariai susitiksim šioj Skautų Pastogėj ir pasidalinsim vasaros ir stovyklų įspūdžiais.

Tad iki pasimatymo šio laikraščio puslapiuose rugsėjo mėnesį! Visiems broliams ir sesėms linkiu malonios ir nuotaikingos vasaros.

s. B. Kidolienė
Skautų Pastogės red.

Neužmiršk

lietuviškos spaudos!

Skaityk ir platink ją!

VISI Į PRANCIŠKONŲ

LIETUVIŲ DIENĄ — PIKNIKĄ

KENNEBUNKPORT, MAINE 1977

11 val. Iškilmingos koncelebruotos šv. Mišios Pamokslą sakys T. Bernard. Grauslys, OFM. Per mišias gieda Šv. Kazimiero parapijos choras iš Brockton, Ma.

12 val. Pietūs

4 val. Meninė programa: Tautiniai šokiai ansamblio "Sūkurys", Brockton, Ma. Vadovas Vytautas Bruzgys. Administratorius Mikas Subaitis

Choras iš Brockton, Ma. Vadovas komp. J. Gaidelis. Pirmininkė Jūratė Aukštikalnienė.

NUOŠIRDŽIAUSIAI KVIEČIAME VISUS atsilankyti šiame lietuviškame sambūvyje, pailsėti atostogų krašte, pasidžiaugti Maine gražiąja gamta, pabūti su draugais ir pažįstamais, pamėginti savo laimę įvairiuose žaidimuose, paragauti lietuviškų valgių bei gėrimų.

Anglų kalba nauja virsmo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

ŠATRIJOS RAGANA ŽIDIKUOSE Kun. V. Martinkus pastatė jai koplyčią

Šatrijos Ragana, kurios apysaką „Viktutę“ spausdiname Darbininko atkarpoje, gyveno ir mirė Židikuose. Kaip ji ten pateko, kodėl ji pasirinko tokį tylų kampelį, kai tokiai rašytojai reikėjo gyventi kur nors arčiau kultūros centro, kokiame Kaune ar kitame mieste?

-o-

Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana buvo gimusi motinos dvarely Medingėnuose, Telšių apskrityje. Augo tėvo nuomotoje Labūnavo dvare, paskui Užvenčio dvare. Tėvas mirė 1898. Tada šeima persikėlė gyventi į Šiaulius.

Šiauliuose būdama, turėjo pergyventi nemažų sielvartų. 1901 mirė jos vyresnysis brolis Steponas, 7 klasės gimnazistas.

Iškito tuoj ir kita drama. Jos namų mokytojas buvo studentas Povilas Višinskis, kuris ją atvedė į lietuviybę. Ta bičiulystė ar draugystė su laiku virto ir meile. Bet jis buvo liberalas. Tas jai buvo nepakeliui, nes ji buvo krikščioniškos pasaulėžiūros žmogus. P. Višinskis vedė kitą merginą ir tuoj mirė. Tai buvo 1906.

Tuo laiku ji išvyko studijuoti į Šveicariją. Studijavo pas žymų pedagogą Foersterį. Grįžusi 1909 Vilnių išlaikė mokytojos egzaminus ir buvo pakviesta į Marijampolės Žiburio mergaičių progimnaziją. Čia ji buvo mokytoja ir bendrabučio vedėja.

Ji labai mylėjo savo brolių Vincą, kurį buvo pati paruošusi ir į mokslus leido savo pinigais. Tas brolis Vincas 1910 mirė Vilniuje. Tai buvo didelis smūgis jai.

Tuo metu ji jau buvo mokytoja Marijampolėje. Prasidėjus pirmam pasauliniam karui, Marijampolės progimnazija buvo perkelta į Rusiją. Pečkauskaitė ten nevažiavo. Ji tais pačiais (1915) metais nukeliavo į Židikus, kur jau buvo jos motina ir sesuo Sofija. Ir kaip tai atsitiko?

Pečkauskų šeimos draugas buvo kun. Kazimieras Bukantas. Dažnai jis ten lankydavosi. Jis ir globojo Marijos motiną bei seserį. Kai Marija jau buvo mokytoja Marijampolėje, jas — seserį ir motiną — pasikvietė pas save į Židikų kleboniją, nes jis tuo metu buvo ten klebonu.

Tad, karui einant, Marija nuvažiavo lyg į antuosius savo namus. Bet ir Židikai jai džiaugsmo neteikė. Tais pačiais 1915 metais mirė jos motina, kurią Marija labai mylėjo, iš kurios ji buvo gavusi savo krikščionišką pasaulėžiūrą. Dabar ji svajojo apie nuėjusias dienas, apie savo šeimą, dvarelį. Tų svajonių paveikta, parašė savo gražiausią veikalą — „Sename dvare.“

Židikuose ji praleido pirmąjį pasaulinį karą. Čia ji matė, kaip prisikėlė Lietuva, dėl kurios labo ji tiek daug trisė. Nepriklausoma Lietuva pagerbė savo rašytoją. Ji buvo apdovanojama Gedimino ordinu, Lietuvos Universitetas 1928 jai suteikė garbės daktaro laipsnį. Sirgo sunkia liga — kaulų vėžiu. Valdžios lėšom kurį laiką buvo gydoma karo ligoninėje.

Mirė Židikuose 1930 liepos 24, pakirsta skausmingo vėžio. Židikų kapinėse ji ir palaidota. (p.j.)

Židikų kapinės, kurias sutvarkė ten klebonavęs kun. V. Martinkus. Tą gilumoj matosi koplyčia, kuri buvo pastatyta ant Šatrijos Raganos — Marijos Pečkauskaitės kapo.

Kun. V. Martinkus pastatė jai koplyčią

Prieš pat bolševikų okupaciją kun. V. Martinkus buvo paskirtas Židikų klebonu. Jo rūpesčiu buvo pastatyta koplyčia ant Marijos Pečkauskaitės kapo.

Kaip tai įvyko, pasakoja pats kun. V. Martinkus, dabar esąs Providence, R.L., lietuvių parapijos klebonas.

Darbininko redakcija paprašė, kad jis parašytų savo prisiminimus ir kad atsiųstų koplyčios nuotrauką. Čia ir spausdiname jo parengtą medžiagą. (Red.)

-o-

1929 metų saulėtom vasaros dienom trys klierikai dviračiais sumanė lydėti vysk. Justiną Staigaitį, kuris tuo metu lankė Židikus, Leckavą, Pikelius, Mažeikius, Tirkšlius.

Židikuose po iškilmių bažnyčioje visi suėjo į kleboniją, kur buvo vakarienė. Vyskupas savo dešinėje sėstis pakvietė nebejauną moterį, kuri atrodė esanti ligota. Tuoj pastebėjom, kad vyskupas jai skiria daug dėmesio. Kas ji tokia? Sužinojom, kad tai klebonijoje gyvenanti rašytoja Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana. Buvau skaitęs jos raštus, ypač mėgau jos pedagoginių Foersterio knygų vertimus. Dabar tikrai buvo naujiena matyti tokį žymų asmenį.

Susipažinome. Paliko šiltą ir malonų įspūdį.

Kitą vasarą, parvykęs atostogų, nukeliavau jos aplankyti. Radau sunkiai sergančią skausmingu kaulų vėžiu, bet ji stengėsi savo skausmų neparodyti.

Netrukus visoj apylinkėj pasisklido žinia, kad mirė Marija Pečkauskaitė. Tai buvo prieš šv. Onos atlaides, į kuriuos suplaukia nemažos minios. Į jos laidojimo atvyko delegacijos iš Kauno ir iš kitur. Laidotuvių vadovavo kan. Juozas Tumas-Vaižgantas. Jos karstas buvo padėtas išmūrytame rūsy šalia medinės koplyčios, šiaurinėje pusėj.

Ant jos kapo buvo pastatytas laikinas kryželis, panašus, kuriuos stato karių kapuose. Uždėtas buvo ir cementinis rentinys. Prisodinta gėlių. Bet tai buvo šiaurės pusėj, gėlės gavo mažai saulės ir skurdžiai augo. Pravažiuoją lankydavo jos kapą. Paskui ne vienas rašė spaudoje ir apgailestavo, kad kapas neturi tinkamo paminklo.

1940 metų gegužės pradžioje buvau paskirtas Židikų klebonu. Tai buvo dešimtmetis nuo jos mirties. Buvo rengiamasi tai paminėti. Buvo sudarytas ir komitetas, kurį radau nuvykęs. Įsijungiau į to komiteto veiklą. Planavome statyti paminklą, rengti iškilmingą minėjimą.

Bet tuo metu prasidėjo bolševikų okupacija. Raudonasis maras nusiaubė mūsų planus, buvo uždarytos visos organizacijos. Iš komiteto pasitraukė visi atstovai. Likau tik vienas.

Kas daryti?

Kilo mintis nugriauti medinę, daug remonto reikalaujančią kapinių šv. Onos koplyčią ir jos vietoj pastatyti naują mūrinę, pastatyti taip, kad Marijos Pečkauskaitės kapas liktų po koplyčia.

čia. Tam pritarė ir Marijos sesuo Sofija Pečkauskaitė, kun. Kazimieras Bukantas ir kiti.

Bet kaip gausi leidimą šiai statybai? Tokiom viešom statybom leidimus reikėdavo gauti iš Kauno, iš Vyriausio Statybos Departamento. Nuskubėjau į Kauną, atsidūriau pas departamento direktorių A. Novickį. Ėjau stačiai prie reikalo:

— Esu Židikų parapijos klebonas, noriu statyti Marijai Pečkauskaitėi paminklinę koplyčią ant jos kapo. Atvykau gauti leidimo.

Paklausiau dar ir tai, ar komunistinė valdžia nepakeitė statybos nuostatų, ar gali jis duoti leidimą.

Atsakymas buvo teigiamas. Jis dar nurodė ir architektą Joną Muloką. Architektas planus padarė labai greitai. Juos patvirtino inž. A. Novickis. Taip statyba labai greitai prasidėjo. Iki apšalant, spėta suvesti lubų skliautai. Kitą pavasarį, kai vyko deportacijos, dengėm stogą. Koplyčia buvo baigta. Per šv. Onos atlaides ją pašventino Telšių vyskupas J. Staigaitis. Šventinimo iškilmėse dalyvavo didelė minia.

Suprantama, kad buvo sunki ši statyba. Pareikalavo per 70,000 plytų ir kitų medžiagų, kurių sunku buvo gauti. Truko ir lėšų. Juk tai buvo labai sunkios sąlygos — okupacija, karas. Bet žemaičiai solidarai ėmėsi šio darbo. Vėliau, kai pastatė koplyčią, jie galėjo didžiulius šiuo savo ryžtu.

Anksčiau kapinės buvo neišplanuotos ir netvarkomos. Kaip kas pasirinko vietą, taip ir laidojosi. Buvo daug patęsusių senų kryžių, medžių. Takeliai buvo vingiuoti ir vos praminti. Tai darė liūdną ir slėgantį įspūdį.

Ėmėmės darbo. Buvo pašalinta visa, kas nereikalinga. Išvesti pagrindiniai ir šalutiniai takai, antkapiai sulgyinti eilėmis. Iš Kretingos urėdijos buvo pargabenta 1500 tujų ir keli šimtai kitų dekoratyvinių medelių. Pasodinti medžiai gražiai suaugo ir sudarė alėjas. Buvo pastatyti pastatai ir kapinių sargai, kuris turėjo prižiūrėti kapines. Ir dabar, kaip iš ten rašo žmonės, kapinės yra vienos iš gražiausių Žemaitijoje.

O kaip dabar laikosi koplyčia? Savo žinion perėmė komunistinė valdžia. Atremontavo. Rašytojos karstą gali lankyti turistai, nes jis yra rūsyje po koplyčia. Įėjimas yra iš koplyčios vidaus.

Kas prisimintina iš jos veiklos Židikuose? Jos gyvenimas čia buvo neuždaras, nesėdėjo tik prie rašomojo stalo. Ji čia įsteigė Blaivybės draugiją, rengė loterijas ir kitus parengimus, pastatė erdvią ir aukštą Blaivybės draugijos salę, kokios neturėjo kiti apylinkės miesteliai. Šioj salėj vyko vaidinimai, pasilinksminimai, kurie sutrukdavo daug žmonių iš apylinkių.

Paskutiniu laiku ši salė buvo apleista. Praeitais metais ji visai nugriauta, nes per tą vietą vedamas plentas Skuodas-Mažeikių.

Statoma koplyčia ant Marijos Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos kapo. Architektas — Jonas Mulokas. Statyba vyko 1940-1941. nasytojos kapas yra šios koplyčios rūsy. Įėjimas į rūsį iš vidaus. Memorialinė lenta yra įmūryta koplyčios šone.

Pečkauskaitė gyveno ir mirė klebonijos vikariato patalpose, nes tuo laiku vikaro ten nebuvo. Jos sesuo Sofija ir kun. K. Bukantas visi bendrai nusipirko miestely namą. Tame name gyveno ir mirė kun. K. Bukantas ir Sofija Pečkauskaitė. Dabar tame name yra atidarytas rašytojos Marijos Pečkauskaitės muziejus. Keliuose kambariuose yra išdėstytos šeimos nuotraukos, kur matoma rašytoja nuo pat jaunystės. Sudėti asmeniniai daiktai, jos parašytos knygos, sesers Sofijos prisiminimai. Vedamas naujas plentas eina pro pat šį namą.

Židikiškiai Šatrijos Ragana atsimena kaip labdarę. Ji įsteigė šv. Vincento labdaros draugiją, parapijos špitolę įrengė dviejų kambarių ambulatoriją, kur buvo patalpinami ligoniai, rūpinosi seneliais „ubagyne“, lankydavo neturtingus ligonius, šelpdavo juos maistu, pinigais, drabužiais.

Palaikė ryšius ir su jaunimu, davė skaityti knygų iš savo didelės bibliotekos. Vykdamas į pradžios mokyklą dėstyti tikybos pamokų. Pamokos buvusios patrauklios, nors pati atrodėdavo susimąsčiusi, savy užsidiariusi.

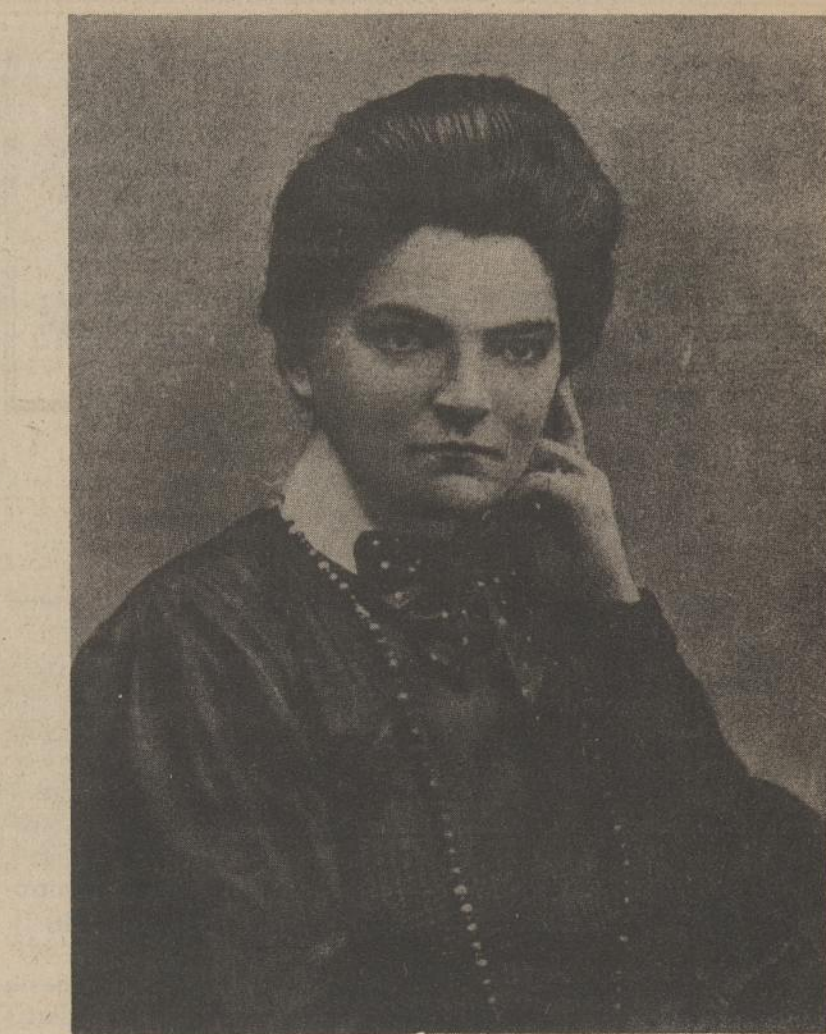
Kada stačiau koplyčią, sienoj buvo įmūryta paminklinė lenta. Į tą lentą įrašyti parinkau šiuos prasmingus jos raštų žodžius:

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Kalvių saskrydis. Sovietinė literatūra jau nuo seno kalvis yra garbingas revoliucinis personažas. Tai ir dabartinėje Lietuvoje okupantai kalvio nepalieka ramybės. Kolchozuose jis yra svarbus sugedusių mašinų taisytojas, yra sudaromos kalvių artelės, traukiami kalviai į vadinamąją saviveiklą. Štai gegužės 22 Druskininkuose suorganizuotas kalvių saskrydis su mefinine programa, kurią režisavo kultūros darbuotojas A. Zauka. Kalviai varžėsi net devyniose rungtyse: grojo pučiamųjų orkestrai, individualiai rodėsi akordeonistai. Surengta ir meninių metalo dirbinių bei kalvio įrankių paroda, spalio sukakčiai pastatytas kalvių padarytas paminklas „Kalvės kibirkštis“ — dekoratyvinių saulūčių kompozicija. Kalvių kalvių paskelbtas Antanas Dudinskas iš „Ančios“ kolchozo.

— Gegužės 19-25 Vilnių ansamblis „Lietuva“ — programoj „Dainuojame žmogui“ — pasirodė su naujomis dainomis ir tautiniais šokiais. Gimtajame Krašte įdėta ansamblio nuotrauka rodo naujus ansamblininkų drabužius, kuriuos sukūrė dailininkai R. Songailaitė ir J. Balčikonis. Moterų pečius gaubiančios skaros, atrodo, jau nebeteri lietuviškų audinių motyvų (taip pamažu niveliuojamas drabužių lietuviškas savaimingumas).

— Pagarsėjęs Vilniaus vaikų

Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana apie 1908-1909 metus.

„Kilti ir kelti. Dulkių pasaulį veikliai tamauti Šviesos pasauliui“.

Jos gyvenimo kelias toks ir buvo.

sąjungą. Jis gimė 1940 Mardosų k., dabartiniame Plungės rajone. 1968 Vilniaus universitete baigė lietuvių k. ir literatūros studijas. Dirba Komjaunimo Tiesos redakcijoje. Iš daugybės jo parašytų ir periodinėje spaudoje paskelbtų recenzijų sudaryta kritikos rinktinė „Tiesės ir zigzagai“ (1976).

Vertėja Dalija Epšteinaitė-Kyjev gimė 1937 Jonavoje. Vilniaus universitete studijavo istoriją. 1961 Maskvoje baigė M. Gorkio vardo literatūros institutą. Dirba vertėja Valstybiniame Lietuvos televizijos ir radijo komitete. Į rusų kalbą yra išvertusi K. Borutos, M. Pečkauskaitės, V. Bubnio, R. Kašausko ir kitų veikalų.

— Šių metų „Poezijos pavasario“ poezijos premija paskirta Vaciu Reimeriui už ką tik išleistą eilėraščių rinkinį „Vėjo vynos“, metinė „Salomėjos Nėries kolūkio“ premija paskirta poetui Mykolui Karčiauskui už poemėlę „Žvirgzdės poema“.

— Vilniaus dainų šventė, kurios šūkis „Spaliui mūsų darbas ir daina“, buvo sutelkta per aštuonis tūkstančius dainininkų. Moksleivių dainų šventės buvo Kaune ir Panevėžyje.

— Pabaltijo taikomosios dailės paroda, neseniai vykusio Nepalo sostinėje, perkelta į Indijos sostinę New Delhi.

— Vilnių gastroliavo Švedijos baletu trupė. Operos ir baletu rūmuose rodė kelis vienaveiksmius baletus.

— Rygoj vykusiam kino festivaly Lietuvos filminkai laimėjo dvi premijas: už filmą „Sodybų tuštėjimo metas“ ir biografinį filmą „Antanas Sniečkus“. Tuos pačius ir dar kelis filmus Lietuvos filminkai rodė ir Maskvoj (gegužės 11-12). Ten filmai buvo rodomi Centrinio kino namų salėj. Apie Lietuvos pagamintus propagandinius filmus rusų kritikų pasisakymai buvo palankūs.

— Spaudai ruošia B. Zubricko knyga „Tarybų Lietuvos chorai“ (1940-1970). Veikalo problemos gegužės 30 buvo svarstomos Kompozitorių sąjungos muzikologų sekcijos susirinkime.

Pr. N.

NAUJA PLOKŠTELĖ

Laša laiko lašai, Brocktono šv. Kazimiero choro, vadovaujamo muz. J. Gaidelio, įdainuota: Malda už Tėvynę, Tėviškės laukai, Žolė žydėjo, Ant kalno klevelis, Augo putinas, Piovė lankoj šieną, Pasėjau dobilą, Šiaurės pašvaistė, kantata „Lietuviškam žodžiui“. Kaina 6 dol., persiuntimui 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Globoja LŠST Naujosios Anglijos Rinktinė
55 Welles Ave., Dorchester, Mass. 02124

LIETUVOS

ŠAULIŲ GRETOSE

PRISIMENANT Š. V. MINGĖLĄ

Balandžio 29 Detroito mirė šaulys žurnalistas Vladas Mingėla. Nuo pat Stasio Butkaus šaulių kuopos įsisteigimo jis buvo valdybos nariu, o paskutiniuosius 6 metus — LŠST centro valdybos nariu ir spaudos ir informacijos skyriaus vadovu. Nors Naujosios Anglijos šaulių kuopas skyrė tūkstančiai mylių, tačiau jis buvo gerai pažįstamas ir nepaprastai artimas šaulišką darbą dirbantiems. Palaikė ryšius ne tik su rinktinės pirmininku, bet susirašinėjo su Jono Vanagaičio kuopos sekretore E. Juciūte, Dr. Vinco Kudirkos kuopos sekretore E. Gorodeckiene ir kitais.

Asmeniškai Vladą Mingėlą pažinau pirmoj LŠST kultūrinėje savaitėje Dainavoj. Buvo nepaprastai judrus, visur bėgo, tvarkė, paskaitas skaitė, diskutavo, kėlė sumanymus ir juos, kaip šauliui dera, narsiai gynė.

1972 vėl susitikimui trečiojo LŠST kultūrinėje savaitėje Kennebunkport, Maine. Po ilgos varginančios kelionės neatrodė pavargęs. Mielai sutiko būti kultūrinės savaitės korespondentu ir kuopščiai rinko medžiagą spaudai. Nesiskundė sunkumais, o praleidęs savaitę nepaprastai gražioj vasarvietėj, atrodė pailsėjęs ir energingas. Žadėjo kuo plačiausiai aprašyti spaudoj kultūrinę savaitę, ir man, kaip tos savaitės vadovui, buvo didelis džiaugsmas turėti šiam darbui profesionalą žurnalistą. Tačiau, kai savo džiaugsmu bandžiau pasidalyti su jo artimaisiais draugais, buvau nuosirdžiai perspėtas, kad Vladas jau nebeturi buvusios energijos ir placių aprašymų galim ir nematyti...

Pernai paskutinį kartą teko jį susitikti Toronte, LŠST visuotiniame atstovų suvažiavime. Scenaj Vlado tariamas žodis nutrūko. Pastebėjau, kaip staiga ranka pačiuo kraštą kalbėtoji paruošto stalo ir virpėdama jo laikėsi. Nesupratau nei aš, nei salėj esantieji atstovai, kas įvyko. Tik vėliau, pertraukus metu, besikalbant su jo žmona Lidija, atsiskleidė visa paslaptis: Vladas atvyko į Torontą turėdamas nepaprastai aukštą kraujo spaudimą ir skausmus krūtinėje. Tada tik supratau, kad scenoj jis pergyveno nedidelį širdies smūgį, nes keliom sekundėm buvo netekęs sąmonės. Tik geležinė ranka neleido jam parkristi, o tvirta valia vėl pažadino, taip, kad salėj niekas ir nesuprato, kas įvyko.

Nei daktarai, nei žmona nepajėgė jo nuo važiavimo į suvažiavimą atkalbėti. Jis buvo pareigos žmogus. Kaip Sąjungos spaudos ir informacijos vadovas ir centro valdybos narys, jautė pareigą suvažiavimui duoti savo skyriaus ataskaitą ir garbingai baigti savo kadenciją. Deja, ir šiam dvasios milžinui teko pasiduoti: skausmai krūtinėje jau neleido jam asmeniškai atlikti ataskaitinio pranešimo — jį pavadavo žmona Lidija.

Nepaprastai prislėgtas grįžo iš suvažiavimo. Tai buvo matyti jo laiškuose, kuriuose ir skundėsi, ir apgailestavo, ir net atsi-

prašinėjo, nors nebuvo nė vieno užgavęs ar įžeidęs...

Paskutiniame šių metų vasario mėn. laiškelį skundėsi: "Aš vis dar sirguliuoju širdimi. Nors išbuvau ligoninėje visą mėnesį, bet, truputį išėjus pasivaikščioti, ima baisiai skaudėti krūtinę, skauda net naktį, pažadina iš miego... Naudoju nitrogliceriną, dr. vėl siūlo gulti ligoninėn operacijai..."

Ir štai po dviejų mėnesių spaudoj skaitom, kad Vladas Mingėla jau palydėtas amžinybėn. Naujosios Anglijos šaulių kuopose Vladas Mingėla buvo prisimintas ir pagerbtas tylos ir susikaupimo minute.

J.S.

Paminklas žuvusiems ginant Lietuvos laisvę

Šv. Kazimiero parapijos klebono kun. A. Miciūno, MIC, paskatinta, Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa imasi iniciatyvos šios parapijos bažnyčios šventorių pastatyti Worcesterio lietuvių vardu paminklą žuvusiems Lietuvos laisvę ginant.

Šiuo paminklu numatoma pagerbti visus, neišskiriant net gilioj senovėj žuvusių. Kiek ten gražių pavyzdžių! Pilėnai ir dabar visus jaudina. 1864 sukilėlis Titas Dalevskis, rusam jį sušaudant, šaukė: "Mylėjau savo tėvynę, kovojau, ir man malonu už ją atiduoti savo gyvybę!" Kiek žuvo ištremtų Sibire už maldaknygę, už lietuvišką spausdintą ar gyvą žodį! Kada 1918 Lietuva kėlė laisvam gyvenimui, savanoriai kūrėjai pirmieji sudėjo kraujo auką ant tėvynės laisvės aukuro. Pirmoji auka — Povilas Lukšys, pirmoji karininkų auka — Antanas Juozapavičius. Kraujo aukomis buvo užtikrinta Lietuvai nepriklausomybė. Laisvoji Lietuva išaugino Šaulių Sąjungą, kuri žygiavo šalia kariuomenės. Kiekviename pavojuje šauliai buvo pirmieji kariuomenės padėjėjai.

1940 sovietiniam tankam su naikinus Lietuvos nepriklausomybę, raudonoji ir vėliava rudoji Lietuvos okupacija pareikalavo naujų aukų. 1944 prasidėjęs sovietinis teroras per 10 metų be pasigailėjimo naikino Lietuvos jaunimą, kurių kūnais dažnai būdavo nuklojamos miestų aikštės...

Partizanų pralietas kraujas išugdė naujus kovotojus, kaip Romas Kalanta, M. Tamonis ir daugelis kitų. Jų tarpe randam vyskupą Borisevičių, kurį 1947 komunistai sušaudė, arkivyskupą M. Reinį, kuris 1953 Vladimiro kalėjime buvo nukankintas. Po jų atsirado tūkstančiai nežinomų aukų...

Jų visų garbei ir šventam atminimui statomas šis paminklas. Jis primins laisvojo pasaulio lietuviams visus žuvusius Lietuvos laisvę ginant ir paskatins tęsti kovą už Lietuvos laisvės atstatymą. Pavergtiesiems tėvynės bus naujas vilties žiburys.

Vieni, be laisvojo pasaulio lietuvių finansinės paramos, šio

JONO VANAGAIČIO ŠAULIŲ KUOPA

BOSTON, MASS.

Gegužės 15, lietuvių karo veteranų Dariaus 317 posto pakviesta, kuopa su vėliava dalyvavo Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj pamaldose, kurios buvo veteranų užprašytos už Lietuvą ir žuvusius karius.

Mišias aukoj ir pamokslą pasakė klebonas kun. A. Baltrušiusas. Po pamaldų šauliai buvo pakviesti į posto patalpose ruošiamus pusryčius.

Pusryčių metu kuopos pirm. J. Stašaitis savo kalboj prisiminė, kad šiomis dienomis sukako 5 metai, kai Lietuvos jaunuolis Romas Kalanta susidegino, šaukdamas "Laisvės Lietuvai". Taip pat buvo prisiminta, kad 1964, jam vadovaujant Brocktono šaulių kuopai, buvo pradėtas nuosirdus bendradarbiavimas su Dariaus 317 postu. Dalyvauta bendrose iškylose, šaudymo varžybose ir pan.

Dėkojant už pakvietimą, posto komandantui įteiktas Lietuvos Šaulių Sąjungos leidinys

"Lithuania: the Outpost of Freedom". Po to ilgesnį žodį tarė lietuvių karių Ramovės Bostono skyriaus pirm. J. Vizbaras. Jis kalbėjo apie posto patrono Dariaus ir Girėno skridimą per Atlantą į Lietuvą ir jų žuvimą Vokietijoje. Giminingų organizacijų bendradarbiavimo pobūdį suorganizavo Dariaus posto ir Ramovės Bostono skyriaus narys S. Trepenskis.

Tą pat dieną 1 val. po pietų įvyko Jono Vanagaičio šaulių kuopos valdybos posėdis, kuriame kuopon nariais priimti šie kandidatai: Bostono tautinių šokių vadovė Ona Ivaškienė, Bostono šachmatininkų būrelio vadovas Kazys Merkis ir Bostono Balfo skyriaus pirm. Antanas Andriulionis.

2 val. Stašaičių sodyboj Dorchesterį įvyko bendras jaunimo Geležinio Vilko ir Jono Vanagaičio kuopų iškilmingas susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo Jono Vanagaičio kuopos pirmininkas. Iškilmingoj daly buvo paminėta Romo Kalantos penkerių metų mirties sukaktis. Tylos susikaupimo minute pagerbti visi žuvusieji Lietuvos laisvę ginant.

Šaulio priesaiką davė ir tapo Lietuvos šauliais šie šauliai kandidatai: Geležinio Vilko jaunimo kuopos nariai Jonas Stundžia ir Lidija Kontautaitė ir Jono Vanagaičio šaulių kuopos nariai dr. Romas Dovydaitis ir inž. Antanas Kriščiūnas.

Po to šauliai buvo supažindinti su žurnalistu, Kario žurnalo bendradarbiu ir karių veteranų Ramovės Bostono skyriaus pirmininku J. Vizbaru.

J. Vizbaras savo kalboj realiai

paminklo pastatyti neįstengsim. Todėl kreipiamės į Jus, organizacijų vadai, ir asmeniškai į Tave, broli, sese lietuvi, prašydami šiam kilniam tikslui aukų. Nė viena auka nebus per maža ar per didelė. Visos aukos atskaitomos nu federacinių mokesčių. Aukos siųsti prašom šiuo adresu: Lithuanian Memorial Fund, c/o St. Casimir's Church, 41 Providence St., Worcester, Mass. 01610.

Paminklo Statybos Komitetas

DR. VINCO KUDIRKOS ŠAULIŲ KUOPA

WORCESTER, MASS.

Gegužės 15 Maironio Parke įvykusiame kuopos susirinkime kuopos pirm. A. Zenkus atidaromajame žody prisiminė Romą Kalantą, kuris prieš penkerius metus susidegino Lietuvoj, reikalaudamas Lietuvai laisvės, ir šiomis dienomis Detroito mirusį šaulį žurnalistą Vladą Mingėlą. Jie buvo pagerbti tylos minute. Taip pat padėkota visom šaulėm, dirbusiom Auburn-Mall Lietuvių Organizacijų Tarybos surengtame festivaly.

Pranešta apie LŠST centro valdybos ruošiamą Union Pier savaitgalį liepos 2-4. Perskaitytas karo veteranų kvietimas dalyvauti gegužės 29 mirusių karių minėjime. Nutarta jame dalyvauti. Taip pat nutarta Lietuvos Skautybės Fondui paskirti auką.

Šaulys K. Kriaučiūnas, gyvenęs Providence, R.I., pranešė, kad rugpjūčio 7 švęs 75 metų sukaktį. Ta proga Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj bus mišių auka. Pakvietė kuopos narius minėjime dalyvauti.

Birželio 19 Maironio Parke buvo suorganizuotas šaudymo varžybos. Ta proga įvyko gegužinė, kurios metu buvo pagerbti visi tėvai.

Šiame susirinkime dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Miciūnas. Ji pranešė, kad norima Šv. Kazimiero parapijos šventorių pastatyti žuvusiųjų atminimui paminklą. Sudarytas komitetas, kurį numatoma dar papildyti.

Gegužės 28 Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa Maironio Parke surengė metinį koncertą. Programą atliko Montrealio Aušros Vartų parapijos mišrus choras, vadovaujamas muzikės M. Donais-Roch. Akomponavo D. Saint-Pierre Martel. Didelė salė neįstengė sutalpinti visų svečių, kurie buvo suvažiavę iš Bostono, Brocktono, Providence,

Jono Vanagaičio šaulių kuopos pirmininkas įteikia Dariaus posto vadui LŠST leidinį Lithuania — the Outpost of Freedom. Kairėje sėdi ramovėnų pirmininkas J. Vizbaras, dešinėje stovi St. Trepenskis.

Iškilmingu pasižadėjimu šauliais tampa: dr. R. Dovydaitis, L. Kontautaitė, J. Stundžia ir inž. A. Kriščiūnas. Pasižadėjimą priima kuopos pirmininkas J. Stašaitis, prie vėliavos K. Šimėnas.

apibūdino ramovėnų veiklą ir padėtį lietuvių išeivijoj ir pritarė abiejų organizacijų gražiam bendradarbiavimui. Jo kalba buvo palydėta ilgais pritarimo plojimais.

Toliau ėjo dr. Romo Dovydaičio paskaita. Tenka pažymėti, kad dr. R. Dovydaitis yra buvęs Martyno Jankaus šaulių kuopos narys. Perkeltas į Jono Vanagaičio kuopą, nes apsigyveno Bostone, Jono Vanagaičio kuopos administruojamoj teritorijoj.

Dr. R. Dovydaitis šiuo metu yra pasaulinio garso Lahey Clinic gydytojo rezidento pareigose, jau trečiuosius metus pradėjęs rentgenologijos specializavimės. 1976 LŠST kultūrinėje savaitėje šauliam skaitė paskaitą apie girtavimą, kuri nepaprastai sudomino visus stovyklautojus.

Šios dienos paskaitoj supažindino šaulius su naujaisiais

Šis "Lietuvos Šaulių Gretose" puslapis yra paskutinis prieš vasaros atostogas. Skyriaus redakcija visiem skaitytojams linki stiprinančių atostogų.

Koncertą baigus, Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Miciūnas sukalbėjo šauliam priitaikytą maldą, ir visi svečiai buvo pavaišinti puikia sesių šaulių pagaminta vakariene. Vakarienes metu veikė baras, buvo gausi loterija ir šokiai, grojant geram orkestrui.

Kitą dieną Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj mišių metu giedojo choras, vadovaujant muz. M. Donais-Roch ir vargonais grojant D. Saint-Pierre Martel. Kun. A. Miciūnas, MIC, chorui nuosirdžiai padėkojo. Po mišių gausus lietuvių būrys choristus palydėjo iki Montrealio autobuso. Linkėjo laimingos kelionės, ir ne vienas tarė: "Iki pasimatymo!"

Gegužės 29 šaulių kuopa, lietuvių karo veteranų pakviesta, organizuotai su vėliavomis dalyvavo parade ir mirusiųjų pagerbimo apeigose, nes gegužės 30 Amerika švenčia kapų puošimo dieną. Tą dieną pagerbiami visi žuvusieji kariai. Pagerbdami šio krašto mirusius didvyrius, prisiminėm ir savo tautos didvyrius, kurių kapais nuklota ne tik Lietuvos žemėlė, bet ir neišmatuojamas šaltasis Sibiras.

J.M.

Dr. Romas Dovydaitis paskaitos metu demonstruoja rentgeno nuotraukas.

rentgeno ir kitais aparatais. Pademonstravo rentgeno nuotraukas, iš kurių gydytojai specialistai tegali nustatyti ligas žmogaus kūne ar kituose organuose. Po paskaitos atsakė į duodamus klausimus. Paskaita buvo nepaprastai įdomi ir naudinga.

Po to buvo perskaitytas LŠST centro valdybos ruošiamas Šaulių Vadovo turinys, padaryti pranešimai iš Joninių, kapų lankymo, kelionės į Maironio Parke ruošiamą šaulių vakarą ir kultūrinių savaitgalių.

Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu.

Po susirinkimo visi buvo pakviesti kavutei.

Tenka pasidžiaugti, kad susirinkimas buvo gausus, turėtas ir svečių. Be minėto Ramovės Bostono skyriaus pirm. J. Vizbaro, tenka paminėti p. Grauslį iš Hudson, N.H., kurio dvi dukros ir sūnus yra jaunimo kuopos nariai. Šauliai komp. J. Gaidelis, J. Babravičius ir P. Naruševičius atvyko su žmonomis, kurias labai norėtume matyti šaulių eilėse. Svečių tarpe taip pat buvo a.a. kpt. D. Mežio žmona — B. Mežienė iš Brocktono.

Gegužės 28 Jono Vanagaičio šaulių kuopos nariai kartu su lietuvių karių veteranų Ramovės Bostono skyriaus nariais lankė mirusiųjų karių ir šaulių kapus, juos papuošdami gėlėmis ir lietuviškomis vėliavėlėmis. Tą dieną buvo aplankytos Forest Hill ir Naujosios Kalvarijos kapinės.

Kitą dieną Jono Vanagaičio kuopos valdybos nariai aplankė Norwoode palaidoto buv. Ramovės pirmininko Adomo Tumo ir kpt. A. Makaičio kapus.

Ramovės valdybos nariai tą patį dieną aplankė Brocktone palaidotų ramovėnų kapus.

J.S.

Buv. LŠST Spaudos ir Informacijos vadovui, šauliui
VLADUI MINGĖLAI

mirus, jo žmoną Lidiją ir šeimos narius skausmo dienos giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Jono Vanagaičio šaulių kuopa
Bostone

LATVIAI IR ESTAI JUNGIASI Į ŽYGIŲ WASHINGTONĖ

Birželio 11 įvyko penktasis posėdis ryšium su pabaltiečių žygiu už žmogaus teises. Tai buvo antras posėdis, kuriame dalyvavo latvių ir estų atstovai. Posėdžiaujant Detroito Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre, latviai ir estai davė galutinį sutikimą pilnai įsijungti į demonstracijos ruošą ir eiga.

Tame pačiame posėdy žygio ruošos egzekutyvinis komitetas pasiskirstė kai kuriomis pareigomis. Viktoras Nakas buvo išrinktas tęsti pirmininko pareigas. Estas Raimund Tralla ir latvis Sigurds Rudzitis išrinkti vicepirmininkais. Kiti egzekutyvinio komiteto nariai: Violeta Abariūtė, Rusnė Baltrušaitytė, Gintė Damuštė, Saulius Jankauskas, Milda Kupcikevičiūtė, Jonas Marcišauskas, Uldis Sipols ir Gražina Vaskelis.

Kaip anksčiau skelbta, žygis įvyks Washingtone prie Lincoln paminklo rugsėjo 24. Tikimasi, jog jame dalyvaus pora tūkstančių pabaltiečių.

Šiuo metu egzekutyvinis komitetas ruošia kvietimus prezidentui Carteriui, Aleksandriui Solženicynui ir įvairiems kongresmanams. Komiteto paprašytas, vienas jaunas lietuvis ruošia plakatus, kurie bus paskleisti po Šiaurės Amerikos pabaltiečių kolonijas ir išgarsins demonstraciją. Šis komitetas jau paruošė vietiniam demonstracijos komitetam memorandumą, kuris apibrėžia pastarųjų pareigas. Spėju surasti žmonių Philadelphia, Chicago, Clevelande, Detroito ir Rochesterio, kurie pradėtų vietinių komitetų steigimą.

Kad žygis turi pabaltiečių veiksmų vieningą paramą, įrodo žygio garbės komiteto sąrašas. Į tą sąrašą įeina: dr. K. Bobelis, Altos pirmininkas; A.S. Gečys, JAV LB krašto valdybos pirmininkas; G. Juozapavičiūtė, PLJS pirmininkė; A. Miner, Lietuvos vyčių pirmininkas; B. Nainys, PLB pirmininkas; J. Simanavičius, KLB krašto valdybos pirmininkas; J. Valaitis, KLJS pirmininkas; dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas; B. Zdanytė, JAV LJS pirmininkė. Iš latvių visuomenės į garbės komitetą įeina: dr. J. Riekstins, American Latvian Association pirmininkas; Uldis Sipols, American Latvian Youth Association pirmininkas; dr. Ilgvars Spilners, World Federation of Free Latvians pirmininkas. Estas Ilmar Pleer, kuris pirmininkauja Estonian American National Council, taip pat įeina į garbės komitetą.

Kiekviena tautybė atskirai renka lėšas šio žygio išlaidoms. Lietuvių finansų komitetas sudarytas Chicago. Jam pirmininkauja dr. Jonas Valaitis; vicepirmininkai — dr. Leonas Kriaučiūnas ir dr. Antanas Razma. Prie komiteto priklauso ir du jaunuoliai: Ofelija Barškėytė (sekretorė) ir Juozas Ivanauskas (išdininkas). Tas komitetas jau spėjo įsikorporuoti.

Auką, mažesnę negu \$5000, galima nurašyti nuo federalinių mokesčių. Čekiai rašomi Baltic Human Rights Rally, Inc. ir siunčiami šiuo adresu: 1617 Fairway Lane, Naperville, IL 60540.

Egzekutyvinis komitetas

ŽMOGAUS TEISĖS

(atkelta iš 3 psl.)

Baigęs gimnaziją 1940, jis buvo įkalintas pirmosios Sovietų okupacijos metu. 1941 įsijungė į pogrindį prieš antrąjį nacinį, okupantą. 1946, studentas, jis su broliu Stasiu įsijungė į partizanų kovoti prieš raudonąjį okupantą — Sovietų Sąjungą. 1947 sausio mėnesį su Rimvydu buvo prasisveršęs į Lenkiją susitikti su partizanų ryšininku iš Vakarų. Tais pačiais metais gruodžio 15 kartu su Kazimieru Pypliu-Audroniu prasisveršė į Vakarų ir pasiekė Skandinaviją su labai turtinga, gera dokumentacija apie padėtį okupuotoj Lietuvoj, deportacijas, partizanų judėjimą, su Lietuvos katalikų laišku popiežiui Pijui XII, partizanų dainomis etc. 1948 birželio pradžioj jis pasiekė su kitu rezistencijos įgaliotiniu V. Vokietiją, kur 1948 liepos 7-9 Baden-Baden įvyko ok. Lietuvos rezistencijos atstovų susitarimas, vadinamas Baden-Baden susitarimu. To susitarimo reikalu 1948.VII.12 laiške prelatas M. Krupavičius taip man rašė:

“Dėkoju Tau už atsiųstus liepos 7d. svečius. Su jais susitikom ir šnektelėjom kalnuose po eglėmis... Pašnekesys nebuvo lengvas, bet gerai baigėsi. Turimose sąlygose nieko geresnio sulaukti nebuvo galima. Aš skaitau pašnekesio rezultatus pavysčius — ir juos laikau didelėmis vertėmis. Taip baigėsi tik dėl to, kad dalyvavo PASEŠUPIŲ ŽMOGUS (mano pastaba — Juozas Lukša). Jei jo nebūtų su kitu dalyviu iš žuvėdų žemės, nieko nebūtų pasiekta. Ačiū Dievui. Ačiū ir Tau už įdėtą į tą reikalą širdį ir darbą bei rūpestingumą. Keistas dalykas. Įsitikinau dar daugiau, kad VLAkas gimė ne Lietuvoj ir kad ir dabar jo Lietuvoj nėra. Klustelk tuo klausimu ir pašėšpinio, bet tik akis į akį, be liudininkų.”

Galima pridurti tiek, kad iš Lukšos esu patyręs, jog Vlakos

aktą yra redagavęs Jonas Deksnys, O BDPS — kitas žmogus, dabar esąs Vakaruose. Aišku, jie tai sukūrė ne vieni... Toks įspūdis yra, kad be Skrajūno ir Audronio atsiradimo Vakaruose 1948 pradžioj su turtinga dokumentacija apie rezistenciją ok. Lietuvoj VLIKui būtų buvusi sunki kova su BDPS ir VLAku, tvirtinančiais, kad tos institucijos ok. Lietuvoj veikia ir įgalioja Vakaruose veikti kitus asmenis, bet ne VLIKo vadovybę.

1949.III.31 raštu į ok. Lietuvą, per Audronį, Lukša pranešė rezistencijos vadovybei krašte apie lietuvių veiksmų veiklą Vakaruose ir savo žygius, kaip geriau galima būti ryšius su kraštu iš Vakarų sutvarkyti ir rezistencijai krašte padėti.

Būdamas Vakaruose, Skrajūnas-Daumantas-Lukša 1948-1950 laikotarpy dviem atvejais gavo svarbių žinių iš ok. Lietuvos per rezistencijos įgaliotinį Rimvydą-Jurgį Kriksčiūną, žuvusį Lenkijoj. Tos Rimvydo persiųstos informacijos Lukšai labai sustiprino jo padėtį Vakaruose ir dar kartą parodė, kad jo informacijos apie rezistenciją krašte buvo tikros. Jos atskleidė, kad ok. Lietuvoj rezistencija buvo susijungusi Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdžio vardu, Sąjūdžio, kuris Lukšą-Daumantą paskyrė savo atstovu Vakaruose nuo 1949 spalio 14, t.y. kada Audronis, pasiekęs kraštą, buvo painformavęs apie tai, kas rezistencijai buvo svarbu žinoti apie lietuvių veiksmų veiklą Vakaruose. J. Lukša, būdamas Vakaruose, parašė savo atsiminimus — “Partizanai už geležinės uždangos”, kurie buvo išleisti 1950 ir antrą kartą 1962 su papildymais.

1950 spalio 3 J. Lukša grįžo ok. Lietuvon su kitais dviem vyrais — Benediktu Trumpiu (Ryčiu) ir Širviu (Sakalu). Su Lukša ten būtų vykęs ir buvęs Lietuvos kariuomenės kapitonas artileristas Jonas Kupstas, bet dėl automobilio nelaimės vykti negalėjo. Jis mirė Vakaruose 1974 balandžio 20.

Grįžęs kraštan, J. Lukša, susisiekęs su Laisvės Kovų Sąjūdžio vadovybe, pranešė į Vakarų, kad šis rezistencijos sąju-

Prel. Jonas Kučingis gegužės 29 atšventė savo kunigystės 40 metų sukaktį. Nuotraukoje sukaktuvininkas prie bažnyčios su iškilmingu mišiu metu asistavusiais svečiais kunigais ir dalimi parapijiečių. Nuotr. L. Kanto

PAGERBTAS SUKAKTUVININKAS

LOS ANGELES, CALIF.

Ne eilinio asmens ir sukaktys ne eiliniu būdu minimos. Los Angeles lietuvių kolonija turėjo gerą progą parodyti savo pagarbą asmeniui, kuris 30 savo geriausių ir darbingiausių metų pašventė jiems ugdyti ir globoti, o šalia to dar kunigo pašaukime ištikimai trūšė Los Angeles lietuvių ir kitur gyvenančių (nepriklausomų Lietuvoj, Vokietijoje, Italijoje) tikinčiųjų gerovei per 40 metų. Savo kleboną Los Angeles lietuviai pagerbė įvairiomis progomis ir sukaktį bei statybų pabaigtuvių atvejais. Gegužės 29 iškilmės vyko šio dvigubo jubiliejaus proga.

Dar prieš iškilmes buvo paskelbti straipsniai apie sukaktuvininką prel. Joną A. Kučingį Darbininke ir Drauge. Lietuvių Dienų žurnalas paskyrė sukaktuvininkui viršelį, o taip pat nemažą teksto ir nuotraukų specialiam numerui. Neatsilikio ir vietinė, Los Angeles lietuvių, radijo programa, kuri iškilmių išvakarėse perdavė sveikinimus ir šmaikščią kun. B. Markaičio, SJ, kalbą. Kun. Markaitis, būvęs lietuvių jėzuitų provincijolas, nelaiko sau svetimais ir muzikos kompozicijos bei dailiojo žodžio įvairiose jo formose.

Sukaktuvinių iškilmių rytą prie Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonijos rinkosi vyrų būrys. Prelatas ir su juo kartu koncelebravę kunigai į bažnyčią buvo nulydėti su procesija, lydimi parapijos komi-

teto ir Sv. Vardo draugijos vyrų. Koncelebracinės mišias su prelatu aukėjo tėv. Stasys Kulbis, SJ, iš Montrealio, tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, iš Brooklyn, prof. kun. Antanas Rubšys iš New Yorko, kun. Vytautas Palubinskas iš Santa Monica, Calif., ir vietos vikaras kun. dr. Algirdas Olšauskas.

Šv. Mišių metu skaitymus iš Šv. Rašto atliko Los Angeles Altos pirm. Vytautas Čekanauskas, o specialų pamokslą pasakė Manhattan kolegijos profesorius kun. Antanas Rubšys. Šia proga įvesta ir naujovė — prieš aukojimą sukaktuvininką bažnyčioj dar sveikino pasauliečių vardu Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjas Vladas Pažiūra ir lietuviško jaunimo atstovė Ramona Alšeikaitė. Padėkų žodį tarė ir pats sukaktuvininkas.

Mišių metu giedojo komp. Broniaus Budriūno vadovaujamas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras. Solo giedojo solistės Florencija Korsak ir Janina Čekanauskienė.

Po liturginės dalies bažnyčioj kitos iškilmės vyko parapijos didžiojo salėj. Čia sukaktuvininką sveikino organizacijų atstovai grupėmis, o taip pat ir visi parapijiečiai. Sveikinimus ir dovanas įteikė Lietuvių Bendruomenė, parapijos choras, jaunimo ansamblis, ateitininkai, birutietės, šauliai, Moterų sąjunga, Santa Monica atstovai ir kt. Įvertinant sukaktuvininko darbą, gauta nemaža sveikinimų ir raštų — telegramomis ir laiškais. —KBė.

An Exceptional Opportunity to Visit

VILNIUS VIA PAN AM CHARTER

9 day vacation, Moscow — Leningrad — Vilnius, including Air Transportation, Hotels, Meals and sightseeing...

Departing 1977-Nov. 1978-Feb., March & April

FROM \$640

For additional Information and Brochure contact your Travel Agent or

American Travel Abroad, Inc. 250 West 57th St., New York 10019 (212) 586-5230

Name _____ Address _____ City _____ State _____ Zip _____ Travel Agent _____

Payment for your tour are held in a Special Escrow Account and meet the strict financial requirements of the Civil Aeronautics Board.

IŠ VISUR

— O. Bačkienė, dalyvaudama Congressional Club misijų šefų žmonoms surengtame priėmime, ta pačia proga aplankė ir tarptautinį lėlių muziejų, laikomą tose patalpose. Beveik visų kraštų buvo įvairios tautiniai drabužiais papuoštos lėlės, tik jų tarpe nesimatė lietuviškos lėlės. O. Bačkienė paprašė to muziejaus direktorę Mrs. Henry O. Talle, kad priimtų ir lietuvišką lėlę kaip mūsų tautinių drabužių reprezentantę. Direktorei sutikus, tautiškais drabužiais papuošta lėlė, pagaminta R. Petrutienės, gegužės 17 buvo perduota muziejaus vedėjai. Tose pačiose patalpose yra vienas salionas, skirtas specialiai visų Amerikos prezidentienų manekenam. Jie apręgti drabužiais, kuriuos jos dėvėjo inauguracijos metu. Tai graži įvairių epochų reprezentacija. Tas klubas egzistuoja jau 69 metai, ir, kaip Donnie Radcliffe “Washington Post” išsireiškė, jis yra “bastion of power”. Congressional Club prezidentė yra Doris McClory, kuri š.m. gegužės 19 padarė priėmimą poniai Rosalynn Carter, kuriame dalyvavo svečių tūkstantis su viršum.

— Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos centro valdyba birželio 10 Chicago, Jaunimo Centre, posėdžiavo ir nutarė paskirti Lietuvos vyčių seimui 50 dol., Ateitininkų kongresui 250 dol. ir Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybai 1000 dol.

— Valdas Adamkus paskirtas JAV aplinkos apsaugos agentūros Vidurio vakarų regiono viceadministratorium. Jo veiklos centras yra Chicago. Regioną sudaro Illinois, Indiana, Michigan, Minnesota, Ohio ir Wisconsin valstijos. Šiame EPA regione gyvena 20 proc. JAV gyventojų ir yra susitelkę 25 proc. visos pramonės.

— Lietuvių tautinių šokių mokytojų bei vadovų kursai ruošiami rugpjūtio 21-28 Dainavoj.

— Dail. Henrikas Šalkauskas konkursinėj dailės parodoj Brisbanėj, Australijoj, dalyvavo su vienu savo kūrinium ir laimėjo pirmąją šios parodos 1000 dol. premiją.

— Muziko Alberto Celnos pagerbiną suruošė Melbourno lietuviai. A. Čelna “Dainos” chorui vadovavo 28 metus, per kuriuos choras pasiekė aukštą meninį lygį. Šiuo metu chorui vadovauja muz. Danutė Levickienė.

— Marija Jurgutienė, birželio 3 kalbėdama telefonu su savo vyru muz. Aloyzu Jurgučiu, dabar gyvenančiu Chicagoj, pranešė, kad gegužės 25 ji oficialiai atsiskė sovietinės pilietybės. M. Jurgutienė, stengdamasi išvykti iš okupuotos Lietuvos, jau yra padavusi 12 vizos prašymų Sovietų valdžiai, 4 Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijai ir vieną JAV prezidentui Carteriui. (LIS)

— Skulptorius Antanas Mončys, gyvenąs ir kurias Paryžiu, balandžio 21 — birželio 8 su viena pusketvirto metro aukščio skulptūra dalyvavo “Salon de Mai” parodoj Paryžiu. Su trim didelėmis skulptūrom jis įsijungė į parodą “Contradiction 77”, kuri Paryžiu “American Center” patalpose atidaryta birželio 8 ir tęsis iki lapkričio mėnesio.

— Etninių grupių enciklopediją anglų kalba leidžia Hartfordo universitetas. Leidėjai bendradarbiu pakvietė ir Arūną Ališauską, kuris Londono universitete, Kanadoj, dėsto istoriją.

— Nauji Darbininko skaitytojai: Vyt. V. Ancikas, Yorktown, N.Y., V. C. Duoba, Northport, N.Y., E. Grebliūnas, E. Northport, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metams tik 10 dol. Atnaujinant prenumerata visiem skaitytojam 12 dol. metams.

HAPPY FOURTH OF JULY		
HAPPY FOURTH OF JULY JO—VIN DECORATORS INC. All Work Done in Our Factory. Specialists in Custom Made Drapery & Drapery Cleaning, Expert Take Down & Rehanging Service. No Shrinkage, Even Hems. Shop At Home Service. Estimates no Obligation. Large Selection of Fabrics. Visit our Factory Showroom. Ask About Our Conditional Guarantee, 441-9350 94-21 JAMAICA AVE. WOODHAVEN	HAPPY FOURTH OF JULY TONY'S BODY SHOP BODY WORK & PAINT JOBS ON ALL TYPES OF CARS AND TRUCKS SHIFF AVENUE NORMA, N.J. PHONE 609 696-9663	HAPPY FOURTH OF JULY THE VILLA DELICATESSEN & BAKERY 186 LITTLE FALLS ROAD FAIRFIELD, N.J. TEL. (201) 227-1323
HAPPY FOURTH OF JULY AFFILIATED COMMERCIAL GROUP INC. 19 SYLVAN AVENUE ENGLEWOOD CLIFFS, N.J. CALL 201 886-0880	HAPPY FOURTH OF JULY DUTCH LANDSCAPE AND NURSERY FREE ESTIMATES 609 665-2070 COMPLETE LANDSCAPE SERVICE DESIGNING AND PLANNING YEAR ROUND LANDSCAPE SERVICE COMPLETE LINE NURSERY STOCK L. THOMSON H. DEDENBROCK 3007 HADDONFIELD RD. PENNSAUKEN, N.J.	HAPPY FOURTH OF JULY UNITED SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 136 MARKET ST., PATTERSON, N.J. (201) 271-6200 240 BALDWIN RD., PARSIPPANY, N.J. (201) 263-6300
HAPPY FOURTH OF JULY HENRY K. DAVIES & CO. INC. PACKAGES OF CHEMICALS GLEN ROCK, N.J. 479 ROAD STREET P.O. BOX 56 TELE.: (201) 652-3440	HAPPY FOURTH OF JULY VIGLIOTTI ELECTRIC 121 GRACE STREET ROSELLE, N.J. Tel. (201) 241-6638	HAPPY FOURTH OF JULY REGAL ENVELOPE 400 Brighton Road Clifton, N.J. (201) 773-7500
HAPPY FOURTH OF JULY JONES HARDWARE 600 POMPTON PK POMPTON PLAINS, NEW JERSEY 201 835-9993	HAPPY FOURTH OF JULY BILL'S TOWING COMPLETE REPAIRS & AUTO FINISHING STREET ROAD & GRADY LANE WARRINGTON, PA. TEL. (215) DI 3-0300	HAPPY FOURTH OF JULY AL TROIANO'S LIDO VILLAGE RESTAURANT LOUNGE 3006 ATLANTIC AVE ATLANTIC CITY, N.J. (609) 344-5341 ITALIAN AMERICAN SUPERB KITCHEN
HAPPY FOURTH OF JULY PHILADELPHIA MOULDING CO. FRANK LERRO PROPRI. 225 N. 13TH ST. PHILADELPHIA, PA. (215) LO 4-5550	HAPPY FOURTH OF JULY NEW MARKET EXXON COMPLETE AUTO REPAIRS 24 HOUR SERVICE 424 NEW MARKET ROAD PISCATAWAY, N.J. CALL 201 968-5990 DAY OR NIGHT — LENNY PALUMBO	HAPPY FOURTH OF JULY TED BOUZALAS REALTY 9002 FIFTH AVENUE BROOKLYN "WE AIM TO PLEASE YOU" CALL 833-2700
HAPPY FOURTH OF JULY FISHERMAN III 60 HENRY STREET CALL FOR OUR DAILY SPECIALS WHOLESALE AND RETAIL 875-7547 FREE HOME DELIVERY FRESH FISH DAILY HOME COOKED FOOD SERVED ALSO PREPARED TO TAKE OUT	HAPPY FOURTH OF JULY FRANK'S AUTO BODY 561 E. JERSEY STREET ELIZABETH, N.J. CALL 201 351-2370	HAPPY FOURTH OF JULY RUSSO BROTHERS INC. ESTABLISHED 1895 ANTHRACITE & SOFT COAL CINDERS SAND GRAVEL FILL TRUCKING SERVICE WEST SERVICE RD. HARTFORD, CONN. (203) 527-4275
HAPPY FOURTH OF JULY TONY'S PHARMACY OPEN 7 DAYS A WEEK A FAMILY PLACE 1812 E. 2ND STREET SCOTCH PLAINS, N.J. CALL 201 322-4283	HAPPY FOURTH OF JULY GOOD TABLE RESTAURANT AUTHENTIC HISPANIC LOUNGE GUITARIST 45 LEXINGTON AVE N.Y.C. MU 4-9041	HAPPY FOURTH OF JULY BAYVILLE CEDAR PRODUCTS INC. CEDAR FURNITURE & STORAGE SHEDS 468 ROUTE NO. 9 BAYVILLE, NEW JERSEY CALL: 201 269-1656
HAPPY FOURTH OF JULY THE FARM HOUSE RESTAURANT "For chicken, ribs, pork chops, ham hocks, sweet potato or apple pie, the FARM HOUSE is a buy worth noting" — Mimi Sheraton 175 SECOND AVE., CORNER 11 ST. 677-8807	HAPPY FOURTH OF JULY OFFICE FURNITURE SERVICE INC. CUSTOM REUPHOLSTERING CHAIR REPAIR SPECIALISTS FAST EFFICIENT SVCE. NEW AND USED FURNITURE FOR SALE 43-10 23RD ST. L.I. CITY 786-7776	HAPPY FOURTH OF JULY SAR'S AUTO WRECKERS CARS & TRUCKS BOUGHT & SOLD LATE MODEL WRECKS PARTS FOR ALL MAKES SPRINGS TRANSMISSIONS REAR ENDS MOTORS WHEELS ETC. 201 998-8066 BELLEVILLE TPK., N. ARLINGTON, N.J.
HAPPY FOURTH OF JULY GUARDIAN LIFE INSURANCE CO. OF AMERICA "Group Dept. & Major Medical" Robert J. Reilly, Regional Manager 1455 Broad St. Bloomfield, N.J. (201) 338-9400	HAPPY FOURTH OF JULY NANA'S TOY SHOP FEATURING DOLL HOUSE ACCESSORIES 32 WHITE ST. RED BANK, N.J. 07701 201 842-4411	HAPPY FOURTH OF JULY JMS AWNINGS OVER 25 YRS EXP. FULLY INSURED AWNINGS CANOPIES RAILINGS FREE ESTIMATES 201 645-5209 130 ESSEX ST. ROCHELLE PARK, N.J.
HAPPY FOURTH OF JULY HOWARD JOHNSON 165 CHELMSFORD ST. CHELMSFORD, MASS. (617) 256-0051	HAPPY FOURTH OF JULY NORTHEAST EQUIPMENT & TOOL SUPPLY INC. QUALITY PRODUCTS EQUIPMENT RENTALS 245 UNION BOULEVARD TOTOWA, N.J. PHONE 201 942-0347	HAPPY FOURTH OF JULY S & W AUTO BODY CORP. AUTO GLASS INSTALLED COLLISION REPAIRS FRAME STRAIGHTENING OWNERS LOU & JIM (201) 254-0855 (201) 238-1655 72 CAUSEWAY STREET SOUTH RIVER, N.J. 08882
HAPPY FOURTH OF JULY MANALPAN CARTAGES SERVICE BOX 161-C PEASE ROAD ENGLISHTOWN, N.J. CALL (201) 536-9439	HAPPY FOURTH OF JULY POTTED LION RESTAURANT FRESH SEA FOOD EVERY DAY 338 LEXINGTON AVE N.Y.C. 867-0650	HAPPY FOURTH OF JULY FROM A FRIEND
HAPPY FOURTH OF JULY MAGIC NEEDLE DRAPES, RUGS INTERIOR DECORATING 292 WANAQUE AVENUE POMPTON LAKES 07442 (201) 635-5868	HAPPY FOURTH OF JULY HERE AND NOW HAIR DESIGNERS OPEN UNTIL 6 PM BY APPOINTMENT ONLY 314 FRANKLIN AVENUE WYCKOFF, N.J. CALL 201 891-9718	HAPPY FOURTH OF JULY UNIVERSITY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 62 New Street New Brunswick, N.J. Call 201 246-2530
HAPPY FOURTH OF JULY DI PAOLO BROTHERS BAKERY 373 BLOOMFIELD AVENUE NEWARK, N.J. (201) 485-6737	HAPPY FOURTH OF JULY DEALERS! MACHINES & RADIATOR SERVICE 180 NORTH BROADWAY PENNSVILLE, N.J. 609 676-6708	HAPPY FOURTH OF JULY JAI BEE HOME CENTER SUTTON PARK SHOPPING CENTER ROUTE 206 FLANDERS, NEW JERSEY (201) 584-2772 JIM WHORF VICE PRESIDENT AND GENERAL MANAGER
HAPPY FOURTH OF JULY WAKEFERN FOOD CORP. SHOP RITE SUPER MARKETS 600 YORK ST. ELIZABETH, N.J. (201) 527-3300	HAPPY FOURTH OF JULY COMPUTYPE COMPANY Custom Typography and Alphatype 59 GARFIELD AVENUE GARFIELD, N.J. CALL (201) 546-9267	HAPPY FOURTH OF JULY FRANKLIN SCHOOL FINEST INSTRUCTION IN BEAUTY CULTURE NOW AT 2 CONVENIENT LOCATIONS: 1210-1212 E. GRAND ST. ELIZABETH, N.J. (201) 655-0688 81-63 5IP AVE. AT JOURNAL SQUARE, JERSEY CITY, N.J. (201) 963-1114
HAPPY FOURTH OF JULY INTERNATIONAL HARVESTOR CO. 230 SOUTHAMPTON ST., BOSTON, MASS. OPEN DAILY 8 AM TO 1 AM (617) 442-2710	HAPPY FOURTH OF JULY THE MAN CUSTOM HAIR CUTTING UNISEX 115 WATCHUNG AVENUE NORTH PLAINFIELD, N.J. PHONE (201) 754-9655	HAPPY FOURTH OF JULY HOLLYWOOD MEMORIAL PARK 1500 STUYVESANT AVE UNION, N.J. CHIAMARE (201) 688-4300
HAPPY FOURTH OF JULY SUTTON RECORD CO. DIVISION OF SUTTON DISTRIBUTORS INC. 960 EAST HAZELWOOD AVENUE RAHWAY, N.J. 07065 TEL. (201) 382-7770	HAPPY FOURTH OF JULY T & M TIRE 200 Raymond Blvd. Newark, N.J. OFFICE (201) 344-8269 HOME (201) 759-5229	HAPPY FOURTH OF JULY C & E FOOD SPECIALTIES CATERING FOR ALL OCCASIONS 377 SENECA AVE. AT DEKALB ONE BLOCK FROM ST. ALOYSIUS SCHOOL 921-0492 FEATURING THE FINEST IN COLD CUTS THE FINEST IN CATERING HOT OR COLD BUFFET LET US TAKE CARE OF YOUR PARTY OPEN 7-7 P.M. SUNDAYS 7-2 P.M.

5

ŠVENTOJO RAŠTO TAUTA

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

Žydai, tiesa, tikėjo, kad patį Dievą atnaujins žmogų ir visatą. Tačiau jų tikėjime galima apčiuopti vis didėjančią dmesį Mesijui, Dievo Pateptajam, per kurį Dievas įgyvendins savo karalystę. Ne visi žydai vienodai suprato Mesiją. Vieni matė jame žmogų iš žydų tautos, ilgai lauktą valdovą iš Dovydo namų. Kiti tikėjo, kad Mesijo kilmė bus paslaptinga. Užtinkama užuominų kai kuriuose raštuose, kad dieviškas Asmuo nužengs iš dangaus ir nuves teisiuosius į pakeistą būtį dangaus karalystėje. Mesijinė Žmogaus Sūnaus asmenybė Enocho knygoje panaši į šį dieviškąjį Mesiją. Bet, nors žydai turėjo skirtingas Mesijo sampratas, daugumas sutarė, kad jo atejimu prasidės Dievo pergalė prieš blogį ir jo draugus.

Mesijas, hebrajiškai "Mašiah", graikiškai "Christos" (iš čia ateina ir mūsų "Kristus"), nėra vardas, o pašaukimo ar pareigos titulas. Jis reiškia Dievo pateptą — pašventintą ir kokiai nors misijai įgaliotą asmenį. Senojo Testamento Mesijas dažniausiai suprantamas kaip išrinktosios tautos išvadotojas; Izraelio karalystės, iškilusios virš kitų tautų, atkūrėjas; galingas žemiškas valdovas. Naujojo Testamento Mesijas — kūrėjas dvasinės Dievo karalystės, kurioje vyrauja antgamtinės malonės gyvenimas. Jėzus save laiko visos žmonijos gelbėtoju iš nuodėmės ir mirties vergijos, o ne žemišku vienos tautos išvadotoju.

Galvojimas apie įvykių, kurie turi ryšį su Dievo galutiniu blogio nuteisimu ir nugalėjimu, yra eschatologinis (graiškas žodis, kuris reiškia "galutinis" arba "pabaiga"). Yra ir dar vienas žodis šiam sudėtingam galvojimui tikėjime (teologijai) išreikšti, būtent — apokaliptinis (taip pat graikiškas žodis, kuris reiškia "apreiškias" arba "atskleidžias"). Žydų šventraštiniai ir nešventraštiniai autoriai, kurie grumiasi su eschatologija, aprašė apreiškimus apie Pabaigą. Tie apreiškimai esą duoti didiesiems palikuonims, kaip Enochiui, Noei, Abraomui. Nors eschatologiniai bei apokaliptiniai autoriai gausiai naudojo mitologinius vaizdus ir žodyną, jiems rūpėjo tik viena, — pasakyti, kad Dievas nugalės blogį ir pasieks savo tikslą.

Nuo Makabėjų sukilimo iki karo su Roma pabaigos žydų eschatologinės viltys aitrino jų religinį užsidegimą ir palaikė juos, ginant Torą. Vos tik Makabėjų sukilimui prasidėjus, buvo sukurta apokaliptinė Danieliaus knyga. Ji skatino žydus būti tvirtais tikėjime, nes Dievo karalystė art, o blogio karalystė jau pražūtis nasruose. Blogis

šioje knygoje išreiškiamas suasmenintu Seleukidų karalystės simboliu. Vėliau, po Romos vis sunkėjančios letena, kiti apokaliptikai Romą tapatino su blogio valdžia. Bendrai paėmus, kuo didesnė laiko pervarta ir lūžis, tuo labiau užsidegdavo žydų viltys.

Žatbūtiniam karui su Roma prasidėjus 66-tais m. po Kristaus, apokaliptinės viltys davė sparnus žydų drąsai ir damai. Visi, — ir tie, kurie matė Dievo pergalę įvyksiančią politinėje arenoje, ir tie, kurie laukė visatos atnaujinimo per sunaikinančią perversmą, — petys petinėjo prieš Romą. Mat, Roma jiems buvo ir žydų tautos politinis priešas, ir įsikūnijimas blogio, kuris trukdė Dievo teisumą ir gerumą. Taigi religinė viltis, nerimo ir drąsos vaikas, skatino žydus stoti į konfliktą su Roma. Ši viltis buvo bendra visiems žydams, nes visi rėmėsi įsitikinimu, kad Dievas įvertins jų ištikimybę, išreikštą viso pasaulio akivaizdoje.

Žydų bendrijos atskalos

Spėjama, kad Jėzaus amžiuje Palestinoje buvo maždaug nuo 500,000 iki 600,000 gyventojų. Tuo tarpu Romos imperijos ribose buvo bent 3,500,000 žydų. Galimas daiktas, kad žydai sudarė net 7% visų Romos imperijos gyventojų. Sakoma, kad Aleksandrijoje gyveno daugiau žydų negu Jeruzalėje, Sirijoje daugiau negu Palestinoje. Nors žydus jungė Tora ir Šventykla, bet buvo ir atskalų, kurios Torą aiškino savaip. Buvo skirtumų tarp Palestinos žydų ir gyvenančių emigracijoje (diasporoje), pvz. Filonas Aleksandrijoje savitai aiškino žydų tikėjimą helenistinės galvosėsenos tinkle.

Gyvendami tarp pagonių, žydai negalėjo visiškai išvengti jų įtakos. Net ir savo tėvynėje Palestinoje žydai skyrėsi Toros supratime. Ryskios ypač trys grupės, turėjusios savitą galvosėseną ir gyvenimą: sadukėjai, farizėjai ir esenai. Svarbu su šiomis grupėmis susipažinti, nes tai atskleidžia pirmųjų krikščionių amžiaus žydijos lankstumą, skirtumus ir įtampas. Nors šios atskalos nebuvo gausios skaičiumi (Josephus Flavius sako, kad tik apie 30,000 žydų priklausė prie atskalų), bet jos svarbios savo įtaka, kaip mielės tešloje, kaip žiežirbos krūmuose.

Sadukėjai. Tiek žodis "sadukėjai", tiek pačios sadukėjų grupės kilmė sunkiai prieinama. Žydų istorikas Josephus Flavius pirmasis mini sadukėjus, aprašydamas Johannes Hyrcanus laikus (135-104 m. prieš Kristų). Patraukliausia pažiūra, aiškinanti sadukėjų kilmę, yra ši: "sadukėjas" tai sadokietis, nuo

Sadoko, vyriausiojo kunigo, minimo Senajame Testamente. Sakoma, kad kunigiškos pareigos buvo teisėtai pavestos Sadokui ir jo palikuonims. Pagal šią pažiūrą, turint omenyje, kad pagrindinis sadukėjų rūpestis bei ieškinys buvo teisėtus kunigiškų pareigų paveldėjimas, var-do ir grupės kilmė išaiškinama gana patikimai.

Mūsų nepasiekė jokia sadukėjų raštija. Žinios apie sadukėjus gaunamos tik iš jiems priešų raštų. Tad sunku tiksliai atpažinti jų galvosėseną ir gyvenimą. Lyginant juos su farizėjais ir esenais, jų religinė galvosėseną buvo konservatyvi, priešinga naujovėms ir linkusi palai-kyti senus papročius. Jų religinių pažiūrų pagrindas buvo Mozės Įstatymas. Penkiose pirmose Senojo Testamento knygose sadukėjai rado pagrindines taisykles ir nuostatus Šventyklai, kunigystei ir aukų apeigoms. Sadukietiški Rašto žinovai mums nepaliko raštu savo aukų prašmės sampratos. (Bus daugiau)

KEARNY, N.J.

ATIDARYTI LIETUVIŲ
TAUPYMO IR SKOLINIMO
DRAUGIJOS NAUJI PASTATAI

Birželio 4, šeštadienį, iš pat ryto rinkosi būriai žmonių prie naujai pastatytų banko - Lietuvių taupomosis ir skolinamasis įstaigos (Schuyler Savings and Loan Association) — pastatų. Iškilmingos atidarymo ceremonijos prasidėjo 9 val. ryto. Atvyko miesto burmistras David C. Rowlands, raugijos prezidentas prof. dr. Jokūbas Stukas, direktorių tarybos pirmininkas Edmund Bennet, direktoriai ir kiti įvairūs pareigūnai.

Taręs nuoširdų žodį, burmistras David C. Rowlands perkirpo kaspiną, tuo simbolizuodamas, jog naujieji pastatai viešai atidaryti įvairiom bankinėm operacijom.

Judėjimas naujuose banko pastatuose prasidėjo 9 val. ir tęsėsi iki 2 val. po pietų. Visos patalpos buvo žmonių pripildytos: vieni apžiūrinojo patalpas, kiti stovėjo eilėse ir atidarė naujas taupymo sąskaitas. Naujiesiems taupytojams pagal įnašų dydį buvo duodamos įvairios dovanos. Mažesnes dovanėles gavo ir visi atsilankiusieji. Keturi spalvotos televizijos aparatai skirti laimėjimam, kurie bus vykdomi keturių savaitių bėgyje.

Tai buvo reto pobūdžio iškilmės, davusios nemažai naujų taupytojų, o taip pat pagarsinusios čia veikiančią lietuvių banką ir tuo pačiu lietuvių vardą.

J. Mėlynis

Lietuvių taupymo ir skolinimo draugijos (Schuyler Savings and Loan Association) Kearny, N.J., naujų pastatų atidarymas birželio 4. Iš k. Joseph M. Belza — direktorius, Frank P. Gelentis — teisių patarėjas, Lawrence G. Moskal — vedėjas, Edmund Bennet — direktorių tarybos pirmininkas, David C. Roland — miesto burmistras (kerpa kaspiną), George J. Katilus — išdininkas, prof. dr. Jokūbas Stukas — prezidentas, John D. Nakrosis — direktorius ir architektas, suprojektavęs banko pastatus, John J. Salvest — teisių patarėjas.

REIKIA DAINUOT, DAINUOT IR DAINUOT Dialogas su soliste Gina Čapkauskiene

A. RADZIUS

Pasitaikė proga pasikalbėti su soliste Gina Čapkauskiene, kuri šiemet dainavo Juliją operoj "Romeo ir Julija". Sausio 15 Baltimore's radijo valanda lietuviams surengė jos koncertą. Įvairioj koncerto programoj buvo arija iš minėtos operos "Romeo ir Julija".

Po koncerto buvo proga pasikalbėti su soliste. Buvo priminta jai, kad su Julijos arija ji rengiasi operos pastatymui.

— Tai buvo mano "generalinė repeticija", — atsakė linksmai.

— Gal jum repeticija, bet mum, klausytojam, — koncertas. Jūs jau trečią kartą Baltimore'j dainuojate. Matyti, kad baltimoriečiai jus mėgsta.

— Man jau taip yra. Labai dažnai tenka į tą pačią koloniją po kelis kartus grįžti su koncertais.

— Reiškia, ne naujiena.

— Ne naujiena. Geriausias menininko įvertinimas yra, kai jį pakartotinai kviečia toj pačioj kolonijoj dainuoti. Tai čia geriausia kritika. Jei žmonės nemėgtų, nekviestų.

— Kuriose kolonijose teko po keletą kartų koncertuoti?

— Bostone tai aš nežinau, kiek kartų buvau. Labai daug. Clevelande keturis kartus. Taip pat Toronte, New Yorke daug kartų teko būti. Los Angeles tris kartus esu buvęs. Tik Australijoj vieną kartą buvau. Aplamai, kiek patyriau, beveik kiekviena kolonija pakviečia dainuoti vieną kartą per metus.

— Ar su koncertais rodėtis tik lietuvių visuomenei, ar tenka dainuoti ir kanadiečiams?

— O taip, Montrealy aš dainuoju Kanados prancūzams.

— Kanados angliškai kalbantiems irgi?

— Ne, dažniausiai prancūzams. Žinote mūsų provincijos politinę situaciją. Yraujan prancūzai. Ir aplamai mano muzikinis gyvenimas vyksta Montrealy pas prancūzus, ne pas anglus.

— Ar dažnai prancūzams dainuojat?

— Labai dažnai. Apytikriai, du, tris kartus per savaitę.

— Ar kokios jų organizacijos kviečia? Ar...

— Žinote, aš dainuoju daug kur. Dainuoju koncertuose, madų parodose, klubų parengimuose, konvencijose, bažnyčiose. Labai daug tenka dainuoti radijo ir televizijos programose.

— Tai jūs Kanados prancūzams dainuojate daugiau, kaip lietuviams?

— Atrodo, kad daugiau. Bet kartais pasitaiko, kad ir pas lietuvius beveik kas savaitę skrendi tai į vieną, tai į kitą koloniją. Priklauso nuo sezono. Lietuviai savo koncertus rengia tik žiemos metu. Vasarą jų nėra. O pas prancūzus koncertai vyksta visą laiką. Dvylika mėnesių per metus.

— Kaip ruošiat koncerto programą? Kaip parenkat, ką dainuot?

— Programos pasirinkimas yra didelis ir sunkus darbas. Kai važiuoju į koloniją pirmą kartą, problemos nėra. Niekas dar tavęs ten negirdėjo, ir galima lengvai programą sudaryti. Bet kada tenka važiuoti antrą kartą, reikia rinktis naują programą, nekartoti anksčiau atliktų dalykų. O kai važiuoji trečią kartą į tą pačią koloniją, tai vėl naują programą tenka sudaryti. Bet aš renku visų savo koncertų spausdintas programas, kad žinočiau, ką, kur ir kada dainavau. Tik busi galima kai ką pakartoti, bet pagrindinėj programoj sten-

giuosi nesikartoti. Yra dainų, kurias labai mėgstu ir norėčiau jas dainuot ir dainuot, bet, nežinrint to, stengiuos vis naują programą pateikti.

— O kai dainuojat kanadiečiams, ar įterpiat lietuviškų dainų?

— Labai retai. Tik rečitaliuose įterpiu lietuviškų dainų dalį "Chansons Lithuaniennes". Šiaip įvairiuose parengimuose dainuoju operų, operėčių arijas ir tik originalo kalbom.

— Kiek pastebėjau, jūsų repertuare yra lietuvių liaudies dainos, klasinė muzika, operų arijos. Kartais pajaurinimui truputį lengvesnės muzikos. Ar bandote kiek avangardinės muzikos, sąkysim, Dariaus Lapinsko kompozicijų?

— Aš visai neturiu jo dainų. Paprastai kompozitoriai aprūpina solistus savo kūriniais, pavyzdžiui, toks Budriūnas, Gudauskienė, Gaidelis, Jakubėnas, Stankūnas mielai atsiunčia savo kompozicijų net po kelis egzempliorius. Kai kurie rašydami turi galvoj tam tikrą solistą. Kiek žinau, Lapinskas yra parašęs kompozicijų aukštiesiems balsams. Kai nuvažiuosiu į Chicagą, reikės paprašyti.

— Ar ilgai užtrunka koncertui pasiruošti?

— Priklauso, kiek naujų dainų įjungi į koncerto programą. Jei programai parenki jau išmokus dalykus, tai visai nedaug reikia ruoštis. Bet aš manau, kad ge-

ram rečitaliui pasiruošti, rečitaliui, kuris trunka porą valandų, reikia gerų šešių mėnesių. Reikia ne tik kūrinį išmokti, bet reikia, kad tas kūrinys įtave įeitų, susiliestų su tavim. Atmintinai tekstą ir muziką lengva išmokti, bet užtrunka ilgą laiką, kol naujas kūrinys įeina į tavo balsą ir į tavo širdį. Jei programai pasirenki seniau išmokus dalykus, vis tiek reikia visą programą kelis kartus su pianiste perdainuoti, pasitikrinti. Visada atrandi kūrinį ką nors naujo. Čia ir yra pats įdomumas, nes negali tos pačios dainos vienodai dainuoti. Ji visada yra nauja ir visada kitokia.

— O savo balso lygiui palaikyti, tur būt, reikia kasdien dainuoti, nežinrint, kad solisto balsas jau ir taip išlavintas.

— Kiekvieną mielą dienelę dirbu su savo pianiste ir vis ruošiu naują repertuarą. Visą laiką mokausi naujų dainų, arijų. Jei staiga prireikia, aš programą jau turiu. Užtrunka mėnesiais, kol išmoksti arijas. Laisva laikysena scenoj įgyjama tik tada, kai daug dirbi. Kai daug dirbi, žinai, ką tavo balsas gali. Tada atsiranda ir drąsa. Kad viskas savaime išplauktų, reikia dainuoti ir dainuoti. Savo atliekamą dalyką reikia mokėti ne šimtu procentų, bet dviem šimtais procentų. Jei solistui tik karjeros pradžia, jei tenka retai dainuoti scenoj, kaip jis nesinervins. Kai aš pradėjau viešai dainuoti, man kojos

Soliste Gina Čapkauskiene.

drebedavo. Dainuodama galvojau, ar klausytojai nemato mano drebančių kojų. Tada kaip gali į dainą įsijauti.

— Ar jum neatrodo, kad lietuvių visuomenė labiau mėgsta vokalinę muziką, negu instrumentalinę? Kodėl? Gal dėl to, kad lietuviai mėgsta dainą?

— Gal būt, dėl to, kad mėgstame dainą. Jei žmonėms tektų rinktis tarp vokalistų ir instrumentalistų, gal vokalistai susilauktų daugiau klausytojų nei instrumentalistai. Mes vokalistų turim daugiau nei instrumentalistų.

— Kad žmonės mėgsta vokalistus labiau, gal atsilepia nepriklausomų laikų operos tradicija?

— Gali būti. Man tenka su tikti žmonių, kurie dažnai lankė Kauno operą. Atsimena dainininkus ir turi savo favoritus, o retas kuris prisimena kokią smuikininką ar pianistą.

— Prisiminus operą, noriu paklausti, kelintas tai bus jūsų pasirodymas Chicagos lietuvių operoje?

— Jau ketvirtas.

— Kuriose kitose operose dainavote?

— Violetą Traviatą, Michaelę Carmen ir Adiną Meilės elekisyre.

— Ar jum teko kokioj operoj pasirodyti pas kitataučius Kanadoj?

— Koncerto formoje vieną kartą buvo atlikta Mozarto Užburtoji fleita. Man teko Nak-

ties karalienės rolę.

— Ar jum labiau patinka dainuoti operose, ar koncertuose?

— Man koncertai labiau patinka. Operoj tu nesi vienas. Koncerte nėra orkestro, kuris gali tavę pridengti, nei solistų, nei dekoracijų. Esi tokia, kokia esi. Gali parodyti, ką gali. Rečitaly reikia labai gerai dainuoti, kad galėtum klausytojus išlaikyti dvi valandas. Jei rečitalis gerai pasiseka, jauti, kad pati viena ką nors atlikai be kitų pagalbos.

— Įdomu, kas jus paskatino dainuoti.

— Kiek prisimenu, aš visada dainavau. Nuo pat mažų dienų. Bet rimtai dainavimo pradėjau mokytis tik Montrealy. Aš pati susiradau kelius, susidariau sąlygas, kad tapčiau dainininke. Manęs niekas neragino.

— O kitos meno šakos — literatūra, poezija, vaizdinis menas — ar jum patinka?

— Aš labai mėgstu skaityti. Skaitau viską, laikraščius, romanus, mėgstu poeziją, rankdarbius, sportą. Tikriaus gimnastiką. Priklausau sveikatos klubui, kur du, tris kartus per savaitę tenka pasigimnastikuoti. Mėgstu plaukioti. Žiemą ir vasarą praktikuju šį plaukiojimo sportą.

Daug dar kalbėjom su miela soliste apie jos meną ir bendrai kitus menas. Iš visų pokalbių susidaro viena mintis — reikia dirbti ir dirbti ir menui gyventi.

Tokia yra ir Gina Čapkauskiene — ji daug dirba ir dainai gyvena.

LIETUVIŲ ŠVENTĖ HOMBURGE

Saaro krašto lietuvių veikėjas, A. Palavinskas, bendradarbiaudamas su Miesau LB apylinkės valdyba, suorganizavo gražų lietuvių susitikimą gegužės 14 Homburgo mieste.

Pradėta pamaldomis evangelikų ir katalikų bažnyčiose. Evangelikų kunigas Fricas Skėrys meldėsi su gražių būriu tikinčiųjų tautiečių miesto evangelikų bažnyčioje. Jų maldas pagerbino vargonų muzika. Katalikams pamaldas laikė jų kapelionas kun. Bronius Liubinas Dievo Kūno parapijos bažnyčioje. Vargonais čia griežė atvykęs iš Vasario 16 gimnazijos Valteris Banaitis. Pamaldose buvo prisimintos trys progos: 1. Nekalčiausios Marijos širdies šventė, buvusi gegužės 13-tąją. Perskaitytas tai dienai skirtas Europos lietuvių vyskupo Antano Deksnio ganytojiškas laiškas. 2. Motinos diena — ta tema pagrindinis pamokslas. 3. Penkerių metų sukaktis nuo Romo Kalantos susideginimo Kaune 1972

gegužės 14. Liturginius skaitymus atliko Juozas Nevulis ir Algis Palavinskas. Pamaldose dalyvavo tikrai gražūs būrys tautiečių.

Betarpiskai po abiejų pamaldų vyko katalikų parapijos salėj pasaulietiškoji šventės dalis. Ją atidarė A. Palavinskas ir pakvietė savo dukrą Marytę skaityti paskaitos. M. Palavinskaitė vokiškai kalbėjo apie jaunimo žvilgsnį į ateitį, o lietuviškai apie motiną.

Meninėj daly pirmiausia reikėsi Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių šokėjai, vadovaujami mokytojos Marytės Dambriūnaitės. Sušoko, bene, 6 šokių, susilaukdami šilto susirinkusiųjų įvertinimo. Galiausia vyko Violetos Rakauskaitės Landienės dainų koncertas. Jame dainininkė išpildė ilgą programą, trukusią daugiau nei valandą. Dainavo be jokios pertraukos. Dalyviai džiaugėsi puikiu koncertu.

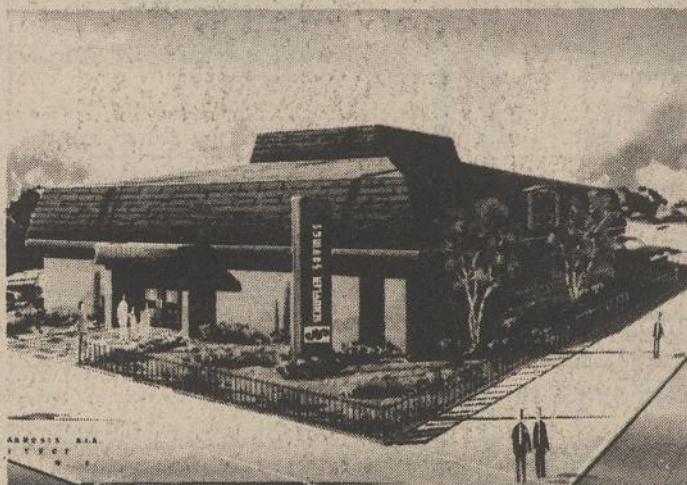
Br. Liubinas

LIETUVIŲ TAUPOMOJI IR SKOLINAMOJI ĮSTAIGA

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, New Jersey 07032
Telef. 991-0001, 991-7260
52 veikimo metai (1924-1977)

Turtas (Assets) \$13,000,000.00

Taupymo indėliai apdrausti iki \$40,000.00
Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D.C.

Naujas Lietuvių finansinės įstaigos Schuyler Savings and Loan Association, Kearny, N.J., pastatas

● Saugi ir prieinama vieta lietuviams savo santaupas dėti, paskolas imti ir kitus bankinius reikalus atlikti.

● Mokami aukšti, įstatymu leidžiami dividendai: 5 1/4 % metam. Taupymo sąskaitom 6 1/2% (dviem metam nuo \$2,500).

● Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuosimčiai.

● Greitas ir našus patarnavimas, vartojant anglų, lietuvių ir kitas kalbas.

● Bankiniai reikalai sutvarkomi ir prie specialiai įrengto langelio, privažiuojant automobiliu.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 9 v.r. iki 3 v. popiet, penktadienį nuo 9 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet. AUTOMOBILIAMS LANGELIS VEIKIA: pirmadienį-penktadienį nuo 8 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 9 v. popiet.

Schuyler prezidentas prof. dr. Jokūbas Stukas sako:

Savi nauji lietuvių banko pastatai, sava prityrusi vadovybė ir augantis kapitalas.

Carbė lietuviams, nes jie moka taupyti ir finansinius reikalus tvarkyti. Pinigai — didelė jėga ir atspara visuose reikaluose.

Remkime šį lietuvių banką, vienintelį New Yorko ir New Jersey valstijose, kad jis finansiskai stiprėtų ir plėstųsi.

IŠ VISUR

— Partizano J. Lukšos-Daumanto 25 metų ir laisvės kovotojo Romo Kalantos 5 metų mirties sukaktys bus minimos spalio 2 Toronte, Lietuvių namuose. Minėjimą-koncertą rengia Toronto skautininkai-ės. Programoj dalyvaus poetas dr. H. Nagys, solistė D. Mongirdaitė ir E. Dauguvietytė-Kudabienė.

— Rimas Domanskis, dr. Alinos ir Vandelino Domanskių sūnus, gegužės 14 baigė Michigano universitetą, Ann Arbor, Mich., teisių fakultetą, įsigydamas teisių daktaro laipsnį. Studijuodamas visą laiką buvo garbės studentų sąrašė ir buvo vienas iš redaktorių Michigano universiteto žurnalo "Journal of Law Reform".

— Lietuvių Opera, baigdama savo dvidešimt pirmąjį sezoną, išrinko naują valdybą kito sezono darbam: pirm. Vytautas Radžius, vicepirm. Vaclovas Momkus, Jurgis Vidžiūnas, Irena Navickaitė, sekr. Rūta Grauzinienė, išd. Algis Putrius, turto globėjas Bronius Maciukevičius.

— Kun. Justinas Klumbis, buvęs indėnų misionierius, po ilgos ir sunkios ligos mirė birželio 16 Pinehaven, N.M. Velionis buvo gimęs 1912 kovo 12 Švėkšnos. Kunigū įšventintas 1939 birželio 3 Kaune. Atvykęs į JAV, beveik visą laiką darboavo New Mexico valstijoj.

— Prof. dr. Rimas Vaičiaitis, gavęs aeronautikos inžinerijos mokslo daktarą, kurį laiką dirbo National Aeronautics ir Space Administration (NASA) žinioj mokslinį tyrimo darbą ir su šeima gyveno Newport News, Virginijoj. Jis rudenį vėl grįžta profesoriauti į Kolumbijos universitetą New Yorke, kur yra paskirtas Guggenheimo Aeronautikos instituto direktorium. Illinois universitetas Urbanoj, kuris jam suteikė daktaro laipsnį, jį išrinko kaip 1976 labiausiai pasižymėjusį moksle ir garbės pažymėjimą įteikė per Alumni Association banketą Urbanoj.

— Emilijos Pakštaitės ir Romo Sakadolskio sutuoktėvės įvyks birželio 25, šeštadienį, 4 val. po pietų Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioj, Chicagoj. Abu jaunavedžiai yra uolūs lietuviškojo jaunimo veikėjai.

— Lietuvos vyčiai leidžia specialų biuletinį, pavadintą Lithuanian Affairs Bulletin, kuriame plačiai informuoja apie amerikiečių spaudoj pasirodantčius straipsnius ir žinias apie Lietuvą ir lietuvius. Biuletenį redaguoja kun. Kazimieras Pugevičius. Adresas: 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

— Jonas R. Simanavičius, Kanados LB krašto valdybos pirmininkas, Toronte su žmona Valentina atšventė 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

— III Mokslo ir kūrybos simpoziumas šiemet įvyks Chicagoj, Jaunimo Centre, lapkričio 23-27.

— Kun. Pranas A. Dausas, buvęs Šv. Juozapo ligoninės kapelionas, Port Charlotte, Fla., neseniai paskirtas Our Lady of the Miraculous Medal bažnyčios klebonu, Pine Island, Fla. Pine Island priklauso St. Petersburg, Fla., vyskupijai ir yra netoli Cape Coral, Fla.

— Lietuvių išeivių fotografų šeštoji paroda šiemet bus surengta lapkričio 11-20 Chicagoj, Jaunimo Centre. Ją globoja Lietuvių Foto Archyvas, vadovaujamas tėv. A. Kezio, S.J. Iki šiol panašiose parodose dalyvavo apie 150 fotografų.

— Buenos Aires, Argentinoj, Lietuvių Centro visuotiniame narių susirinkime išrinkta valdyba: pirm. Julius Mičiūdas, vicepirm. Eugenija Rudytė, sekr. Zuzana Tamašiūnaitė, prosekr. Gracielė Morkūnaitė, išd. Alfredas Ruplėnas, išd. padėj. Osvaldas Jonušis, nariai Vitas Daratėnas, Viktoras Misiūnas ir Rikardas Rudis, kandidatai Nėlida Burbaitė, Zigmantas Urbonavičius ir Luis Julius Mičiūdas.

LIETUVOS AIDAI
Radijo programa dabar girdima penktadieniais 9:30-11 val. vak., šeštadieniais 8-10 val. vak. 106.3 FM banga WLNR, sekmadieniais 9:30-10 val. ryto AM banga 1230 iš WJOB radijo stoties Hammond, Ind. Vedėja K. Brazdžionytė, 2646 W. 71 St., Chicago, Ill., 60629. Tel. 312 778-5374.

1977 KELIONĖS Į LIETUVĄ

VIENOS SAVAITĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ: 1 naktis Maskvoj, 6 dienos ir 5 naktys Vilnių su dienos ekskursija į Kauną, 1 naktis Maskvoj.

Rugsėjo 18-26 — \$858, spalio 9-17 — \$826

Kelionės kainon įeina kelionė iš Bostono, New Yorko arba Montrealio PAN American World Airways ar kitom IATA priemonėm. Dėl informacijų kreiptis:

ALGIRDAS MITKUS
BAL TIC TOURS
8 WHITE OAK ROAD
NEWTON, MASS. 02168

TELEF. (617) 969-1190
arba
1-800-223-7420
(prašyti kalbėtis su "Pat")

Kiekvienai kelionei yra ribotas keleivių skaičius. Patartina rezervuoti sau vietą kiek galint anksčiau.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šventasis Jonas Neumannas buvo Šv. Alfonso parapijos klebonas nuo 1951 sausio iki 1952 kovo 28, kai buvo konsekruotas vyskupu Šv. Alfonso bažnyčioje ir tapo Philadelphia arkivyskupijos ketvirtu vyskupu. Birželio 19 Romoje jis buvo paskelbtas šventuoju. Tą sekmadienį Šv. Alfonso bažnyčioje visos mišios buvo aukojamos jo garbei.

Lietuvių svetainės metinis piknikas-gegužinė bus birželio 26 Max Blobs Parke Jessups, Maryland. Pradžiai 1 val. popiet, baigsis 6 v.v. Šokiama geros gitaros orkestras. Šeiminiškės svečias pavašins krešų sriubą ir kitais gardžiais valgiais. Rengėjai maloniai kviečia visus dalyvauti. Be jūsų paramos piknikas nepavyks.

Gordonas ir Eleanora Matulioniai išvyko atostogų į Floridą. Aplankys draugus ir pažįstamus. Jie abu dalyvauja lietuviškame gyvenime ir parengimuose. Gordonas dainuoja bosu vyrų chore. Iš atostogų grįš liepos 4.

Vincas Kezenius, naujos kartos lietuvis, ir jo giminaitis Vytautas Siaurusaitis, Open Hearth restorano savininkai Dundalk, Baltimorės priemiesty, kviečia visus lietuvius į savo restoraną. Prie restorano yra daržas, kuriame Vincas pasodino gražių gėlių ir rožių.

Prel. L. Mendelis, Šv. Alfonso buvęs klebonas ir dabar pastor emeritus, birželio 5 išvyko į Romą, kur praleis kelias savaites lietuvių kolegijoje. Jis taip pat dalyvavo palaimintojo Jono Neumanno kanonizacijoje birželio 19.

Birželio tragiškus įvykius Baltimorės lietuviai prisiminė 11:30 val. mišiose birželio 12, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje. Jaunimas dėvėjo tautinius drabužius, Amerikos Lietuvių Postas 154 ir jų padėjėjos dalyvavo mišiose su savo vėliavomis. Gražiai giedojo vyrų choras Daina. Kun. A. Dranginis pasakė pamokslą. Mišias užrašė LB Baltimorės apylinkė.

Lietuvišką festivalį surengė Baltimorės lietuvių organizacijos bei draugijos birželio 11-12 Charles Plaza, Baltimorės miesto centre. Birželio 12 po 11:30 mišių gausi minia dalyvavo parade, kuris ejo nuo Šv. Alfonso bažnyčios iki Charles Plaza. Publika pasigrožė lietuvių rankų darbais, gintais, drožiniais, plokštelėmis ir menininkų paveiksais. Buvo ir lietuviškų valgių. Festivalio dalyvius pasveikino Baltimorės burmistras J. Donald Schaeffer, kalbėjo ir kiti žymūs asmenys. Gražiai pasirodė lietuvių tautinių šokių grupė ir vyrų choras Daina. Rengimo komitetas padėkojo visiems, kurie taip sunkiai dirbo festivalį rengiant.

Vincas ir Ona Bridickai birželio 11 minėjo 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jubiliečiai dalyvavo 11 val. mišiose Šv.

Alfonso bažnyčioje. Padėkos mišiose dalyvavo jų dukra Janet ir sūnus Leonardas su šeimomis. Giminių ir svečių suvažiuo iš kitų miestų, o taip pat daugelis draugų ir pažįstamų iš Baltimorės. Jubilatus palaimino kun. J. Antoszewski. Po mišių iškilmingi pietūs buvo La Fontaine Bleu salėje Erdman Ave., Baltimorėje. Vincas ir Ona Bridickai per ilgus metus yra ištikimi Šv. Alfonso parapijos nariai. Vincas yra Šv. Vardo draugijos narys nuo pat įkūrimo, žmona Ona — sodaliečių draugijos narė. Dirba ir dalyvauja įvairiuose parapijos parengimuose.

Kun. Juozas Antoszewski, buvęs Šv. Alfonso parapijos vikaru 17 metų, dabar yra Šv. Jono parapijos klebonas Westminster, Maryland. Jis buvo Baltimorės arkivyskupijos kunigų senatorių pirmininkas ir labai veiklus įvairiuose arkivyskupijos veikimuose. Birželio 5 jis minėjo 25 metų kunigystės sukaktį. 30 kunigų dalyvavo padėkos mišiose Šv. Jono bažnyčioje. Daug žmonių dalyvavo mišiose. Daug atvyko ir iš Šv. Alfonso parapijos.

Jonas Obelinis

ST. PETERSBURG, FLA.

Lietuvių žinios, Floridos Amerikos Lietuvių klubo mėnesinis biuletenis, pradėjo antruosius veiklos metus. Redakciniam kolektyve dalyvauja K. Grišaitis, A. Kamienė, K. Kleiva, dr. H. Lukaševičius. Biuletenis stengiasi pasiekti visus klubo narius ir juos informuoja apie klubo veiklą, stengiasi palaikyti ryšį su klubo nariais, išvykusiais kuriam laikui iš St. Petersburgo, teikia žinias lietuviškai spaudai.

Klubo salei pianino vajuos komisija, susidedanti iš dr. J. Petriko, L. Kačinsko ir A. Gruzdzio, baigė darbą. Iš viso surinkta 4,203 dol. Klubui muzikai ir vietiniai instrumentai žinovai, vadovaujant muz. P. Armonui, gegužės 12 išrinko ir nupirko klubui naują pianiną — Kawai firmos Baby Grand. Kaina 3,280 dol. Likę vajuos pinigai bus naudojami muzikiniam reikalui: koncertų ruošimui, mikrofonom, gaidom ir pan.

Motinos dienos programą klubas šiemet atliko St. Petersburgo lietuvių studijų mokiniai. Deklamavo V. Grabnickaitė, A. Linartaitė, A. Gurinskaitė, L. Jurgėlaitė, Pianinu skambino K. Grabnickaitė. Solo dainavo R. Karnius. Mokiniai sušoko tautinį šokį Kalvelį. Pabaigai visi mokiniai sudainavo Močiute, motinėle.

Romo Kalantos minėjimas buvo pradėtas gegužės 14, šeštadienį, koncelebracinėmis mišiomis lietuvių pranciškonų koplyčioje. Pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas. Gegužės 15, sekmadienį, klube pietų metu prisiminimui vadovavo šaulių ku-

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill. 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J. 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero ir 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave., 1147 N. Ashland Ave.

pa.

Lietuviškų studijų anglų kalba iškilmingas užbaigimas įvyko klube gegužės 22. Studijų vadovė buvo A. Kamienė.

Urbonų, Bronės, —ilgametės choro ir okteto dainininkės ir Alekso — ilgamečio klubo valdybos sekretoriaus, 40 metų vedybų sukaktis buvo atšvęsta klube gegužės 8 pietų metu.

Balto 143-čio skyriaus susirinkime, įvykusiame gegužės 5, buvo išrinkta ši valdyba 1977 metams: pirm. J. Valauskas, vicepirm. A. Miliauskienė, sekr. O. Galvydienė, izd. B. Skorubskis. Revizijos komisijon išrinkti: pirm. A. Plepys, nariais — Nat. Navickienė ir J. Babrys.

LB St. Petersburgo apylinkės pirmininkas P. Stanelis dėl nesveikatos nuo gegužės 14 atsisakė. Dabar apylinkės valdybą sudaro: pirm. A. Gruzdzys, vicepirm. V. Palčiauskienė, sekr. V. Gruzdienė, izd. K. Urbšaitis, narys V. Ugėnas. — L.Ž.K.

GAUTOS NAUJOS KNYGOS

Naujųjų laikų Lietuvos istorija, P. Čepėno, 15 dol.

Bastūno maištas, B. Railos, 10 dol.

Alkana žemė, K. Bradūno, 6 dol.

Debesys ir properšos, P. Melniko, 6 dol.

Sauja skatikų, K. Almeno, 5 dol.

Miguel Manara, O.V. Milašaus, 4 dol.

Bažnyčios kronika, III tomas, 4 dol.

Sudiev-Good-bye, by Eve Bates, angliškai, 10 dol.

Lithuania: The Outpost of Freedom, by K. Jurgėla, 15 dol.

Šios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. (Persiuntimui pridėdama 50 c.)

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniskus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtgčių.

Norį įsirašyti kreipkitės į **Susiv. centrą**, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių **BRONIŲ BOBELĮ**, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

TAS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE

FOR DOMESTIC AND INTERNATIONAL TRAVEL & PACKAGE TOURS TO INDIA AND THE ORIENT

316 MAIN STREET, EAST RUTHERFORD, N.J. 07073

(201) 935-4240 (201) 935-4241
CABLE "TAS"

HOWSON — ALGRAPHY INCORPORATED

480 MEADOW LANE
CARLSTADT, NEW JERSEY 07072
TEL. (800) 631-0296

STEVEN D. BAILY
TREASURER

(201) 935-4560

PURE PENNSYLVANIA HONEY

One gallon (12 lbs) our finest quality \$8.95 freight prepaid. Florida Orange blossom honey \$9.95 per gallon. Money Back Guarantee. Please send check or M.O. to:

DRAPER'S SUPER BEE
RD-1, Box 97
Millerton, Penna. 16936
717/537-2361

CAMP NOTRE DAME

(NAMASCHAUG)

Lake Spofford, New Hampshire

BOYS & GIRLS 6-15

AT 76 RATES LISTED BELOW

8 WEEK SEASON — \$500.00

4 WEEKS — \$275.00 2 WEEKS — \$140.00 AFTER

MARCH 15 — \$80/WK. — \$600/SEASON

Expanded Waterfront, Basketball, Baseball, Tennis, Tutoring in 5 Major Areas. Transportation Provided. Separate Priests Camp. Ideal for Golfers.

WRITE: CAMP NOTRE DAME

164 REDDING RD. GEORGETOWN CT.

06829 203 544-8422

J & H AIR CONDITIONING SERVICE

NEW AND USED AIR CONDITIONERS

SALES AND SERVICE AND REPAIRS

CALL 435-0120

PHILA. S.W. Semi-pvt. accommodations in home like atmosphere, 3 home cooked meals daily, maid svc. Dr. on call. 215 471-3459 215 492-9414 Mrs. Harris.

492-9414 Mrs. Harris.

CONCRETE & BRICK WORK

DRIVEWAYS PATIOS SIDEWALKS

STOOPS FIREPLACES NO JOB TOO SMALL

FREE EST. CALL GENESIS (212) 699-1791

WILLIE KELLY FLOOR WAXING

Scraping and Refinishing

26 Years Experience

Free Estimates

Call 756-2145

RENT A BRAND NEW CAMPER COTTAGE AT SNYDERS DARIEN LAKE FUN COUNTRY

CORFU, N.Y.

The most complete family vacation land in the east. Just bring your bedding and cooking utensils and have a great vacation. Sleeps family of 6. Call for free brochure 716 599-4501.

R.P. CARTER CONSTRUCTION

SATISFACTION GUARANTEED ALL AREAS

CONCRETE PLASTER TILE CARPENTRY

PAINTING ETC. ALSO FIRE JOB 15 YRS IN BX-MANH. AREA (212) 365-1059

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

PAINTING & DECORATING & PAPER HANGING
FREE ESTIMATES!
RESIDENTIAL & COMMERCIAL
QUALITY WORK 20 YEARS EXPERIENCE!
DAN BRANDT (212) 229-0162

L & C MOVERS
1 PIECE OR WHOLE HOUSE, REASONABLE, RELIABLE & EXPD. FLAT RATE 24 HR SERVICE.
(516) 489-7698

LAKEFRONT SPACIOUS COTTAGES
ON CRYSTAL CLEAR LAKE IN LAKES REGION OF N.H. SANDY BEACH, HEATED POOL, T.V. AND HEAT. FROM \$149 PER WEEK. CALL COLLECT 1 603 968-3673

MOVING
AT LOW LOW RATES
FULLY INSURED
LOCAL & LONG DISTANCE
24 HOUR SERVICE
CALL 201 673-9147

DOC'S TREE SERVICE & LANDSCAPING
TREE REMOVAL FEEDING PRUNING
REASONABLE PRICE FREE ESTIMATES
24 HOUR SERVICE 276-2306

MARIO'S PINE LODGE
BOX 13 PURLING, N.Y. 12470
(518) 622-9564
Friendly Informal Resort. Outstanding Italian American Cuisine. Bar. Swimming Pool, Bocci, Shuffle Board etc. Home away from Home. Open All Year.

BOB ADAMS TRUCKING CO.
26 GREENVALE CIRCLE WHITE PLAINS, N.Y.
NO JOB TOO BIG OR TOO SMALL
FOR FAST PROMPT SERVICE
CALL 914 WH 8-0949

CONCRETE & BRICK WORK
DRIVEWAYS PATIOS SIDEWALKS
STOOPS FIREPLACES NO JOB TOO SMALL
FREE EST. CALL GENESIS (212) 699-1791

DANNY LUCATORTO PAINTER
Inside and Outside
No Job Too Big or Too Small
Call 347-2547

EXCELLENT HOME CARE
After the seller leaves, before the buyer moves in, we do a thorough cleaning job at a reasonable cost. Free estimate. Call after 10 A.M. (201) 691-5922

GENERAL AGENT (MANAGER OPPORTUNITY)
BE YOUR OWN BOSS WITH A FULLY VESTED CONTRACT. FULL FLEXIBLE PRODUCT LINE, PROGRESSIVE MARKETING AND HOME OFFICE TEAM. TREMENDOUS GROWTH POTENTIAL. MUST HAVE LIFE INSURANCE LICENSE. WORK YOUR OWN MARKET AND DETERMINE YOUR OWN INCOME. WASHINGTON NATIONAL LIFE INSURANCE COMPANY OF N.Y. MR. SAMEY (212) 947-4900 X33

CARUSO LUMBERAMA INC.
836 MAIN ST. NEW ROCHELLE
CALL 914 633-6235 OR 914 636-9107
251 MC LEAN AVE. (AT INTERVALE PLACE)
YONKERS. LUMBER CUT TO SIZE CASH AND CARRY FOR HOMEOWNERS.

MOVING AND STORAGE
ALL FURNITURE BOUGHT & SOLD GARAGE, BASEMENT ATTIC PICK UP B. CARNEY FURNITURE STORE 61 E 125 ST. N.Y. 722-1049.

SENIOR CITIZENS
Newly opened small hotel in Ocean Grove. Three delicious home cooked meals. Laundry and clean linens provided. Walking distance to everything. A safe haven of the Jersey shore. Be part of a happy family.
201 531-6345

SHANON MOVING AND STORAGE
LICENSED & INSURED
REASONABLE RATES
24 HOURS
CALL 287-9175

FOUR SEASONS WINDOW CORP.
2 PELHAM ROAD NEW ROCHELLE, N.Y.
25 YEARS OF EXPERIENCE NO JOB TOO BIG OR TOO SMALL
FOR FAST PROMPT SERVICE CALL
(914) 636-5400

TIFFANY DINER RESTAURANT

FAMOUS SALAD BAR ... STEAKS

CHOPS - SEAFOOD

245 RT. 18 E. BRUNSWICK, N. J. 08816

TEL. (201) 257-1777

YOUR MOST PETER K. LAMBROS

ALL BAKING DONE ON PREMISES

A PROGRAM FOR Secure Living

FOR PERSONS OVER 65 REGARDLESS OF RACE, CREED OR NATIONAL ORIGIN

MADISON HOUSE

The Presbyterian Home

PROVIDING:

- 3 meals per day • a room or rooms • weekly house cleaning and linens • electricity • freedom from household care plus companionship.

NO WORRIES:

- about having your savings used up by an unexpected health emergency • the difficulty and expense of home care and repairs • about living alone and feeling insecure.

MEDICAL PLAN INCLUDED:

- Doctors care • Nursing care for residents • Assistance in dressing and bathing for intermediate care residents

Come See For Yourself

Mr. Conklin, Administrator
(609) 344-8191
123 S. Illinois Ave., Atl. City, N.J. 08401

A.A. JURGIS GRICIUS

Prieš I pasaulinį karą, kai Lietuva buvo carinės okupacijos, lietuviai dažnai negalėdavo dėl skirtingos tikybos ir tautybės gauti darbo savo gimtajame krašte. Be to, natūralus gyventojų prieauglis buvo didelis, o pramonės plėtra labai lėta. Todėl didelis skaičius lietuvių emigruodavo į JAV arba išvykdavo į Rusijos imperijos pramoninius centrus.

Odesoj, didžiuliame uoste prie Juodosios jūros, 1914 buvo susitelkę 7000 su viršum lietuvių. O pirmojo karo eigoj tas skaičius išaugo iki 14,000. Tą masę sudarė ne tik darbininkai; buvo nemaža ir inteligentijos. Už draudžiamų lietuviškų knygų (1864-1904) platinimą ir kitą priekarinę veiklą ten buvo nutremti kun. Juozas Šmulskštys, Juozas Rimša nuo Pilviškių, mokytojas M. Vasiliauskas, Juozas Paršaitis-Gabrys, Juozas Jasaitis-Jesaitis ir kiti. Toj kolonijoj išplėtė savo politinę ir visuomeninę veiklą M. Slezevičius, Al.

Jurgis Gričius

Rymas, P. Ruseckas. Odesos lietuvių suorganizavimui ypač daug nusipelnė D. Blynas, gyvenęs Odesoj nuo 1900 lig grįžimo į Lietuvą 1918.

Maskvoj baigęs drabužių siuvimo akademiją Andrius Gričius su Sriubu įkūrė slaptą Odesos lietuvių savišalpos draugiją. Ta draugija šalia šalpos puoselėjo ir Odesos lietuvių kultūrinį gy-

venimą. Ji buvo oficialiai įregistruota tik 1905 birželio 10.

Patriarchinės išvaizdos Andrius Gričius išaugino keturis sūnus. Visi keturi įsijungė į Baltąją armiją, kovojusią prieš bolševikus, atžygiavusius užimti Ukrainos, o vėliau ir Kaukazo. Vienas žuvo fronte, o trys, 1920 gen. Vrangelio kariuomenei pasitraukus iš Krymo į Turkiją, per Balkanų valstybes ir Vokietiją grįžo į Kauną, kur jų tėvas jau anksčiau buvo grįžęs ir atidaręs plataus masto siuvyklą. Sūnus Vytautas įsijungė į mūsų aviaciją ir pasiekė majoro laipsnį. Antanas sūnus, Anatolijus, baigė V.D. universiteto teisių fakultetą ir buvo Kaune mokesčių inspektorium. Velionis Jurgis irgi baigė teisių fakultetą. Buvo D. Naryškino įpėdinių (kurie buvo Anglijos piliečiai ir gyveno Londone) generaliniu įgaliotiniu. Jis tvarkė Žagarės dvarą ir jame esančias pramonės įmones. Bet svarbiausias jo uždavinys buvo susitarimas su Lietuvos vyriausybe dėl atlyginimo už nusavintą žemę ir miškus (apie 30,000 ha). Tai jam pavyko padaryti.

1940 bolševikams okupavus Lietuvą, visi trys Gričiai pasitraukė į Vokietiją.

1941-44 jie visi buvo grįžę į Lietuvą ir dirbo įvairiose ūkinėse organizacijose.

1944 jie, kaip ir šimtai tūkstančių mūsų tautiečių, pasitraukė į Vakarus.

Aviacijos majoras V. Gričius žuvo Dresdene masinio bombardavimo metu 1945 pavasarį. Anatolijus Gričius susirgo džiova ir mirė St. Blasien sanatorijoje, Vokietijoje.

Velionis Jurgis 1950 atvyko į JAV. Ilgus metus buvo lietuvių kalbos skyriaus administratorium Army Language School, Monterey, Calif. Tos mokyklos darbo apimčiai susiaurėjus, panašų darbą dirbo Washington, D.C., ir Vokietijoje.

1975-76 jis buvo JAV karinės ryšių misijos prie vyriausio vado Berlyne bendradarbis. Jo darbą gen. McDonough taip įvertina: "J. Gričiaus bendradarbiavimas, lojalumas, pasišventimas ir aistra pagelbėti su juo, dirbančiam personalui padidino jo vertę karinei misijai. Jo kruopštus valdymas rusų, vokiečių ir prancūzų kalbų ir nuostabus sugebėjimas tas kalbas dėstyti turėjo neįkainojamos naudos pavieniam tarnautojam ir visam vienetui... Jo išskirtiniai atsieikimai tame laikotarpy daro garbę jam pačiam, vietinės kariuomenės darbu ir JAV karinei ryšių misijai."

Velionis buvo džentelmenas, ir jo santykiai su draugais buvo riteriški.

Mirė gegužės 15 Vokietijoje. Atskraidintas į JAV ir palaidotas Jackson, N.J.

Dr. D.J.

Pranciškus Gulbinas, gimęs 1926 Scranton, Pa., nuo širdies smūgio staiga mirė birželio 16 Cicero, Ill., kur gyvena su šeima. Po pamaldų Šv. Valentino bažnyčioje, palaidotas Resurrection kapinėse. Nuliūdime liko žmona Virginija, dukra Patricija, sūnus Ričardas, brolis Jonas Floridoje, brolis pranciškonas Kazimieras Brooklyne, teta Misiavičiūtė (Shea) Floridoje ir kiti giminės.

STUDIJŲ
SAVAITĖ
EUROPOJ

Europos lietuvių studijų savaitė įvyksta Londone liepos 13 — rugpjūčio 7. Paskaitas skaitys dr. J. K. Čeginskas — Dr. Jonas Basanavičius ir lietuvių tautinis atgimimas, dr. kun. S. Matulis — Lietuviai ateiviai D. Britanijoje, V. Bartusevičius — Jaunimo kongreso tikslų bei ieškant, dr. A. Štomas — Politinė sąmonė Lietuvoje ir atspindinčios krašto ateities vizijos, dir. V. Natkevičius, — Meilė M. Pečkauskaitės-Šatrijos Raganaos kūryboje, dr. Vyt. Vasyliūnas — Žemės ir kitų planetų magnetosferos, dr. J. Gimius — Kur šiandien stovi lietuviškoji išeivijos bendruomenė, virtusi jūbiliate, dr. S. Kuzminkas — Žvilgsnis į Lietuvos ateities problemas, Tomas Venclova — Lietuvos disidentai, dr. A. Gerutis — Lietuva kaip tarptautinės valstybių bendruomenės narys, A. Rubikas — Darvino santykis su Apreiškimu, dr. J. Grinius — Donžuanas ir meilė Oskaro Mialašiaus kūryboje. Dalyvauja R. Spalis, K. Barėnas, E. Cinzas, Irena Joerg, Eglė Juodvalkytė ir Vladas Šlaitas. Pramoginė programoj Los Angeles lietuvių šokių ansamblis ir choras, solistai — Violeta Rakauskaitė, Nerija Linkevičiūtė ir Ričardas Daunoras. Norį dalyvauti kviečiami neatidėliojant užsiregistruoti. Rašyti: Committee for Lithuanian Study Week, 2, Ladbroke Gardens, London, W11 2PT.

Providence, R. I., gegužės 31 Šv. Petro ir Povilo katedroj vykusioj Marijos šventės dalyvavo ir 10 tautinių grupių, kurios giedojo po du posmus savo kalbomis. Lietuviai giedojo Marija, Marija giesmę. Po pamaldų katedros aikštėj vykusioj programoj pasirodė atskiros tautybės. Vietinis klebonas kun. V. Martinkus pakvietė lietuviams atstovauti Bostono tautinių šokių sambūrį, vadovaujamą Onos Ivaškiens. Lietuviai sužavėjo savo šokiais ne tik žiūrovus, bet ir vyskupą L.E. Galigneau, kuris pasveikino lietuvių šokėjus.

Birželio 11 surengė LB Bostono apylinkė. 6 val. vak. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone kun. prof. A. Jurgelaitis, OP, aukėjo mišias ir pasakė pamokslą. Per mišias giedojo buvęs Vilniaus operos solistas Stasys Liepas. Pobažnytinė salė minėjimas buvo tęsiamas po mišių. Po LB apylinkės pirm. A. Matjoskos kalbėjo klebonas kun. A. Baltrušūnas ir kun. prof. A. Jurgelaitis. Solistas Stasys Liepas, akomponuojamas prof. J. Kačinsko, padainavo keletą kūrinių. Organizacijos pamaldose ir minėjime dalyvavo su vėliavomis.

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetą kitiem metams sudaro Aleksandra Moriarty, Janina Gražulienė, Irena Kalvaitienė, Valė Čepienė, Reda Simonaitienė.

Minkų radijo gegužinė bus rugpjūčio 14 Romuvos Parke, Brocktone.

Tautos šventės ir dr. Jono Basanavičiaus minėjimas L.P. D-jos salėj So. Bostone bus rugsėjo 25.

Lietuvos kariuomenės minėjimas L.P.D-jos salėj So. Bostone bus rugsėjo 25.

Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo!

Lietuvos kariuomenės savanoriui, laikinosios Lietuvos vyriausybės ministeriui ir ligamečiui Vilko nariui

A.A. PRANUI VAINAUSKUI

mirus, žmoną Emiliją ir artimuosius giliausiai užjaučiame

Eugenija, Juozas, Antanas Pažemėnai
ir Marija Vaitekūnienė

A.A. RIMANTUI GIEDRIUI

birželio 8 mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai Ilonai, dukrai Danai, motinai Vandai, seseriai Ritali ir jos vyrui Minkūnui, seseriai Felicijai ir jos vyrui Kolp, mirus žentui Stefanui Makauskis.

Petronėlė Peldžius
Richardas Peldžius ir žmona Petrica
Marytė ir vyras Viktoras Khoury
Lurėta ir vyras Ginis Landolfi

A.A.

DR. DOMUI JASAIČIUI

mirus, atsisakymo liūdesy jo našlę mielą Sofiją Jasaitienę ir vaikus Eleną ir dr. Stasį su šeima nuoširdžiai užjaučia

Vera ir Rožė Šomkaitės

A.A.

DR. DOMUI JASAIČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo p. Sofijai Jasaitienei ir dr. Kęstučio Valiūno šeimai.

Grazina ir Vitolis Dragūnevičiai

Mylimai Motinai

A.A.

ALEKSANDRAI DANIŪNIENEI

mirus, dukterį Siemaškiene, jos šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Rima ir Kęstutis Čerkeliūnai

A.A.

ALEKSANDRAI DANIŪNIENEI

mirus, dukrą Danutę, žentą Liutaverą, anūkus Gražiną ir Saulių giliai užjaučiame

Jadvyga ir Antanas Vytuviai
Antanas ir Linas

A.A.

ALEKSANDRAI DANIŪNIENEI

mirus, jos dukrai, skautininkei Danutei Siemaškienei ir jos šeimai gilią užuojautą reiškia

N.Y. vyr. skaučių židinys
VILIJA

A.A.

PRANUI VAINAUSKUI

mirus, jo žmonai Emilijai ir kitiems šeimos artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

Algimantas ir Teresė Gečiai
Antanas ir Aleksandra Masioniai

Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvos delegacijos pavergtų Europos tautų seime nariui

A.A. PRANUI VAINAUSKUI

mirus, jo našlę Emiliją Vainauskiene nuoširdžiai užjaučia

Lietuvos Laisvės Komitetas ir
Lietuvos delegacija pavergtų Europos
tautų seime

Iš Lietuvos gauta liūdna žinia, kad 1977 birželio 11 mirė

ONA ŠIDLAUSKIENĖ,

sulaukusi 74 metų amžiaus. Velionė gimė, užaugo ir gyveno Melnikų kaime, Kėdainių valsčiuje. Tik prieš porą metų apsigyveno pas dukrą Ukmergėje. Lietuvoje paliko du sūnus: Algirdą ir Kęstutį su šeimomis, tris dukteris: Janiną ir Ireną su šeimomis bei Eglutę, New Yorko sūnų Romualdą Šidlauską ir penkis anūkus: Saulių, Rimą, Liną, Ramunę ir Aušrą, New Yorko sesers a.a. Sofijos Kiaunienės šeimą, Chicago brolių Antaną Baniukaitį su šeima, Grand Rapids, Mich., brolio a.a. Mykolo Baniukaitio šeimą, daug pusbrolių ir pusseserių.

A.A.

ONAI ŠIDLAUSKIENEI

mirus, jos sūnams ir dukroms su šeimomis reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Kiaunės Jurgis ir Kęstutis su šeima

JANINĄ VALIUŠAITIENĘ ir sūnų

VIDMANTĄ su šeima, Motinai ir Močiutei Lietuvoje
mirus, nuoširdžiai užjaučiame.

Mykolas ir Janina Biliūnai
Glortija Biliūnienė
Romas ir MaryAnn Karpiai

Mylimai motinai Lietuvoje mirus, jos dukrą
JANINĄ VALIUŠAITIENĘ
ir vaikai Vidmantą su šeima širdingai užjaučiame.

Lietuvių Moterų Federacijos
Stamfordo ir Norwalko klubas

LAISVĖS VARPAS

Sekm. 11-12 val.
WWEL, 1430 KC.
P. Viščinis
173 Arthur St.
Brockton, Mass. 02402
Telef. 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR, 1360 bangos sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. Veda Steponas ir Valentina Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489. Parduodamas Darbininkas, didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Balfo direktorių suvažiavimas įvyks rudenį New Yorke. Datą balsavimo keliu pasirinkęs patys direktoriai. Suvažiavimą globoja New Yorko šimtas skyrius. Dėl informacijų galima kreiptis į skyriaus pirm. J. Gerdvilienę, 88-10 80 St., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 212 296-0288.

Elena Urbaitė, pagerbdama a.a. dr. Domą Jasaitį, vietoj gėlių prie velionio karsto, siūnčia 30 dol. Kultūros Židiniui. Nuširdus ačiū.

JAV LB aštuntosios tarybos antroji sesija birželio 18-19 vyko Clevelande. New Yorko LB apygardai atstovavo Kornelijus Bučmys, OFM, Darbininko redaktoriaus.

Paterson News didžiausias New Jersey dienraštis, išeinąs dviem laidom, birželio 15 paskelbė vedamąjį "The Human Rights War". Vedamajame straipsny minima Lietuvos K. Bažnyčios Kronika ir Aušra. Taip pat pabrėžiama, kad reikia kovoti ne tik už Sovietijoj esančių žydų teises, bet būtina rūpintis ir lietuvių, latvių, estų bei kitų pavergtųjų laisve ir teisėmis. Patersono LB apylinkės prašytas, straipsnį dienrašty išrūpino A. Masionis, suteikdamas iš LB Visuomeninių reikalų tarybos gautą medžiagą.

Lietuvių Bendruomenės 25 metų sukaktis bus paminėta gruodžio 3. Lietuvių Bendruomenė suorganizuota buvo New Yorke. Čia buvo surengtas iškilmingas jos atidarymo aktas. Čia veikė Laikinasis Organizacinis Komitetas — LOKas. Tad visai įtinka, kad New Yorke būtų surengtas iškilmingas minėjimas. Minėjimo pamaldos bus Maspetho lietuvių parapijos bažnyčioje, nes ten klebonavo buvęs LOKo pimininkas prel. J. Balkūnas. Sukakties proga bus surengtas koncertas ir banketas. Šiam minėjimui surengti sudarytas platus komitetas, kuris turi atskirus vienetus įvairių darbų. Tas pats komitetas rengia ir vysk. V. Brizgio sukakties minėjimą. Komitetas posėdžiavo birželio 17. Kitas komiteto posėdis bus birželio 28.

Jurgis ir Kęstutis Kiaunės pagerbdami a.a. Oną Sidlauskienę, vietoj gėlių aukojo Darbininkui 15 dol. Nuširdus ačiū.

Sudiev — Good Bye — taip vadina nauja Manyland Books išleista knyga, kurioje aprašoma ankstesnės lietuvių kartos imigrantų istorija. Autorė Eve Bates. Pajavirinta folkloru, fotografijomis. Knyga kelia susidomėjimą etninių grupių tarpe. Kaina 9.95 dol.

SEZONAS PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJ

Pranciškonų vasarvietėj Kennebunkporte, Maine, liepos ir rugpjūčio mėnesiais kasmet atostogauja šimtai lietuvių, atvykusių iš visos Amerikos ir Kanados. Jiem ruošama turtinga kultūrinė programa: koncertai, literatūros vakarai, paskaitos, dailės parodos. Atostogas pajvairina ir meniška aplinka — tautinio stiliaus šventovės bei lietuvių dailininkų paveikslai. Šią vasarą bus dailininkų V. Vizgirdos, K. Žoromskio, V. Igno ir V. Krištolaitytės darbų parodos. Jos vyks visą sezoną, teikdamos progos visiems vasarotojams pasigėrėti bei įsigyti šių dailininkų paveikslus. Sezonas prasideda liepos 2 ir baigiasi rugsėjo 5. Visi lietuviai kviečiami atostogauti Kennebunkporto pajūry. Adresas: Guest House, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

Lietuvos Atsiminimų radijo piknikas bus liepos 17 estų tautiniame parke Lakewood, N.J.

Apreiškimo parapijos metinė šventė-balius bus spalio 30, ne 31, kaip buvo paskelbta praėjusio Darbininko numery.

Pokarinės poezijos antologiją išleidžia Manyland Books leidykla, kuriai vadovauja Stepas Zbarskas. Antologiją parinko ir į anglų kalbą išvertė dr. Jonas Zdanys. Dalyvauja 28 autoriai, gyvenę laisvame pasaulyje ir pavergtų tėvynę. Antologija leidžiama abiem kalbom — lietuviškai ir angliškai. Įvadą parašė prof. Rimvydas Šilbajoris.

Vysk. V. Brizgio 50 metų kunigystės sukaktis New Yorke bus paminėta rugsėjo 25. Pirmą bus pamaldos Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje, o paskui pietūs ir akademinė dalis Kultūros Židiniui. Ši mintis pagerbti vyskupą kilo kunigų Vienybės posėdy. Kunigų Vienybės atstovas kun. V. Piktuna lankėsi LB apygardos sušauktame pasitarime ir ten šį reikalą iškėlė. Taip sudarytas pagerbimui rengti komitetas, kuris drauge rengs ir Lietuvių Bendruomenės 25 metų sukakties minėjimą.

LAKEWOOD PARK, PA.

Lietuvių diena

Šiemet rugpjūčio 14 ruošiamasi švęsti jau 63-čią kartą Lietuvių dieną gražiam Lakewood Parke, Barnesville, Pa. Tai yra seniausia Pensilvanijos lietuvių tradicija, ir tokios lietuvių dienos yra ruošiamos be jokios pertraukos kiekvienais metais nuo 1914 rugpjūčio 15. Ankstieji lietuviai imigrantai uoliai užlaikė šią tradiciją ir suteikė kiekvienais metais progą apylinkių lietuviams susitikti, pabendrauti ir puoselėti lietuvišką dvasią. Jų vaikai, antkai ir proanūkiai tęsia šią gražią lietuvišką tradiciją.

Šiais metais Lietuvių dieną pirmą kartą globos naujai įsisteigusi Lietuvos vyčių Anthracite 144 kuopa. Šv. Kazimiero parapijos patalpose, St. Clair, Pa., buvo sudarytas šiai šventei rengti komitetas: vyriausia vadovė — Anna Klizas Wargo, St. Clair, Pa., sekr. ir izd. — Nell Klizas, St. Clair, Pa., dvasios vadovai — kun. Al Bartkus, St. Clair, Pa., ir kun. Juozas Neverauskas, Shenandoah, Pa., programos vadovai — Bernice Mikatavage, Minersville, Pa., ir Anna Marie Lithkowsky, Freeland, Pa., reklamom ir garsinimam — Helen Chesko, Mahanoy City, Pa., Mary Koons, Shenandoah, Pa., Anna Klizas Wargo, St. Clair, Pa., dekoracijom — John Koons, Shenandoah, Pa., Charles Taronis, Port Carbon, P.A., Wm. Kadis, Pt. Carbon, Pa., George Bruzdas, Minersville, Pa.

Komitetas stengsis, kad šių metų Lietuvių diena būtų tikrai iškilminga ir įdomi lietuviams ir jų draugams amerikiečiams. Visas pelnas bus skiriamas Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. — A.K.W.

5 room apartment, \$265 a month. Jamaica Estates. Tel. GL 4-0548.

Parduodamas dviejų butų gražus, stilingas namas Jamaica Hills gerame rajone prie gero susisiekimo. Vienas butas laisvas, galima tuoj užimti. Kreiptis į Darbininko redakciją.

— ST. PETERSBURG, FLORIDA ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybės kreipkitės į ANGELE KARNIENĘ, Broker-Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

ELIZABETH, N.J.

Iš LB N.J. apygardos darbų

Gegužės 14 LB N.J. apygardos valdybos pastangom buvo surengtas jaunųjų talentų vakaras, kurio programoj dalyvavo jaunieji pianistai Regina Brzinskaitė, Audronė Veblaitytė, Anne ir Frances Covalessky ir Antanas ir Dean Staknys. Garšėjanti akordeonistė Rūta Raudytė pagrojo akordeonu, Rasa Eitmanaitė pašoko ir trys sesutės Frances, Mary ir Susan Covalessky porą kūrinių atliko dviem smuikais ir pianu. Muzikinių dalykų tarpus užpildė apygardos globojama tautinių šokių grupė Liepsna tautiniais šokiais. Gaila, kad rengėjam nepavyko šios vakaro programos pajavirinti eilėraščių deklamacijom ar dailiuoju skaitymu.

Programai pasibaigus, dalyviai galėjo pašokti, grojant rekomenduotai muzikai, ir pasivaišinti kelių nuolatinių apygardos darbų rėmėjų paaukotais ir paruoštais užkandžiais.

Apygardos suvažiavimas

Gegužės 22 Elizabeth, N.J., buvo sukvietas metinis apygardos suvažiavimas, labai gyvai reagavęs į apygardos valdybos ir apylinkių veiklos barus.

Nei apygardos, nei apylinkių valdybos nebuvo miegojusios ir darė ne tik tai, kas pagal jų organizacinius uždavinius turėjo būti padaryta, bet ir atsiliepė į visus kasdieninius lietuvių gyvenimo reikalus. Ir apylinkių, ir apygardos valdybos jautriai reagavo į visus politinius gyvenime iškilusius lietuvių reikalus, minėjo tautines šventes, organizavo ir pačios rašė įvairiais reikalais laiškus JAV įtakingiems pareigūnams.

JAV švenčiant 200 m. sukaktį, N.J. valstija skyrė pinigų išleisti informacinę knygą apie N.J. gyvenančias tautines mažumas. Apygardos valdybai talpinant, šioj knygoj trumpais bruožais bus pavaizduotas ir N.J. lietuvių gyvenimas bei jų organizacijos. Tekstą apie lietuvių parašė prof. dr. Jokūbas Stukas, o medžiagą surinkti padėjo apygardos valdybos pirm. Kazys Jankūnas, kuriam, be to, teko dalyvauti ir įvairiom tauty-

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Birželio trėmimai buvo paminėti gražiomis pamaldomis birželio 12. Buvo koncelebracinės mišios, pamokslą pasakė kun. K. Pugevičius, pažymėdamas, jog mes neturime leisti, kad pasaulis užmirštų ištremtuosius. Pamaldų metu gražiai giedoję parapijos choras su solistais. Vadovavo Viktoras Ralys. Choras su solistais giedoję pritaikytas giesmes ir mišijų dalis. Po pamaldų parapijos salėj visi buvo pavaišinti kavute ir pyragaičiais. Vaisių parengimui vadovavo Marytė Shalins.

Tėvų intencija mišijų novena Apreiškimo parapijos bažnyčioje aukojama šią savaitę.

Moterų S-gos 29 kuopa birželio 19 pagerbė tėvus. Po pamaldų buvo surengtos vaišės parapijos salėj. Kuopa aktyviai dalyvauja parapijos piknike rugpjūčio 7. Kuopai pirmininkauja Eugenija Kezienė.

Parapijos piknikas — lietuvių diena bus rugpjūčio 7. Jau dabar platinamos laimėjimų knygutės. Programa pradedama mišiom, paskui bus pakeltos vėliavos. Bus bendras dainavimas, tautiniai šokiai, kuriuos atliks N.Y. ansamblis Tryptinis. Vadovauja Jadvyga Matulaitienė. Šokiama groja Joe Kaslo orkestras.

Woodhavene parduodamas dviejų šeimų namas su garažu, 40x100. Prašoma kaina 55 tūkstančiai. Tel. 849-6767.

Išnuomojami du butai Lito name Richmond Hill, N.Y. Vienas butas 4 kambarių ir kitas — 3 kambarių. Nuoma — 250 dol. ir 180 dol. mėnesiui. Pageidaujami vyresni žmonės. Prašom rekomenduoti ir pažįstamus. Kreiptis (212) 441-6799.

bėm atstovaujančiam šios knygos paruošimo komitete.

Jei abu N.J. valstijos senatoriai ir eilė atstovų rūmų narių reikiami atsiliepie apie įvairius Lietuvos valstybę ir tautą ištinkančius pavojus, nemaža įtakos jiems daro ir nuolatiniai apygardos bei apylinkių valdybų jiems rašomi laišukai.

Vienam suvažiavimo dalyviui balsuojant prieš, dviejų metų kadencijai buvo perrinkta esamoji apygardos valdyba: pirm. Kazys Jankūnas, vicepirm. kun. Juozas Pragulbickas, sekr. Alfonsas Jarmas, izd. Antanas Pocius ir narys kultūriniam ir jaunimo reikalams Julius Veblaitis.

Apygardos ribose veikia vieništelė šeštadieninė Dr. Vinco Kudirkos mokykla, prie kurios veiklos prisideda ir visi LB padaliniai, ir tautinių šokių grupė Liepsna. Yra čia ir sportuojančio jaunimo, kuris ne dėl blogos valios reikalingo dėmesio iki šiol nebuvo susilaukęs. Jaunimo įjungimas į PLJS vis dar tebebandomas, nors tai ir nepriklauso nuo organizatorių ar apygardos valdybos daromų pastangų.

K.J.

NAUJI LEIDINIAI VAIKUČIAM

Nykštukų mokykla — 3 dol., Karklų katinukai — 2 dol., Mano pirmoji Komunija — 5 dol., Kiškučio vardinis — 2.50 dol., Rimas pas Kęstutį — 2.50 dol. Šios ir kitos gražiai išleistos ir spalvotai iliustruotos knygutės gaunamos Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DR. A. KLIMAS BERRISE IR MONTEVIDEJŲ

Po sėkmingų paskaitų Buenos Aires mieste, Argentinoje, dr. Klimas gegužės 30 lankėsi Berrise, kur yra antras savo didumu lietuvių telkinys Argentinoje. Berrise prelegentas skaitė vieną paskaitą. Atsilankė apie 50 klausytojų. Remiantis šiais ir praeitais daviniais, galima teigti, kad dr. Klimo Argentinoje klaušėsi apie 300 lietuvių. Profesorius pastebi, kad jis yra labai nuosirdžiai visur priimamas, gerbiamas ir mylimas, ko net nesitikėjo.

Birželio 1 dr. Klimas išvyko į Montevideo, Urugvajų. Čia buvo jo ligi birželio 8. Paskaitas Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos (ULKD) patalpose skaitė birželio 3-5. Visais trimis atvejais atsilankė maždaug po 50 asmenų. Paskaitom pasibaigus, prelegentui buvo duodami klausimai, ir vyko diskusijos.

Birželio 6 profesorius skaitė dvi paskaitas angliškai urugvajiečiam studentam. Jos vyko Urugvajaus universitete ir anglistikos institute, Montevideo mieste.

Viešėdamas Montevidejū, prelegentas buvo apsisojęs parapijoje, pas kun. J. Giedrį, kuris drauge su ULKD, dr. A. Stanevičium ir kun. J. Sukacku organizavo dr. Klimo paskaitas

NEWARK, N.J.

Iškilus trėmimų paminėjimas

Birželio 11 LB New Jersey apygarda didžiuosius lietuvių trėmimus paminėjo iškilmingom pamaldom ir religiniu koncertu Švč. Trejybės parapijos bažnyčioje, Newark, N.J.

Prieš koncelebracinės mišias, kurias aukojo Švč. Trejybės parapijos klebonas prel. Jonas Scharnus, Patersono Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Viktoras Dabušis, Lietuvių Religinės Šalpos direktorius kun. Kazimieras Pugevičius ir Šv. Petro ir Povilo parapijos asistentas kun. Juozas Pragulbickas, buvo atliktas religinių kūrinių koncertas. Jauna solistė Angelė Kiaušaitė pagiedojo Saint-Saens Ave Maria, Liudo Stuko Maldą, Heydn Gracias agimus ir H. von Holzhausen O quam suavis est; solistas Mečys Razgaitis pagiedojo lietuvių kompozitorių kūrinius — O Kristau, pasaulio valdove, ir Kai širdį tau skausmas suspaus. Be to, visiems solistams vargonais pritardamas, solistas Liudas Stukas pagiedojo Franz Schubert Ave Maria ir duetu su soliste Kiaušaitė C. Frank Panis Angelicus. Be to, šioj apylinkėj kylantis smuikininkas Julius Veblaitis smuiku pagrojo Johann Sebastian Bach Air on G strings ir Friedrich Haendel Largo.

Švč. Trejybės parapijos bažnyčia turi gerą akustiką, ir tai labai daug prisidėjo prie minėtų kūrinių subtilaus atlikimo. Buvo labai malonu klausytis vietinių menininkų tokio jautraus šių religinių kūrinių perteikimo.

Pamaldom pasibaigus, prie parapijos kieme pastatyto lietuviško kryžiaus kun. Dabušis šiai progai pritaikytom maldom pasimeldė, o visi dalyviai sukalbėjo Angėlą Dievo ir aukom pagerbti padėjo prie kryžiaus gyvų gėlių puokštę.

Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba yra labai dėkinga visiem religinių apeigų ir koncerto atliekėjams, šios parapijos vargonininkui Klemensui Bagdonavičiui ir koncertinės dalies organizatoriui Julijui Veblaičiui už jų pastangas ir darbą.

PLB Inf.

K.J.

LIETUVIŲ FONDO BIČIULIŲ STUDIJŲ IR POILSIO SAVAITĖ DAINAVOJ

Rugpjūčio 7-14 Dainavoj vyksta Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitė. Svečiai priimami nuo rugpjūčio 7, sekmadienio, 2 v. popiet.

Stovyklų adresas: Camp Dainava, 15100 Austin Rd., Manchester, Mich.

Registracijos lapus siųsti ir kitais reikalais kreiptis į stovyklos komendantą — administratorių Adolfą Valavičių, 11319 Ven-

Antanas Mažeika, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos narys, Laisvės Žiburio radio studijoje anglų kalba rekorduoją specialią programą, skirtą paminėti tragiškąjį birželį. Programa skiriama amerikiečių radijo stotim. Nuotr. D. Kezienės /Lithuanian Information Service

Jautrų pamokslą pasakė kun. Kazimieras Pugevičius, apgailestaudamas, kad į šitos didelės lietuvių tautą ištikusios tragedijos paminėjimą susirinko nepilna bažnyčia.

Tikrai gaila, kad tie, kurie savo asmenišku reikalu negalėjo taip sutvarkyti, kad galėtų dalyvauti šios kruvinos tragedijos paminėjime, negalėjo girdėti nei kaltinamų balsu tartų pamokslininko žodžių, nei iškilaus atlikimo religinių kūrinių, skirtų mūsų tautos kankiniam paminėti.

Pamaldom pasibaigus, prie parapijos kieme pastatyto lietuviško kryžiaus kun. Dabušis šiai progai pritaikytom maldom pasimeldė, o visi dalyviai sukalbėjo Angėlą Dievo ir aukom pagerbti padėjo prie kryžiaus gyvų gėlių puokštę.

Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba yra labai dėkinga visiem religinių apeigų ir koncerto atliekėjams, šios parapijos vargonininkui Klemensui Bagdonavičiui ir koncertinės dalies organizatoriui Julijui Veblaičiui už jų pastangas ir darbą.

Atskrendą lėktuvu bent savaitę prieš atvykimą praneša komendantui, kad būtų galima laiku parūpinti susisiekimo priemonės.

Stovykla baigiasi rugpjūčio 14, sekmadienį, 11:30 v.r.

ir baigiasi rugsėjo 5. Nuo liepos 3 iki 16 ir nuo rugpjūčio 21 iki rugsėjo 5 nuo kambarių duodama 20% nuolaida. Registruokitės iš anksto. Pranciškonai kviečia visus. Informacijai adresas: Vasarvietės Vėdėjas, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities
The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsilimti grynais pinigais arba iškeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRAŠOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.